



APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>

davčna št.: 10482369

Letno poročilo 2007

Ljubljana, februar 2008

Sporočilo direktorja.....	5
Pravna podlaga	6
Slovenski mejniki.....	7
Poslanstvo.....	8
Strateški cilji	8
1 Institucionalno upravljanje	9
1.1 Realizacija nalog iz programa dela za 2007	9
1.1.1 Normativno urejanje področij dela	9
1.1.1.1 Izdani akti.....	9
1.1.1.2 Akti v javni obravnavi	9
1.1.2 Zagotavljanje javnosti dela	9
1.1.2.1 Izvajanje Zakona o dostopu do informacij javnega značaja	10
1.1.3 Upravljanje kadrov	10
1.1.4 Finančno poslovanje	11
1.1.5 Upravne stvari v številkah	11
1.1.6 Splošne zadeve in informacijska podpora	13
2 Elektronske komunikacije.....	14
2.1 Aktivnosti Agencije na področju telekomunikacij v letu 2007	14
2.1.1 Širokopasovni dostop.....	15
2.1.2 Dostopovna infrastruktura	15
2.1.3 Fiksna telefonija	16
2.1.4 Mobilna telefonija	17
2.1.5 Prenos radiodifuznih vsebin do končnih uporabnikov	18
2.1.6 Učinkovito upravljanje s številskim prostorom	18
2.1.7 Skrb za končne uporabnike.....	20
2.1.8 Reševanje sporov	22
3 Trg radiokomunikacij	23
3.1 Realizacija nalog za doseg ciljev iz programa dela za leto 2007	23
3.1.1 Optimalna uporaba radiofrekvenčnega spektra	23
3.1.2 Dodatna optimizacija radiodifuznega spektra	23
3.1.3 Regulacija ponudbe radijske opreme na slovenskem trgu.....	23
3.1.4 Zagotovitev prostega radiofrekvenčnega spektra in prilagoditev podzakonskih aktov novim tehnologijam.	23
3.1.5 Učinkovit začetek prehoda iz analogne v digitalno radiodifuzijo	24
3.1.6 Izvedba javnih razpisov za ponudnike programov za analogno in digitalno radiodifuzijo	25
3.1.7 Učinkovitejše reševanje problemov slišnosti/vidnosti slovenskih programov ob meji z Italijo	26
3.1.8 Konverzija dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti	26
3.1.9 Uresničitev letnega načrta strokovnega nadzora za leto 2007 in skrajšanje časa, potrebnega za analizo programskih vsebin v okviru postopkov strokovnega nadzorstva.....	27
3.1.10 Vpliv na sprejemanje Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki naj bi nadomestila Direktivo o čezmejni televiziji	32
3.1.11 Uveljavitev so regulacije objavljanja oglaševalskih vsebin v televizijskih programih	33
4 Trg poštnih storitev	34
4.1 Realizacija nalog za doseg ciljev iz programa dela za leto 2007	34
4.1.1 Razvoj poštne dejavnosti	34
4.1.2 Cenovna regulacija	34
4.1.3 Kakovost izvajanja univerzalne poštne storitve	35
4.1.4 Projekti in druge naloge	36
5 Nadzor	37
5.1 Nadzor telekomunikacij	37

5.2	Nadzor izvajalcev poštnih storitev	38
5.3	Nadzor radiofrekvenčnega spektra.....	38
5.3.1	Izgradnja Radijskega nadzorno merilnega sistema	39
5.4	Realizacija nalog iz programa dela za leto 2007	39
6	Odnosi z drugimi organi	41
6.1	Svet za elektronske komunikacije	41
6.2	Svet za radiodifuzijo	41
6.3	Sodelovanje s slovenskimi ustanovami	41
6.3.1	Ministrstva.....	41
6.3.2	Urad RS za varstvo konkurence.....	42
6.3.3	Sodelovanje Agencije pri predsedovanju Svetu Evropske unije	42
6.3.4	Banka Slovenije	42
6.3.5	SURS.....	42
6.3.6	Visokošolske institucije	43
6.4	Organi evropske unije	43
6.4.1	Evropska Komisija	43
6.4.1.1	PDC	43
6.4.1.2	COCOM	43
6.5	Sodelovanje z evropskimi regulatornimi organi	43
6.5.1	IRG in ERG	43
6.5.2	EPRA.....	44
6.5.3	CEPT	44
6.5.3.1	ECC	44
6.5.3.2	CERP.....	44
6.6	Drugo mednarodno sodelovanje	44
6.6.1	NATO.....	44
6.6.2	ITU.....	44
6.6.3	UPU	45
	Računovodsko poročilo	46
	Pravna podlaga	46
	Vsebina računovodskega poročila	46
7	Pomembnejša razkritja računovodskih izkazov	47
7.1	Bilanca stanja	47
7.1.1	Osnovna sredstva - skupina kontov 00 do 05.....	47
7.1.2	Denarna sredstva - skupina kontov 10 in 11	48
7.1.3	Terjatve - skupina kontov 12	48
7.1.4	Kratkoročne obveznosti do virov sredstev - skupina kontov 20 do 29.....	48
7.1.5	Dolgoročne rezervacije do virov sredstev - skupina kontov 93	48
7.1.6	Dolgoročne obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje - skupina kontov 98.....	49
7.2	Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	49
7.2.1	Prihodki – skupina kontov 76	50
7.2.2	Odhodki - skupina kontov 46.....	50
7.2.3	Presežek prihodkov nad odhodki	50
7.3	Prikaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka.....	51
7.4	Izdane odločbe o odmeri plačila.....	52
8	Priloga	55
8.1	Program dela in finančni načrt za leto 2007	55
8.1.1	Institucionalno upravljanje	55
8.1.1.1	Cilji za leto 2007.....	55
8.1.2	Telekomunikacije	55
8.1.2.1	Cilji za leto 2007.....	55
8.1.3	Radiokomunikacije	55
8.1.3.1	Cilji za leto 2007.....	55
8.1.4	Pošta	56

8.1.4.1 Cilji za leto 2007.....	56
8.1.5 Nadzor	56
8.1.5.1 Cilji za leto 2007.....	56
8.1.6 Finančni načrt za leto 2007	57
8.1.6.1 A. Bilanca prihodkov in odhodkov	57
8.1.6.2 B. Račun finančnih terjatev in naložb	60
8.1.6.3 C. Račun financiranja	60
8.1.6.4 Obrazložitev finančnega načrta	60
8.1.7 Tarife	61
8.1.8 Odhodki	61
8.1.8.1 Tekoči odhodki.....	61
8.1.8.2 Stroški dela	61
8.1.8.3 Kadrovski načrt agencije za leto 2007	61
8.1.8.4 Stroški storitev	62
8.1.8.5 Investicijski odhodki	63
8.2 Elektronske komunikacije.....	64
8.2.1 Stanje na trgu telekomunikacijskih storitev v letu 2007.....	64
8.2.1.1 Splošni pregled dogajanja na trgu telekomunikacijskih storitev	65
8.2.1.2 Konvergenčne storitve	69
8.2.2 Pregled trga telekomunikacij po posameznih sklopih	71
8.2.2.1 Širokopasovni dostop do interneta	71
8.2.2.2 Fiksna telefonija	79
8.2.2.3 Mobilna telefonija	84
8.3 Trg radiokomunikacij.....	90
8.3.1 Stanje na radiodifuznem trgu v letu 2007	90
8.3.1.1 Radijski programi	90
8.3.1.2 Televizijski programi.....	91
8.3.1.3 Programi posebnega pomena	92
8.3.2 Mednarodna koordinacija radijskih frekvenc.....	95
8.3.3 Upravljanje radiokomunikacijskega spektra.....	95
8.4 Trg poštnih storitev	96
8.4.1 Stanje na poštnem trgu v letu 2007	96
8.4.2 Javno poštno omrežje	96
8.4.3 Ocena stanja glede na prejšnja leta	99
8.4.3.1 Izvajanje univerzalne poštne storitve.....	99
8.4.3.2 Merjenje rokov prenosa poštnih pošilk.....	99
8.4.3.3 Izpostavljeni predalčniki	100
8.4.3.4 Analiza trga poštnih storitev	101
8.4.3.5 Raziskava o zadovoljstvu uporabnikov s poštnimi storitvami – splošna in poslovna javnost.....	104
8.4.3.6 Nova poštna direktiva.....	105



APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>

davčna št.: 10482369

Sporočilo direktorja

Spoštovani!

Ali lahko neodvisni regulatorni organ izjavi, da je zadovoljen z opravljenim delom?

Vse kar delamo, delamo z veliko mero energije in mislijo na slovenske uporabnike elektronskih, poštnih, medijskih storitev. Slednji so najobjektivnejši ocenjevalec našega dela. Operaterji zagotovo niso zadovoljni z vsemi našimi odločitvam. Enako velja za izdajatelje medijev. Navsezadnje, če bi bilo drugače, bi se morali vprašati o svoji učinkovitosti in nepristranskosti.

Ugotavljamo, da se je v letu 2007 obseg investicij v sektorju elektronskih komunikacij povečal. Dobili smo nove operaterje, ki so vnesli na trg potrebno dinamiko.

130.000 uporabnikov je svojo telefonsko ali mobilno številko preneslo k drugemu operaterju. To pomeni, da obstaja primerljiva in zanimiva ponudba za končne uporabnike. Spreminja se prepričanje, da smo slovenski uporabniki močno navezani zgolj na enega operaterja.

Želim si, da bi v bližnji prihodnosti povečali dostopnost širokopasovnih storitev na ruralnih področjih in s tem prispevali k ohranjanju naseljenosti teh krajev. Spomnim naj na dejstvo, da je danes veliko stvari možno opraviti od doma; od bančnih, davčnih in vseh tistih, ki jih omogoča e-uprava.

Še veliko bo potrebno storiti, da bodo vse te storitve na voljo tudi prebivalcem podeželja. Pri tem se moramo zavedati, da tu ekonomska regulacija ni dovolj in da bo treba upoštevati tudi socialni element te problematike.

Na Agenciji smo v letu 2007 pripravili portal aktualne ponudbe storitev elektronskih komunikacij, namenjen uporabnikom www.komuniciraj.eu. Vzpostavitev klicnega centra prav tako sodi med pridobitve, namenjene končnim uporabnikom. Veseli smo vsakega predloga za izboljšave, odprto sprejemamo kritiko, ponosni pa smo tudi na prenekatero pohvalo.

Pred seboj vidimo še veliko ciljev in izzivov. Ne bojimo se jih in prepričan sem, da bomo v letu 2008 to tudi dokazali.



**Tomaž Simonič
DIREKTOR**

Pravna podlaga

V skladu s 16. členom Sklepa o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (Ur. l. RS št. 30/01, 52/02 in 80/04) daje Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju besedila Agencija) Vladi Republike Slovenije v soglasje in v seznanitev državnemu zboru Republike Slovenije naslednje Letno poročilo 2007, sestavljeno iz poročila o delu in računovodskega poročila za leto 2007.

Agencija je v letu 2007 opravljala svoje naloge na podlagi:

- Zakona o elektronskih komunikacijah, v nadaljnjem besedilu ZEKom, (Uradni list RS št. 13/07-UPB1 in 102/07-ZDRad),
- Zakona o medijih, v nadaljnjem besedilu ZMed, (Uradni list RS, št. 110/06 - uradno prečiščeno besedilo in 69/06 – ZOIPub),
- Zakona o poštnih storitvah, v nadaljnjem besedilu ZPSto-1, (Uradni list RS, št.102/04 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakona o Radioteleviziji Slovenija, v nadaljnjem besedilu ZRTVS-1 (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05-ZDavP-1B in 105/06-odl. US).

Slovenski mejniki

Temeljno slovensko zakonodajo, ki ureja trge elektronskih komunikacij, radiodifuzije in pošte zaznamujejo naslednji mejniki:

- 1. 1. 2001: Uradno odpravljen monopol nad fiksnimi javnimi telefonskimi storitvami
- 11. 5. 2001: Uveljavljen Zakon o telekomunikacijah – ZTel–1 (Ur. l. RS, št. 30/01)
- 26. 5. 2001: Uveljavljen Zakon o medijih – ZMed (Ur. l. RS, št. 35/01)
- 7. 7. 2001: Ustanovljen Svet za telekomunikacije Republike Slovenije, (Ur. l. RS št. 56/01 in 39/ 02)
- 21. 7. 2001: Ustanovljena Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo RS, (Ur. l. RS, št. 60/01)
- 27. 7. 2001: Ustanovljen Svet za radiodifuzijo Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 62/01)
- 30. 5. 2002: Uveljavljen Zakon o poštnih storitvah – ZPSto–1 (Ur. l. RS št. 42/02)
- 15. 6. 2002: Agencija prevzame področje pošte in se preimenuje v Agencijo za telekomunikacije, radiodifuzijo in pošto Republike Slovenije, (Ur. l. RS št. 52/02)
- 1. 5. 2004: Uveljavljen Zakon o elektronskih komunikacijah – ZEKom (Ur. l. RS št. 43/04)
- 1. 5. 2004: Svet za telekomunikacije RS nadaljuje delo kot Svet za elektronske komunikacije RS na podlagi ZEKom
- 1. 5. 2004: Uveljavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o poštnih storitvah - ZPSto-1A (Ur. l. RS, št. 37/04), ZPSto-1-UPB1- uradno prečiščeno besedilo (Ur. l. RS št. 102/04)
- 7. 8. 2004: Agencija se preimenuje v Agencijo za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije na podlagi sklepa vlade o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, Ur. l. RS št. 80/04
- 12. 11. 2005: Uveljavljen zakon o Radioteleviziji Slovenija – ZRTVS-1 (Ur. l. RS, št. 96/05, 109/05-ZDavP-1B in 105/06-odl. US), ki prinaša določene spremembe pri na upravljanju radiofrekvenčnega spektra,
- 24. 6. 2006 Uveljavljena novela Zakona o medijih ZMed-A,
- 27. 12. 2006 Uveljavljena novela Zakona o elektronskih komunikacijah – ZEKom-A, ZEKom-UPB1 – uradno prečiščeno besedilo (Ur. l. RS, št. 30/07-UPB1)
- 24.11.2007 Uveljavljen Zakon o digitalni radiodifuziji (Ur. l. RS, št. 102/07).

Poslanstvo

Agencija je ustanovljena kot neodvisni organ, ki ureja in nadzira trg elektronskih komunikacij, upravlja in nadzira radiofrekvenčni spekter v Republiki Sloveniji, opravlja naloge na področju radijskih in televizijskih dejavnosti ter ureja in nadzira trg poštnih storitev.

Na področju elektronskih komunikacij zagotavlja Agencija pogoje za učinkovito konkurenco ter upravlja radiofrekvenčni in številski prostor. S tem omogoča enakopravno delovanje operaterjev na trgu elektronskih komunikacij. Cilj Agencije so sodobne in cenovno dostopne e-komunikacijske storitve, ki zadovoljujejo potrebe uporabnikov.

Na področju radiodifuzije upravlja Agencija radiofrekvenčni spekter in izvaja nadzor programskih vsebin na način, ki zagotavlja pluralnost radiodifuznih medijev in vsebin.

Na področju pošte zagotavlja Agencija pogoje za učinkovito konkurenco in s tem omogoča učinkovitost, konkurenco in sodelovanje med izvajalci poštnih storitev. Cilj Agencije so kakovostne, zanesljive in cenovno dostopne poštne storitve za vse uporabnike.

Agencija deluje v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi. Svoje naloge opravlja javno, pregledno, na prijazen način, v korist končnih uporabnikov in širše javnosti.

Strateški cilji

Strateški cilji Agencije izhajajo iz njenega poslanstva, in so:

1. Zagotavljati pogoje za kakovostne storitve po primerni ceni.
2. Zagotoviti dostopnost univerzalnih storitev vsem prebivalcem Slovenije po dostopnih cenah in neodvisno od geografske lokacije.
3. Ščititi interese uporabnikov storitev, vključno z zaščito tajnosti in zasebnosti.
4. Zagotoviti učinkovito konkurenco na trgu.
5. Zagotavljati in pospeševati učinkovitost in tekmovanje med ponudniki storitev.
6. Spodbujati uvajanje novih storitev za višjo kakovost življenja in za razvoj gospodarstva, z zagotavljanjem pogojev za nove investicije.
7. Zagotoviti in nadzirati učinkovito rabo radiofrekvenčnega spektra in številskega prostora.
8. Strokovno nadzirati izvajanje programskih zahtev in omejitev za radijske in televizijske programe.
9. Zagotoviti delovanje elektronskih komunikacij in uporabo radiofrekvenčnega spektra za ponujanje storitev v času izrednih razmer ter ščititi nacionalne interese države.
10. Zagotavljati javnost dela.
11. Vzdrževati in nenehno izboljševati sistem upravljanja, ki zagotavlja, da Agencija svoje naloge izvaja uspešno, učinkovito, kakovostno in v skladu z veljavno zakonodajo.



Poročilo o delu

1 Institucionalno upravljanje

1.1 Realizacija nalog iz programa dela za 2007

1.1.1 Normativno urejanje področij dela

1.1.1.1 Izdani akti

Na osnovi ZEKom, ZPSto-1 in ZMed je Agencija pripravila naslednje splošne akte (ali njihove spremembe) v njeni pristojnosti:

	Objavljeni podzakonski akti	Ur. l. RS, št.:
1.	Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o prenosljivosti števil	16/07
2.	Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o dovoljenjih za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti	25/07
3.	Splošni akt o kakovosti univerzalne storitve	79/07
4.	Splošni akt o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij	73/07
5.	Splošni akt o načrtu oštevilčenja	79/07
6.	Splošni akt o omejitvah modulacijskega signala zvokovnih radiodifuznih radijskih postaj	79/07
7.	Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev	81/07
8.	Splošni akt o posredovalnem postopku	92/07
9.	Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o načrtu uporabe radijskih frekvenc	81/07
10.	Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi	118/07
11.	Splošni akt o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je potrebno vlogi priložiti projekt	104/07
12.	Tarifa o vrednosti točke za leto 2008 za plačilo na podlagi obvestila, za plačilo za uporabo radijskih frekvenc in za plačilo za uporabo števil	118/07
13.	Tarifa o plačilih za izvajanje poštnih storitev za leto 2008	118/07

1.1.1.2 Akti v javni obravnavi

Vsi predlogi splošnih aktov, navedeni v prejšnji točki, so bili skladno s 95. členom ZEKom oziroma 47. členom ZPSto-1 v javni obravnavi.

1.1.2 Zagotavljanje javnosti dela

V okviru 95. člena ZEKom je Agencija v postopkih sprejemanja splošnih aktov organizirala 13 posvetovanj z zainteresirano javnostjo, v okviru analiz upoštevnihi trgov pa organizirala javna posvetovanja z zainteresirano javnostjo za osem upoštevnihi trgov.

Skladno z ZEKom-om je objavila en javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede dodelitve radijskih frekvenc za MMDS.

Agencija je medijem posredovala 99 odgovorov na novinarska vprašanja ter izdala 11 sporočil za javnost.

1.1.2.1 Izvajanje Zakona o dostopu do informacij javnega značaja

Agencija redno ažurira Katalog informacij javnega značaja in ga objavlja na svoji spletni strani.

Agencija je v letu 2007 prejela 39 vlog za posredovanje informacij javnega značaja ter jih 37 rešila. V 35 primerih je zahtevi prosilca ugodila, v 2 primerih pa je dostop do informacije zavrnila.

1.1.3 Upravljanje kadrov

Agencija je na podlagi optimizacije poslovnih procesov izvedla delno organizacijsko prestrukturiranje in nadaljevala z izvajanjem projekta razvoja kadrov.

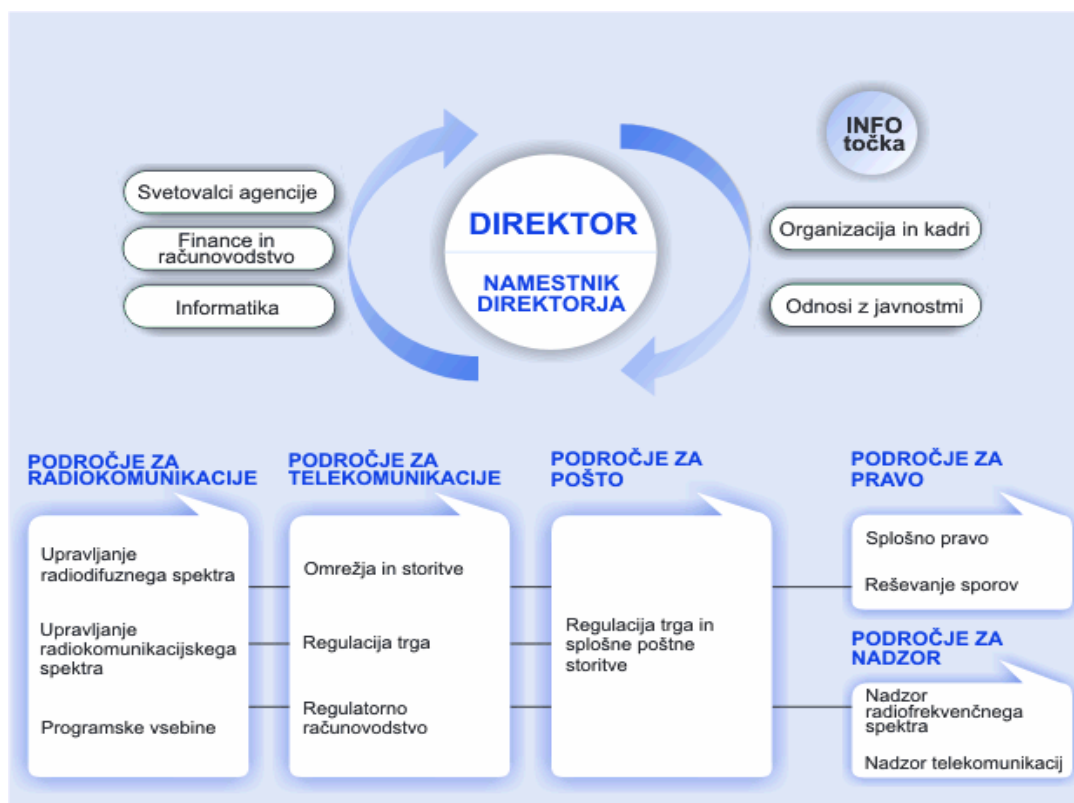
Gre za razvoj kadrov, z vidika organizacije mišljen kot načrtovan, organiziran in sistematičen proces priprave, izvajanja in nadzorovanja vseh kadrovskih, razvojnih in izobraževalnih postopkov, ki so namenjeni strokovnemu in osebnemu razvoju zaposlenih ter dvigu delovne uspešnosti v delovnem procesu.

Glede na evropsko usmerjenost regulative, ki jo izvaja Agencija, smo nadaljevali tudi z revitalizacijo kadrov. Zaposlovali smo kadre z visokostrokovnimi in specialističnimi znanji ter ustreznimi izkušnjami in referencami. Tudi vsa izobraževanja zaposlenih so potekala v tej smeri.

Vlaganja v ključne kadre je ciljna usmeritev Agencije, z namenom, da jih zadržijo ter njihova znanja in izkušnje intenzivno uporabljajo pri izvajanju najpomembnejših nalog.

V letu 2007 je bilo v Agenciji 79 zaposlenih.

Organizacijska shema



1.1.4 Finančno poslovanje

Agencija ima organizirano lastno finančno - računovodsko službo, v kateri se med drugim pripravljajo in izvršujejo finančni načrti. V letu 2007 je bila poleg rednih nalog in aktivnosti s tega področja dodatna pozornost posvečena spremljanju in analiziranju odhodkov, izvajala pa se je tudi izterjava neplačanih obveznosti iz naslova pravnomočnih odločb o odmeri plačil.

1.1.5 Upravne stvari v številkah

	Število upravnih stvari glede na postopek	Tele-komunikacije	Radio-komunikacije	Pošta	Reševanje sporov	Pravo Nadzor	APEK skupaj
1.	Število nerešenih upravnih stvari, prenesenih iz preteklega poročevalnega obdobja	8	321	1	25	104	459
2.	Število upravnih stvari, vrnjenih v ponovni postopek z odločbo organa druge stopnje, upravnega oziroma ustavnega sodišča v poročevalnem obdobju	6			1	2	9
3.	Število upravnih stvari, začeti v poročevalnem obdobju	8949	1664	25	285	243	11166
4.	Skupno število vseh upravnih stvari v poročevalnem obdobju (1 + 2 + 3)	8963	1985	26	311	349	11634
5.	Število odstopljenih zahtev				10		10
6.	Število zavrženih zahtev		14	2	25		41
7.	Število ustavljenih upravnih postopkov	2	54	1	114	64	235
8.	Število zavrnjenih zahtev	3	7	1	70		81
9.	Število ugodenih zahtev	175	1487	5	46		1713
10.	Število upravnih stvari, rešenih v zakonitem roku	8945	1617	21	260	153	10996
11.	Število upravnih stvari, rešenih po prekoračitvi zakonskega roka	7	144	1	5		157

	Število upravnih stvari glede na postopek	Tele-komunikacije	Radio-komunikacije	Pošta	Reševanje sporov	Pravo Nadzor	APEK skupaj
11.	Število upravnih stvari, rešenih po prekoračitvi zakonskega roka	7	144	1	5		157
12.	Skupno število rešenih upravnih stvari v poročevalnem obdobju (10 + 11)	8952	1761	22	265	153	11153
13.	Skupno število nerešenih upravnih stvari na koncu poročevalnega obdobja	11	224	4	46	196	481

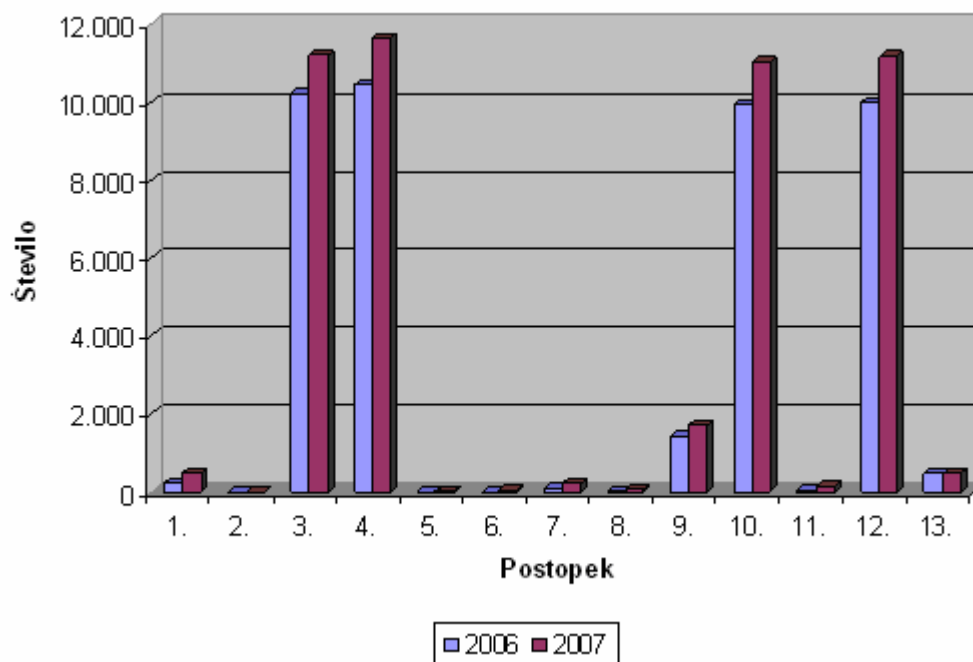
V letu 2007 je bilo zoper odločitve Agencije vloženih 38 tožb na Upravno sodišče Republike Slovenije (sedem s področja regulacije trga, 10 s področja radiokomunikacij, osem s področja radiodifuzije, dve s področja nadzora, sedem s področja reševanja spora in štiri s področja pošte). Deset postopkov pred sodiščem je pravnomočno zaključenih (tožbe so bodisi zavrnjene ali pa je postopek ustavljen). Ena zadeva je bila vrnjena v ponovno odločanje, o njej pa je Agencija že odločila z zavrnilno odločbo, zoper katero je stranka že vložila tožbo. Zoper eno odločitev Upravnega sodišča RS, ki je tožbo zoper Agencijo zavrnilo, je stranka vložila predlog za revizijo, o katerem Vrhovno sodišče RS še odloča.

Agencija v letu 2007 ne beleži novih tožb, ki bi bile vložene zoper njo kot toženko pred sodiščem splošne pristojnosti, ena od dveh tožb, ki so bile vložene v preteklih letih, pa je končana v korist Agencije (sodba še ni pravnomočna).

Agencija pa je kot toženka udeležena tudi v osmih sodnih postopkih, ki so pričeti na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe imetnikov ustreznih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc v Republiki Italiji. Eden postopek je bil ustavljen zaradi pomanjkanja krajevne pristojnosti, ostali postopki še niso zaključeni.

Postopek, s katerim je goriško sodišče v Italiji ugodilo predlogu za izdajo začasne odredbe ter imetniku odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc s sedežem v Republiki Sloveniji naložilo, da takoj preneha z motnjami, pa je v letu 2007 dosegel zanimiv razplet, saj je italijansko podjetje, ki je s svojim predlogom pred goriškim sodiščem zoper Republiko Slovenijo uspelo, zahteval priznanje tuje sodne odločbe pred pristojnim okrožnim sodiščem v Republiki Sloveniji, ki je njegov predlog zavrnilo.

Graf: Upravne stvari v številkah v primerjavi z letom 2006



1.	Število nerešenih upravnih stvari, prenesenih iz preteklega poročevalnega obdobja
2.	Število upravnih stvari, vrnjenih v ponovni postopek z odločbo organa druge stopnje, upravnega oz. ustavnega sodišča v poročevalnem obdobju
3.	Število upravnih stvari, začeti v poročevalnem obdobju
4.	Skupno število vseh upravnih stvari v poročevalnem obdobju (1 + 2 + 3)
5.	Število odstopljenih zahtev
6.	Število zavrnjenih zahtev
7.	Število ustavljenih upravnih postopkov
8.	Število zavrnjenih zahtev
9.	Število ugodenih zahtev
10.	Število upravnih stvari, rešenih v zakonitem roku
11.	Število upravnih stvari, rešenih po prekoračitvi zakonitega roka
12.	Skupno število rešenih upravnih stvari v poročevalnem obdobju (10 + 11)
13.	Skupno število nerešenih upravnih stvari na koncu poročevalnega obdobja

1.1.6 Splošne zadeve in informacijska podpora

Agencija je v letu 2007 uspešno nadaljevala z razvojem poslovnega informacijskega sistema. S tem sistemom sta bila med drugim opravljena tudi zajem in priprava obsežnih podatkov za analizo telekomunikacijskih trgov preko spletnih obrazcev.

Za zanesljiv in varen prenos podatkov je Agencija v celoti prenovila aktivno omrežno opremo in vpeljala določene zaščite omrežja, s prenovo omrežne opreme pa je bil omogočen tudi dostop do interneta preko brezžičnega omrežja z njeno prenovo.

V letu 2007 je Agencija prenovila spletno stran Sveta za radiodifuzijo RS ter intranetni portal, ki ima novo podobo, strukturo in sveže informacije.

Prav tako je Agencija nudila informacijsko podporo Svetu za elektronske komunikacije RS, saj je pripravila rešitev za e-poštni seznam.

Uspešno je bila opravljena tudi zamenjava sistema govorne telefonije, saj je Agencija v letu 2007 v celoti prešla na IP telefonijo.

2 Elektronske komunikacije

2.1 Aktivnosti Agencije na področju telekomunikacij v letu 2007

V 12. implementacijskem poročilu¹ je Evropska komisija pozitivno ocenila razmere na slovenskem trgu elektronskih komunikacij v Sloveniji in učinkovitost dela Agencije kot regulatornega organa. Poročilo je za Agencijo predstavljalo pomembno priznanje za njeno delo in hkrati vzpodbudo za nadaljnje aktivnosti v letu 2008. Pohvalo je ob koncu leta 2007 Agencija prejela tudi v Strateškem poročilu o prenovljeni Lizbonski strategiji, v katerem Evropska komisija ugotavlja, da v letih 2005-2007, med sicer dobrimi rezultati regulacije omrežnih industrij v Sloveniji, še posebej izstopajo telekomunikacije, za katere je bil v tem obdobju značilen vstop številnih novih operaterjev in padec cen.

Skladno z napotki Evropske komisije, podanimi v 12. implementacijskem poročilu, je Agencija v letu 2007 izvedla dodatne ukrepe na trgu fiksne telefonije. Družbi Telekom Slovenije d. d., (v nadaljevanju besedila Telekom Slovenije) je med drugim dopolnila obveznosti v zvezi z razvezavo krajevne zanke, vključno z novo cenovno metodologijo in zahtevami po izboljšanju pogojev za skupno lokacijo, ter uvedla cenovno kapico in medoperatersko ponudbo naročniških priključkov na področju dostopa do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji. Na trgu širokopasovnega dostopa je Agencija olajšala delo operaterjev, in sicer s pomočjo cenovne metodologije »maloprodajna cena minus« ter mobilnim operaterjem naložila obveznost postopnega prehoda na enotno (simetrično) ceno učinkovitega zaključevanja klicev. Kot splošno posledico učinkovite regulacije trga je opaziti trend sprememb tržnih deležev v korist alternativnih operaterjev tako na mobilnem kot tudi na ostalih trgih elektronskih komunikacij.

Agencija je v skladu z veljavno zakonodajo dolžna v rednih časovnih intervalih analizirati produktne in storitvene trge na določenem geografskem območju (upoštevni trgi) ter v zvezi s tem izdelati analizo o stanju konkurence na posameznem upoštevnem trgu. Skladno s to zahtevo je v letu 2007 zaključila 8 analiz o stanju konkurence na posameznih upoštevnih trgih in na podlagi opravljenih analiz, ob smiselnem upoštevanju mnenj zainteresirane javnosti, izdala 6 odločb, s katerimi je določila operaterje s pomembno tržno močjo ter jim naložila ustrezne obveznosti.

Agencija je v letu 2007 naredila pomemben korak v zbiranju podatkov s strani operaterjev, saj jim od konca lanskega leta 2007 zagotavlja elektronski vnos z zgodovino lastnih poročil in povečano varnostjo prenosa podatkov. S tem je omogočeno zbiranje v podatkovnem skladišču in še natančnejše relacijske analize med posameznimi podatkovnimi sklopi.

Z zavestjo o pomembnosti harmonizacije ter izmenjave znanj in izkušenj na mednarodni ravni se je Agencija v letu 2007 še bolj oprla na sodelovanje z regulatorji drugih držav članic Evropske unije ter z aktivnim sodelovanjem pri pripravi dokumentov Skupine evropskih regulatorjev (ERG) tudi sama pomembno prispevala k vseevropskim regulativnim usmeritvam.

Agencija bo tudi v letu 2008 delovala skladno s poslanstvom - vzpodbujanjem konkurenčnosti in razvoja na trgu elektronskih komunikacij ter skrbjo za dobrobit končnih uporabnikov. V sklopu predsedovanja Evropski uniji pa bo sodelovala s slovenskimi organi pri oblikovanju prenovljenega regulativnega okvira na področju elektronskih komunikacij.

¹http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/communications_reports/annualreports/12threport/index_en.htm

2.1.1 Širokopasovni dostop

Agencija je v letu 2007 ponovno opravila analizo upoštevne trga 12 »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«. Ta je pokazala, da ima družba Telekom Slovenije na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa še vedno status operaterja s pomembno tržno močjo ter da je potrebno njene obstoječe obveznosti ohraniti in jih v nekaterih točkah dopolniti. Agencija je zato družbi Telekom Slovenije z odločbo št. 3824-50/2007-3 z dne 11.10.2007 med drugim naložila tudi obveznost, da mora zagotoviti tako obliko dostopa z bitnim tokom, da bo operaterjem omogočal ponujanje IP telefonije (VoIP), IP televizije (IPTV) in videa na zahtevo (VoD) na maloprodajnem trgu. S tem bo alternativnim operaterjem, ki še niso v celoti dosegli vrha investicijske lestvice (npr. v razvezavo krajevne zanke oziroma v izgradnjo lastnega dostopovnega omrežja), omogočeno ponujanje zanimivejših storitev širokopasovnega dostopa na maloprodajnem trgu. Medoperaterski infrastrukturni produkti se z obveznostjo prilagajajo vedno močnejšemu trendu konvergence, od katerega pa imajo največjo korist ravno končni uporabniki.

V okviru obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva je Agencija operaterju s pomembno tržno močjo družbi Telekom Slovenije poleg ohranitve obstoječe obveznosti stroškovne naravnosti cen na podlagi metode popolno alociranih stroškov (FAC) in tekočih stroškov (CCA), naložila tudi oblikovanje cen naročnin oziroma zakupnin dostopa z bitnim tokom na ravni BRAS in ravni regijske oziroma nacionalne priključne točke na IP/MPLS omrežju po metodi »maloprodajna cena minus«. Agencija je vrednosti izračunala na podlagi podatkov družbe Telekom Slovenije vrednosti minusa pa se gibljejo med 43% in 66%, odvisno od hitrosti in načina povezave. Agencija je obveznost oblikovanja cen zakupnin dostopa z bitnim tokom po metodi »maloprodajna cena minus« naložila zaradi preprečitve oblikovanja »škarij cen« in s tem prenizke razlike med maloprodajnimi in grosističnimi cenami širokopasovnega dostopa.

Agencija je v sklopu regulacije upoštevne trga za širokopasovni dostop na podlagi odločbe o obveznostih operaterja s pomembno tržno močjo, izdane v letu 2006, uvedla zoper družbo Telekom Slovenije postopek nadzora, v katerem je preverjala izpolnjevanje obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva. V navedenem postopku nadzora je Agencija v juliju izdala začasno odločbo, s katero je znižala cene za »Vzpostavitev navideznega kanala za storitev širokopasovnega dostopa med lokacijo končnega uporabnika in BRAS«.

Konec leta 2007 je Agencija na podlagi odločbe o obveznostih operaterja s pomembno tržno močjo, izdane meseca oktobra, pričela voditi nov postopek nadzora nad ugotavljanjem stroškovno naravnanih cen širokopasovnega dostopa, ki morajo biti oblikovane v skladu z naloženo metodologijo.

2.1.2 Dostopovna infrastruktura

Leto 2007 je Agencija začela z izdajo odločbe št. 38241-23/2006/6 z dne 16.1.2007, s katero je družbo Telekom Slovenije na podlagi ponovne analize upoštevne trga 11 »Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev (medoperaterski trg)« ponovno določila za operaterja s pomembno tržno močjo in ji naložila že naložene obveznosti, ki jih je z namenom izboljšanja konkurenčnih razmer na trgu še dodatno dopolnila. Tako je družbi Telekom Slovenije med drugim naložila tudi obveznost, da v svoji vzorčni ponudbi določi pogodbene kazni v primeru zamude pri realizaciji posamezne izvedbe povsem razvezanega dostopa, sodostopa in skupne lokacije ter v primeru zamude pri odpravljanju posamezne napake. Na ta način se zagotavlja pravočasno in pošteno izvajanje obveznosti, ki so bile naložene družbi Telekom Slovenije ter se posredno s tem ustvarjajo tržne razmere, ki alternativnim operaterjem omogočajo vstop in

delovanje na trgu. Z naložitvijo navedene obveznosti želi Agencija preprečiti zlorabe pomembne tržne moči ter vzpostaviti večjo disciplino, s tem pa zagotoviti konkurenčnejše razmere. Slovenija je ena redkih držav, ki je operaterju s pomembno tržno močjo naložila obveznost vključitve pogodbenih kazni v njegovo vzorčno ponudbo, vendar pa je naložitev te obveznosti kot učinkovito sredstvo ocenila tudi Skupina evropskih regulatorjev (ERG), ki jo je povzela v predlogu dobrih praks za regulacijo razvezanega dostopa do krajevne zanke in širokopasovnega dostopa.

Agencija je v postopku regulacije storitev elektronskih komunikacij razvezave krajevne zanke z odločbo družbi Telekom Slovenije naložila tudi obveznosti v zvezi s pokrivanjem stroškov in cenovnega nadzora, ki vključujejo v prvem koraku nadgradnjo že obstoječe metodologije tekočih stroškov in popolne alokacije stroškov (FAC CCA) predvsem z bolj natančnim navodilom razporejanja stroškov, v drugem koraku pa implementacijo metodologije LRIC za storitve razvezanega dostopa do krajevne zanke in podzanke. Družba Telekom Slovenije je tako zavezana v mesecu marcu 2008 oblikovati in objaviti cene za obravnavane storitve ter hkrati zanje ločiti računovodske evidence. Agencija se je za spremembo metodologije odločila predvsem v luči spodbujanja učinkovite konkurence, saj metodologija inkrementalnih stroškov izključuje morebitno neučinkovitost operaterja.

Novost pri regulaciji na omenjenem trgu je tudi obveznost cenovnega nadzora, skladno s katero cena naročnine razvezave lokalne zanke ne sme biti višja od maloprodajne cene naročnine za enojčni priključek PSTN, kot tudi ne od cene medoperaterskega zakupa naročniških priključkov družbe Telekom Slovenije.

V okviru postopka nadzora nad ugotavljanjem izpolnjevanja obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva na medoperaterskem trgu »Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke, z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev«, je Agencija meseca decembra 2007, po pridobitvi vseh potrebnih informacij za odločitev, izdala začasno odločbo, s katero je družbi Telekom Slovenije naložila odpravo neskladnosti in prilagoditev medoperaterskih cen storitev poizvedbe, priključnine, izključitve in prehoda.

2.1.3 Fiksna telefonija

V letu 2007 je Agencija opravila analizo upoštevanih trgov 1 in 2, in sicer »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg)« in »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg)«. Na podlagi odločb št. 3824-27/2007-3 z dne 8. 6. 2007 in št. 3824-28/2007-3 z dne 8.6.2007 je bila družba Telekom Slovenije določena za operaterja s pomembno tržno močjo na obeh navedenih trgih. Z odločbama so bile družbi Telekom Slovenije naložene obveznosti, ki omogočajo alternativnim operaterjem operatorski dostop do omrežja družbe Telekom Slovenije. Posledično lahko ti poleg storitev nacionalnih in mednarodnih klicev s pomočjo storitve predizbire in izbire ponudijo končnim uporabnikom tudi lasten naročniški priključek prek storitve medoperaterskega zakupa naročniških priključkov – WLR (*wholesale line rental*). Obenem je Agencija družbi Telekom Slovenije naložila še dve obveznosti, in sicer prepoved dajanja neupravičene prednosti določenim končnim uporabnikom in prepoved neutemeljenega združevanja storitev.

Agencija je uvedla tudi metodo cenovne kapice za naročnino za priključke PSTN in ISDN. Pri oblikovanju cenovne kapice (inflacija – X) je izhajala iz stroškov operaterja s pomembno tržno močjo ter pri tem dodatno upoštevala faktor povečanja produktivnosti in inflacijo. Cenovna kapica tako predvideva letno znižanje telefonskih naročnin za faktor X ob njihovem hkratnem zvišanju za odstotek ugotovljene inflacije za preteklo leto. Cene medoperaterskega zakupa naročniških priključkov pa se v skladu z odločbo oblikujejo po metodi »maloprodajna cena minus«, pri čemer znaša minus 10%.

Agencija je v zvezi z obveznostjo medoperaterskega zakupa naročniških priključkov izvedla nadzor ter odredila, da mora družba Telekom Slovenije zagotoviti nemoteno delovanje sistema naročanja ter javljanja in odpravljanja napak na zakupljenih priključkih.

Na segmentu fiksne telefonije je Agencija opravila tudi analize medoperaterskih trgov 8 »Posredovanje klicev s fiksne lokacije v javnem telefonskem omrežju«, 9 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji« in 10 »Tranzitne storitve v javnem fiksnem telefonskem omrežju«. Iz opravljenih analiz izhaja, da ima družba Telekom Slovenije pomembno tržno moč na upoštevni trgu 8 in 10 ter da posledično ni učinkovite konkurence na teh trgih. Ključni pokazatelj o obstoju pomembne tržne moči je visok tržni delež, ki ga ima družba Telekom Slovenije na obeh upoštevni trgih, in visoke vstopne ovire za nove operaterje. Agencija je po opravljeni analizi upoštevni trga 9 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji« ugotovila, da so na predmetnem upoštevni trgu operaterji s pomembno tržno močjo vsi delujoči operaterji, saj ima vsak izmed njih monopol pri zaključevanju klicev v lastnem omrežju.

V mesecu decembru 2007 je Agencija v okviru postopka nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva na medoperaterskih trgih posredovanja in zaključevanja klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (upoštevni trga 8 in 9) izdala odločbo, s katero je družbi Telekom Slovenije naložila utemeljitev medoperaterskih cen storitev v skladu z naloženo obveznostjo oblikovanja cen po metodi popolno alociranih stroškov in tekočih stroških (FAC CCA) ter odločila, da družba Telekom Slovenije do izpolnitve naloženih obveznosti veljavnih cen storitev ne sme spreminjati.

V obravnavanem letu je Agencija v postopku nadzora na upoštevni trgu dostopa do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji v zvezi s cenami storitev dostopa do storitev interneta prek klicnih števil 0880 xxxxx, 0889 xxxxx in 0888 xxxxx ugotavljala stroškovne kalkulacije posameznih cen ter uredila oblikovanje cen teh storitev skladno z naloženo obveznostjo.

2.1.4 Mobilna telefonija

Agencija je v začetku leta zaključila že drugo analizo upoštevni trga 16, ki obravnava medoperatersko zaključevanje klicev v posamičnih javnih mobilnih omrežjih in v mesecu aprilu 2007 izdala odločbi, s katerima je določila družbi Mobitel d. d., in Si.mobil d. d., za operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevni trgu 16 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih omrežjih (medoperaterski trg)«. Z odločbama št. 3824-14/2007-3 z dne 13. 4. 2007 in št. 3824-13/2007-10 z dne 13. 4. 2007 je Agencija nadaljevala nekatere ukrepe, ki so bili obema operaterjema naloženi že v odločbah, izdanih na podlagi prve analize, nekatere ukrepe pa je prilagodila razmeram na trgu in ciljem, ki jih želi doseči. S tem namenom so bili nekateri od ukrepov nadgrajeni.

Družba Mobitel d. d., mora v prvem letu že implementirano metodologijo (metoda preteklih stroškov in metoda popolne alokacije stroškov - FAC HCA) dopolniti v smeri povečanja stroškovne učinkovitosti, v naslednjem letu pa preiti na cene, ki bodo temeljile na stroških učinkovitega zagotavljanja storitev, in sicer z izračunom stroškovne cene na podlagi metodologije dolgoročnih inkrementalnih stroškov (LRIC).

Družba Si.mobil d. d., mora svojo asimetrično ceno zaključevanja klicev v javnem mobilnem telefonskem omrežju, izračunano na podlagi metode preteklih stroškov in metode popolne alokacije stroškov (metoda FAC HCA) postopno približevati in izenačiti s stroškovno ceno učinkovitega operaterja. Postopno bosta oba regulirana operaterja dolžna preiti na cene, ki bodo odražale stroške učinkovitega zagotavljanja storitev po metodi LRIC. S temi ukrepi je

Agencija zasledovala zlasti koristi končnih uporabnikov, saj je na dolgi rok nesprejemljivo, da bi ti za klice v omrežja drugih operaterjev plačevali bistveno več kot za klice v omrežje svojega operaterja, če za to ne obstaja stroškovna podlaga. Agencija s temi ukrepi sledi stališču Evropske komisije, po katerem dolgoročno vzdrževanje asimetrije medoperaterskih cen na mobilnih trgih ni sprejemljivo. Agencija je s 1. 9. 2007 operaterjema mobilnih omrežij družbi Mobitel d. d., in družbi Si.mobil d. d., naložila tudi izenačitev medoperaterskih cen zaključevanja klicev iz mobilnih in fiksnih omrežij. Naložena izenačitev pomeni bistveno znižanje cen, ki jih operaterji fiksnih omrežij plačujejo operaterjem mobilnih omrežij za vsako minuto klica iz fiksnega v mobilno omrežje, kar se je že odrazilo tudi na nižjih cenah za končne uporabnike.

V zvezi z upoštevnim trgom zaključevanja klicev je Agencija poleg navedenih odločb na trg posegla tudi na pobudo operaterjev, ki so pri Agenciji sprožili medoperaterske spore. Pred izdajo novih odločb na upoštevnem trgu 16 je Agencija posredovala v sporu med družbama Mobitel d. d., in Si.mobil d. d., ki se nista mogla sporazumeti o cenah zaključevanja klicev v njunih omrežjih. Agenciji je v posredovalnem postopku uspelo doseči dogovor med obema družbama, ki je veljal do izdaje predmetnih odločb. Rešila je tudi spor glede dostopa do storitev nacionalnega gostovanja in medomrežnega povezovanja med družbo Tušmobil d. o. o., in Mobitel d. d., ter spor v zvezi z dostopom do omrežja med družbama T-2 d. o. o. in Mobitel d. d. V zvezi z medomrežnim povezovanjem med družbama Tušmobil d. o. o. in Si.mobil d. d., je Agencija ukrepala v postopku nadzora.

Nacionalni regulatorni organi v državah članicah so opozarjali na nezmožnost uspešne cenovne regulacije mednarodnega gostovanja. Posledično sta Evropski parlament in Svet ukrepala z Uredbo o mednarodnem gostovanju, ki je določila najvišje veleprodajne in maloprodajne (»evrotarifa«) cene za govorne klice v mednarodnem gostovanju. Agencija je v zvezi z uredbo aktivno sodelovala pri pripravi mnenj znotraj ERG ter se usklajevala z direktoratom za elektronske komunikacije in operaterji. Po sprejemu uredbe je Agencija kot nacionalni regulatorni organ spremljala cene gostovanja pri slovenskih operaterjih.

2.1.5 Prenos radiodifuznih vsebin do končnih uporabnikov

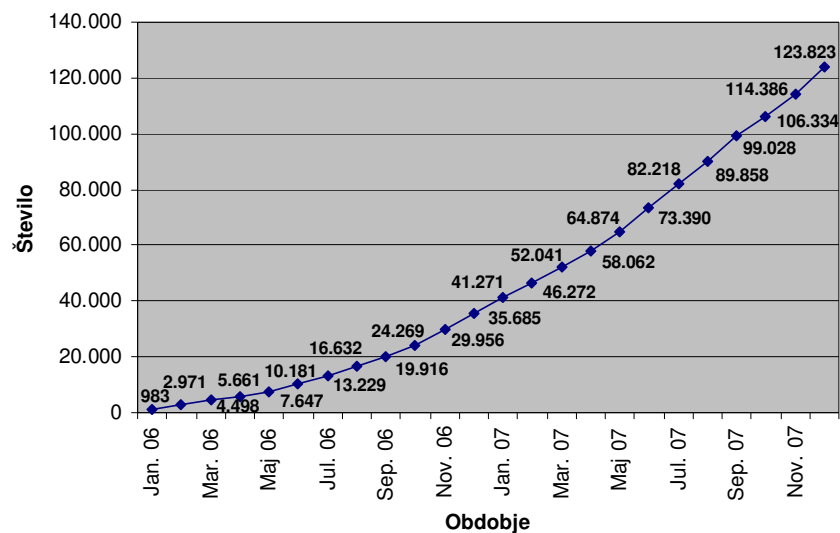
Na ravni Evropske unije je bila sprejeta odločitev o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo, ki je bila na nacionalni ravni implementirana s Strategijo Republike Slovenije za prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo, v kateri je bil kot skrajni rok za dokončen prehod na digitalni način oddajanja (in s tem za prenehanje oddajanja v analogni tehniki) določen začetek leta 2012. Glede na to, da so bile s strani Agencije dodeljene prve odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za digitalno radiodifuzijo in prva odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks izključno Javnemu zavodu RTV Slovenija za lastne potrebe in da je bilo s strani Agencije ugotovljeno, da so kapacitete multipleksa večje od potreb lastnih programov Javnega zavoda RTV Slovenija, je Agencija konec leta 2007 opravila dodatno analizo trga za prenos televizijskih programov do končnih uporabnikov prek digitalnega prizemnega oddajnega omrežja. V opravljeni analizi je Agencija ugotovila, da je Javni zavod RTV Slovenija v okviru upoštevnega trga 18 »Prenos radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg)« operater s pomembno tržno močjo tudi za digitalno oddajanje ter posledično zanj predlagala obveznosti v zvezi z operaterskim dostopom.

2.1.6 Učinkovito upravljanje s številskim prostorom

Tudi v letu 2007 so uporabniki ob zamenjavi izvajalcev javno dostopnih telefonskih storitev uporabljali možnost prenosljivosti števil, ki je bila v Sloveniji uvedena v letu 2006, in s tem prispevali k nadaljnjemu razvoju konkurenčnosti trga. Tako je bilo po podatkih upravljavca centralne baze samo v letu 2007 prenesenih 88.148 števil oziroma od uvedbe prenosljivosti

skupaj 123.842 številke (spodnji graf prikazuje podrobnejši pregled prenosljivosti mobilnih in fiksnih številke).

Graf št. 1: Prikaz podrobnejšega pregleda prenosljivosti mobilnih in fiksnih številke



Vir: APEK, 2008

Agencija je minulo leto v skladu z obveznostmi, ki ji jih nalagata 59. in 170. člen ZEKom sprejela nov Splošni akt o načrtu oštevilčenja. Besedilo akta je v največji meri ostalo enako do tedaj veljavnemu Pravilniku o načrtu oštevilčenja (Ur. l. RS, št. 57/05), je pa nov načrt oštevilčenja prinesel nekaj manjših sprememb in novosti, pa tudi ukinitve nekaterih odvečnih določil. V skladu z odločbo Evropske komisije o rezervaciji nacionalnega območja oštevilčenja, ki se začne s »116«, za usklajene številke za usklajene storitve z družbeno vrednostjo, so v novem načrtu na primer določene številke skrajšanega izbiranja 116QRT. Opredeljena so tudi območja številke skrajšanega izbiranja iz 19P(Q(R)), ki bodo namenjena dostopu do specifičnih nekomercialnih storitev operaterjev in za dostop do posebnih storitev oziroma služb javnega pomena, ki jih na področju celotne države opravljajo operaterji ter druge fizične ali pravne osebe, opredeljene v 62. členu ZEKom.

V letu 2007 je bil v skladu z določilom 62. člena ZEKom sprejet tudi nov Splošni akt o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je treba vlogi priložiti projekt.

V zvezi z zavezanostjo Agencije, da dodeljuje šestmestne številke iz območja 116QRT, ki jih Evropska komisija določi v prilogah k omenjeni odločbi, je Agencija meseca oktobra in decembra 2007 javno pozvala interesente k oddaji vlog za dodelitev prvih številke, rezerviranih za nekatere storitve namenjenih usklajenim storitvam z družbeno vrednostjo. Pred iztekom roka za oddajo vlog je Agencija prejela eno vlogo za dodelitev številke 116123, rezervirane za telefonsko pomoč v duševni stiski.

V primerjavi s prejšnjimi leti v letu 2007 v splošnem ni bilo bistvenega odstopanja potreb operaterjev po dodelitvah posameznih elementov oštevilčenja, ki jih potrebujejo za dostop do storitev in delovanje svojih omrežij. Opazno je le nekoliko večje povpraševanje operaterjev, ki so šele krajši čas na trgu elektronskih komunikacij, po dodelitvah negeografskih številke iz območja 090 (premijske številke). Opazen je tudi večji obseg vrnjenih geografskih številke s strani največjega fiksnega operaterja, kar kaže na to, da zakonsko določilo o plačilu za uporabo elementov oštevilčenja sili k racionalni rabi.

Na dan 31. 12. 2007 je bilo v uradno evidenco Agencije vpisanih 36 operaterjev in drugih subjektov, ki so jim bili v preteklosti dodeljeni različni elementi oštevilčenja. Minulo leto je bilo zaradi prenehanja dejavnosti ali posledic pripojitev družb iz evidence izbrisanih pet operaterjev, trije operaterji pa so bili vpisani v evidenco. Izdano je bilo 55 novih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja in 27 odločb o razveljavitvi oziroma prenehanju odločb. Zaradi slednjega je zdaj celotno število izdanih in še veljavnih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja manjše kot leta 2006. Ob koncu leta 2007 je takih odločb 205.

V letu 2007 je Agencija vodila štiri postopke v zvezi s spremembo odločb po uradni dolžnosti, dva postopka sta bila na predlog vlagatelja ustavljena, tri vloge vlagateljev pa so bile zavrnjene.

Tabela: Obseg dodeljenih oziroma vrnjenih elementov oštevilčenja v letu 2007

Tip številke	Dodeljeni elementi oštevilčenja	Vrnjeni elementi oštevilčenja
Geografske številke	130.000	2.469.000
Negeografske številke - uporaba v mobilnih omrežjih	1.580.000	100.000
Negeografske številke - VoIP	100.000	10.000
080 - številke brezplačnih storitev	420	160
090 – številke premijskih storitev	400	2.000
088 - številke za dostop do posebnih omrežij	7	8
089 – številke za daljinsko glasovanje	80	50
19P(Q(R)) - številke skrajšanega izbiranja	2	1
10PQ – predpone za izbiro operaterja	2	2
98MN – usmerjalne kode	4	3
NDC – nacionalne usmerjalne kode	9	2
DPC – kode nacionalnih signalizacijskih točk	6	5
ISPC – kode mednarodnih signalizacijskih točk	7	2
MNC – kode mobilnih omrežij	1	1
IIN – številke izdajateljeve oznake	4	-
DNC – identifikacijske kode podatkovnih omrežij	1	-

Vir: APEK, 2008

2.1.7 Skrb za končne uporabnike

Agencija je v letu 2007 po opravljenih analizah upoštevni trgov za dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji naložila družbi Telekom Slovenije kot operaterju s pomembno tržno močjo ukrepe, ki neposredno ščitijo položaj končnega uporabnika v odnosu do operaterja. Pred mesecem septembrom 2005 so morali končni uporabniki, ki so želeli dostopati do interneta preko ADSL priključka, pri družbi Telekom Slovenije nadgraditi obstoječi PSTN priključek v ISDN priključek. Agencija je v okviru odločb 3824-27/2007-3 in 3824-28/2007-3 z dne 8.6.2007 družbi Telekom Slovenije naložila obveznost, po kateri mora

ta operater naročnikom ISDN BA priključkov, ki so bili naročeni zaradi pogojevanja storitev ADSL s storitvami ISDN, na njihovo zahtevo omogočiti prehod na PSTN priključke, ne da bi ta prehod zaračunala. Obenem je Agencija družbi Telekom Slovenije prepovedala neutemeljeno združevanje storitev dostopa do omrežja s storitvijo ponujanja subvencionirane terminalske opreme, v okviru katere naročnikom PSTN ob naročilu subvencionirane terminalske opreme ne sme prepovedati odpovedi naročniškega razmerja oziroma določati pogodbenih kazni ali drugih dodatnih pogojev v primeru odpovedi naročniškega razmerja s strani naročnika.

Agencija pa za dobrobit končnih uporabnikov ni skrbela le prek nalaganja ukrepov na upoštevni trgih, temveč je temeljni skrbi, v smislu izvajanja zakonskih določb dodala obširnejše spremljanje uporabe in percepcije elektronskih komunikacij pri potrošnikih ter uvedla lastne brezplačne storitve, ki prispevajo k večji transparentnosti ponudbe in pravni varnosti uporabnikov.

V letu 2007 je Agencija prek zunanjega izvajalca, raziskovalne družbe Ninamedia, d. o. o., izvedla več raziskav o razvoju in trgu elektronskih komunikacij skozi oči končnih uporabnikov. Raziskavi o mesečnih izdatkih gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij (glej točko 8.2.1.1.) sta sledili raziskava o poznavanju izrazov s področja telekomunikacij in raziskava o uporabi mobilnih podatkovnih storitev. Z raziskavami pridobljeni podatki omogočajo Agenciji vpogled v odnos končnih uporabnikov do storitev elektronskih komunikacij, poznavanje izrazov pa kaže na stopnjo v življenjskem ciklu posamezne storitve. Vendar pa je iz izsledkov raziskave razvidno, da poznavanje novjših storitev s področja elektronskih komunikacij ni tako razširjeno, kot bi utegnili sklepati po rasti števila priključkov posameznih tehnologij, zato so potrebna nadaljnja prizadevanja za večje ozaveščanje končnih uporabnikov o tehnologijah in storitvah.

Zaradi zagotavljanja informacij o pravicah končnih uporabnikov je Agencija konec maja 2007 odprla brezplačno telefonsko številko 080 2735, na katero lahko uporabniki pokličejo Agencijo vsak delavnik med 9. in 11. uro. Storitve je uporabnikom bolj prijazna, saj pridobijo potrebne informacije takoj in brezplačno. Dnevno sprejemamo na omenjeno telefonsko številko večje število klicev, katerih število se še povečuje zaradi uvedbe novih storitev ali drugih aktualnih sprememb na slovenskem trgu elektronskih komunikacij, zaradi česar se uporabniki obračajo na Agencijo za pojasnila in svetovanje. V letu 2007 smo sprejeli približno 400 klicev.

Proti koncu leta 2007 je Agencija implementirala projekt zagotavljanja transparentnosti ponudbe operaterjev za končne uporabnike. S spletnim portalom www.komuniciraj.eu je Agencija končnim uporabnikom omogočila primerjavo ponudbe storitev vseh dostopnih operaterjev na enem mestu. Portal lahko uporabljajo tudi operaterji pri oblikovanju lastne cenovne politike, kar vpliva na nižje cene in boljšo ponudbo ter posledično višjo stopnjo konkurenčnosti. Na podlagi vprašanj in mnenj uporabnikov portala ter načrtov Agencije se bo portal še naprej izpopolnjeval in postajal vedno bolj uporaben pripomoček pri izbiri storitev na trgu elektronskih storitev.

2.1.8 Reševanje sporov

Agencija je po določbah ZEKom in ZPSto-1 pooblaščen za reševanje sporov na področju elektronskih komunikacij in poštних storitev.

Po 129. členu ZEKom agencija rešuje spore med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve (t.i. medoperaterski spori), ter spore med uporabniki in fizičnimi oziroma pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve (t.i. spori končnih uporabnikov zoper ravnanje operaterja). Pri tem agencija skuša spor rešiti najprej z uvedbo posredovalnega postopka, kot to določa 130. člen ZEKom.

Po 43. členu ZPSto-1 agencija rešuje spore med udeleženci v poštni dejavnosti, kot so spori med izvajalci poštних storitev oziroma med izvajalci poštних storitev in uporabniki poštних storitev.

Postopek reševanja spora uvede agencija po uradni dolžnosti ali na predlog stranke, pri reševanju sporov pa je dolžna postopati po določbah Zakona o splošnem upravnem postopku.

V letu 2007 je agencija na področja reševanja sporov skupaj obravnavala 311 zadev. ,od tega je bilo v letu 2007 vloženih 260 predlogov za rešitev spora, ki so jih vložili končni uporabniki ter 4 zahteve za rešitev medoperaterskega spora. Poleg tega je bilo vloženih 21 predlogov za rešitev spora s strani uporabnikov poštних storitev..

V skladu z novelo ZEKom-A (Uradni list RS, št. 129/06), ki je pričela veljati 27.12.2006, se je v letu 2007 spremenil način reševanja sporov, saj je novela uvedla posredovalni postopek, katerega namen je medsebojna poravnava s sporazumom. Posredovalni postopek predstavlja prvo stopnjo v postopku reševanja spora (drugi odstavek 130. člena ZEKom) in se izvede pred agencijo. V tem postopku ima agencija vlogo posrednika in vodi celoten postopek, pri tem pa upošteva načela nepristranskosti, enakosti, pravičnosti in zaupnosti ter cilje, ki jih je dolžna zasledovati skladno s 120. členom tega zakona.

V zvezi s preходом na novo ureditev bil v letu 2007 sprejet Splošni akt o posredovalnem postopku, v katerem je agencija v skladu z določbo petega odstavka 130. člena ZEKom podrobneje uredila potek postopka, uspešno pa je bilo opravljeno tudi mediacijsko usposabljanje uradnih oseb, ki bodo vodile posredovalne postopke.

Prednost posredovanja v primerjavi s formalnim reševanjem spora je predvsem v sodelovanju nevtralnega posrednika, ki strankam v konfliktu pomaga opredeliti in pojasniti vsa sporna vprašanja ter jim pomaga oblikovati in doseči sporazumno rešitev. V tem primeru stranke spor rešijo avtonomno, brez oblastne intervencije organa, kar še dodatno povečuje njihovo pripravljenost k spoštovanju dosežene rešitve. Obenem pa neuspešno reševanje spora v posredovalnem postopku v ničemer ne vpliva na (morebitne) kasnejše postopke, saj se ob upoštevanju načela zaupnosti zbrano gradivo v drugih postopkih ne sme uporabiti.

Spremembe ZEKom in na njegovi podlagi sprejetih splošnih aktov so že dali prve rezultate, saj je bilo s pomočjo posredovanja Agencije sporazumno rešenih 114 sporov.

3 Trg radiokomunikacij

3.1 Realizacija nalog za doseg ciljev iz programa dela za leto 2007

3.1.1 Optimalna uporaba radiofrekvenčnega spektra

Na področju digitalne video radiodifuzije DVB-T je Agencija javnemu zavodu RTV Slovenija izdala odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za prvi multipleks, s katero je RTV Sloveniji na območjih pokrivanja Zahod, Center in Vzhod določila uporabo 4/7 kapacitete dodeljenih kanalov prvega multipleksa, za oddajanje obeh nacionalnih, parlamentarnega, obeh regionalnih in manjšinskega programa. Za posamezne oddajne lokacije pa je bilo izdanih 17 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, s katerimi RTV Slovenija pokrije že 61% prebivalstva Republike Slovenije.

Na področju analogne radiodifuzije je prišlo predvsem do bistvenega zmanjšanja razlike v številu povsem na novo izdanih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc javnemu zavodu RTV Slovenija v primerjavi s številom novih odločb, izdanih drugim izdajateljem. V letu 2007 je bila izdana le ena odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za povsem nov program (Radio Grom na območju Ptuja).

3.1.2 Dodatna optimizacija radiodifuznega spektra

Razvoj digitalnega radia je počasnejši od razvoja digitalne televizije. To je moč pripisati dejstvu, da pri radiu ni obveznega prehoda na digitalno oddajanje, ampak za vzpostavljanje dodatnega medija, ki bo ob obstoječih analognih FM omrežjih lahko ponudil nove programe ali pa boljše pokrivanje obstoječih radijskih programov. Za zdaj je le Velika Britanija napovedala postopno ugašanje analognih oddajnikov tudi na področju radia.

V Sloveniji se stanje na področju prizemne digitalne zvokovne radiodifuzije T-DAB v primerjavi s prejšnjim letom ni spremenilo. Za zdaj imajo pravico do oddajanja v digitalni tehniki le štirje programi RTV Slovenija, A1, Val 202, Ars, Radio Si, in sicer z v tehniki T-DAB, z oddajne točke na Krvavcu. Druge frekvence na območju VHF še niso na razpolago, saj jih uporabljamo za analogno televizijo in se bodo sprostile predvidoma v letu 2010 ali najkasneje do leta 2012.

Agencije pa je z izračuni prišla do ugotovitve, da lahko kljub delujočim analognim televizijskim oddajnikom za namen oddajanja digitalnega radia vzpostavimo še eno digitalno omrežje na kanalu 10D, ki bi v začetku pokrivalo avtocestni križ, kasneje pa bi se razširilo na območje cele države.

3.1.3 Regulacija ponudbe radijske opreme na slovenskem trgu

V letu 2007 je Agencija izdala 938 potrdil v zvezi z čl. 6.4 RTTE direktive (uporaba opreme za uporabo radijskih frekvenc na področju Republike Slovenije).

3.1.4 Zagotovitev prostega radiofrekvenčnega spektra in prilagoditev podzakonskih aktov novim tehnologijam

V letu 2007 je Agencija aktivno sodelovala v delovni skupini ECC TG 4 pod okriljem ERO. Skupina se podrobneje ukvarja z vprašanjem digitalne dividende spektra, ki bo nastala po prehodu na digitalno oddajanje televizijskih programov v prizemeljskih radiodifuznih omrežjih. Glavna naloga skupine je ugotoviti tehnične možnosti za nemoteno sprejemanje digitalnih TV

programov ob prisotnosti mobilnih, multimedijskih in drugih storitev v frekvenčnem pasu od 470 MHz do 862 MHz.

V letu 2007 je Agencija izdala:

- Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o uporabi radijskih frekvenc (Uradni list RS, št. 10/06, 17/06, 81/07)
- Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi (Uradni list RS, št. 117/04,)

Pripravila podatke za:

- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in uporabo števil (Ur.l. RS, 22/07).
- Pravilnik o dopolnitvi pravilnika o radijskih frekvencah, ki se smejo uporabljati brez odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc (Uradni list RS, št. 37/06).
- Pravilnika bo pristojni minister izdal v začetku 2008.
- Uredbo o razporeditvi radiofrekvenčnih pasov na osnovi zaključnih dokumentov WRC'07. Uredbo bo izdala Vlada v letu 2008.

Na podlagi Splošnega akta o uporabi radijskih frekvenc se je Slovenija v skladu z odločbo Evropske Komisije vključila v informacijski sistem EFIS, za katerega skrbi CEPT/ERO. Sistem omogoča pregled uporabe radijskih frekvenc in regulative v večini evropskih držav.

3.1.5 Učinkovit začetek prehoda iz analogne v digitalno radiodifuzijo

Agencija se je v letu 2007 intenzivno ukvarjala s prehodom iz analognega v digitalni način oddajanja, predvsem televizijskih programov, v Republiki Sloveniji. Pri tem je sledila glavnim ciljem Strategije RS za prehod iz analogne na digitalno radiodifuzijo, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela dne 16. 02. 2006 ter konec leta 2007 sprejetemu Zakonu o digitalni radiodifuziji.

Agencija je izdelala modifikacije različic možne izvedbe digitalnih omrežij za prehodno obdobje, s katerimi bi bilo mogoče v dveh multipleksih zagotoviti pokritost večine prebivalstva Republike Slovenije, tretji oziroma četrti multipleks pa bi pokrivala predvsem večje urbane centre. Pri analizah ter izračunih je bilo treba upoštevati obstoječe delujoče analogne oddajnike in nove načrtovane digitalne oddajnike ter izvajati usklajevanja z administracijami prizadetimi državami.

Do konca leta 2007 je Agencija imetniku odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za prvi nacionalni multipleks, to je javnemu zavodu RTV Slovenija, izdala 17 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne oddajne lokacije, med njimi za vse pomembne višinske oddajne točke v državi, kot so Pohorje, Plešivec, Kum, Trdinov vrh, Krvavec, Krim in Nanos ter za pomembnejše oddajne točke ob državni meji z Republiko Italijo, kot so Kuk, Skalnica, Trstelj, Slavniki, Tinjan in Beli Križ. Pokritost prebivalstva Republike Slovenije s tehnologijo DVB-T konec leta 2007 po izdanih odločbah o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne oddajne lokacije tako znaša že 61%.

Agencija ocenjuje, da k učinkovitem začetku prehoda v digitalno radiodifuzijo pomembno prispeva tudi v letu 2007 izpeljan ukrep začasne razdelitve prvega multipleksa, ki je v upravljanju RTV Slovenija na del, namenjen za razširjanje programov RTV Slovenija, in na del, namenjen razširjanju programov, ki so v letu 2007 pridobili pravico do razširjanja v digitalni tehniki (POP TV, Kanal A in TV 3). Delitev prvega nacionalnega multipleksa na t.i. javni (4/7) in komercialni del (3/7) naj bi trajala, dokler drugi nacionalni multipleks, katerega

vzpostavitev se predvideva v letu 2008, ne bo dosegel ustrezne pokritosti, potem pa naj bi RTV Slovenija prosto razpolagala s celotnim prvim multipleksom.

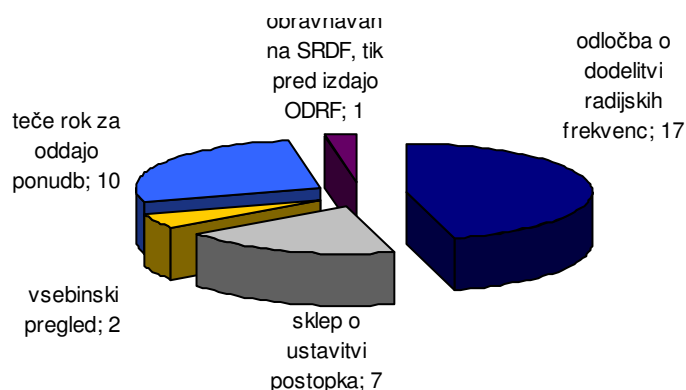
3.1.6 Izvedba javnih razpisov za ponudnike programov za analogno in digitalno radiodifuzijo

Agencija je v letu 2007 uvedla 37 javnih razpisov za dodelitev radijskih frekvenc za opravljanje radiodifuzne televizijske ali radijske dejavnosti in zaključila en javni razpis, prenesen iz leta 2006:

- 29 na novo uvedenih javnih razpisov (v to številko so vključene tudi štiri ponovitve treh razpisov, na katere ni prispela nobena pravilna ponudba), na katerih je bilo razpisanih 31 prostih frekvenc, je bilo namenjenih izdajateljem radijskih programov;
- sedem javnih razpisov, na katerih je bilo razpisanih pet prostih radiodifuznih kanalov (dva razpisa sta bila ponovljena, saj nanju ni prispela nobena popolna ponudba), je bilo namenjenih izdajateljem televizijskih programov;
- na enem razpisu pa je Agencija trem izdajateljem podelila pravico do razširjanja televizijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki.

Do konca leta 2007 je Agencija zaključila 25 postopkov javnih razpisov. V 17 postopkih je dodelila pravico do uporabe frekvence za opravljanje radiodifuzije oziroma pravice do razširjanja televizijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki. Pravico do uporabe novih frekvenc je pridobilo 14 radijskih in en televizijski program, pravico do razširjanja v digitalni radiodifuzni tehniki pa trije televizijski programi. Sedem postopkov je Agencija zaključila s sklepom o ustavitvi postopka, ker na javnem razpisu ni kandidiral noben ponudnik oziroma prispele ponudbe niso bile pravilne. En razpis je bil ob koncu leta 2007 obravnavan na seji Sveta za radiodifuzijo in tik pred izdajo odločbe o dodelitvi radijske frekvence, dva razpisa sta bila v vsebinskem pregledu, v 10 postopkih pa je tekel rok za oddajo ponudb, zato se bodo ti postopki nadaljevali v letu 2008.

Graf: Stanje javnih razpisov na dan 31. 12. 2007



Skladno s cilji, povezanimi s procesom prehoda iz analogne prizemeljske radiodifuzije v digitalno prizemeljsko oddajanje televizijskih programov, je Agencija v letu 2007 oblikovala programske pogoje in izvedla javni razpis za vzpostavitev programske ponudbe v delu prvega nacionalnega multipleksa za digitalno prizemeljsko radiodifuzno oddajanje televizijskih programov.

Agencija je ocenila, da je sestava programov v prvem multipleksu velikega pomena za promocijo digitalne televizije in da lahko pomembno vpliva na potek in trajanje prehoda na digitalno televizijo, zato je pravice za razširjanje TV programov v digitalni tehniki razpisala za programe:

- ki jih je že mogoče spremljati na večjem delu slovenskega ozemlja,
- ki se razširjajo v analogni radiodifuzni tehniki,
- pri tem zasedajo veliko analognih frekvenc
- ter naslavljaajo nacionalno občinstvo.

Na omenjenem javnem razpisu je tako podelila pravice do razširjanja programov v digitalni radiodifuzni tehniki na celotnem ozemlju Republike Slovenije trem komercialnim programom z nacionalnim pokrivanjem, ki dopolnjujejo programsko ponudbo RTV Slovenija, in so zanimivi za čim večji krog gledalcev na ozemlju Republike Slovenije: POP TV, Kanal A in TV3.

3.1.7 Učinkovitejše reševanje problemov slišnosti/vidnosti slovenskih programov ob meji z Italijo

V letu 2007 je Agencija nadaljevala z aktivnostmi za odpravo motenj sprejema slovenskih radijskih postaj ob državni meji z Republiko Italijo. Med temi aktivnostmi so bile zlasti naslednje:

- dodeljevanje ter optimizacija dodatnih oddajnih točk slovenskim imetnikom odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, namenjenih omilitvi težav sprejema zaradi italijanskih nekoordiniranih postaj;
- spremljanje stanja ob državni meji s prijavljanjem motenj italijanski administraciji in Uradu za radiokomunikacije pri Mednarodni telekomunikacijski zvezi;
- nadaljevanje z aktivnostmi pri Mednarodni telekomunikacijski zvezi in obveščanje glede kršitev mednarodnih sporazumov in neaktivnosti Republike Italije pri odpravi motenj - problematika omenjena tudi v poročilu direktorja Urada za radiokomunikacije na Svetovni radijski konferenci WRC07 v Ženevi;
- s problematiko seznanjena Skupina za politiko spektra pri Evropski komisiji
- pomoč slovenskim imetnikom odločb o dodelitvi radijskih frekvenc v tožbenih postopkih pred italijanskimi sodišči.

3.1.8 Konverzija dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti

Na podlagi sprejetega Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti je Agencija v letu 2006 začela s procesom konverzije dovoljenj, ki so bila vključena v odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, in dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti brez uporabe frekvenc. Proces konverzije se je nadaljeval v letu 2007. V tem letu je Agencija po uradni dolžnosti poleg 74 upravnih postopkov, začelih v letu 2006, na novo obravnavala 51 upravnih postopkov konverzije dovoljenj. Poleg teh 125 upravnih postopkov, začelih po uradni dolžnosti, je Agencija obravnavala:

- 43 vlog za pridobitev dovoljenja,
- 17 vlog za spremembo dovoljenja, v katerih so imetniki dovoljenj želeli spremeniti osnovne programske zahteve iz dovoljenj,
- vloge za prenos dovoljenja, v katerih so imetniki svojo pravico iz dovoljenja s pravnim poslom prenesli na drugo pravno osebo,
- obvestil imetnikov dovoljenj o spremembi podatkov o imetniku dovoljenja oziroma spremembi imena programa,
- 1 vlogo za ponovno izdajo že izdanega dovoljenja.

Agencija je do konca leta 2007 v 205 upravnih postopkih izdala:

- 121 dovoljenj po uradni dolžnosti v procesu konverzije dovoljenj,
- 33 dovoljenj na podlagi vlog za pridobitev dovoljenja,
- 10 novih dovoljenj na podlagi vlog za spremembo dovoljenja: stara dovoljenja so prenehala veljati,
- nova dovoljenja na podlagi vlog za prenos dovoljenja: stara dovoljenja so prenehala veljati,
- spremenjenih dovoljenj zaradi sprememb podatkov o imetniku dovoljenja ali spremembe imena programa: stara dovoljenja so prenehala veljati,
- 10 dopolnitev dovoljenj z dodatnimi programskimi zahtevami, ki izhajajo iz programskih pogojev javnih razpisov za dodelitev radijskih frekvenc za opravljanje radiodifuzije in so jih imetniki dovoljenj prevzeli z odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc: stara dovoljenja so prenehala veljati,
- sklepov o zavrženju vloge za pridobitev dovoljenja,
- 2 sklepa o združitvi postopkov.

Agencija ugotavlja, da je v letu 2007 konverzijo dovoljenj uspešno izpeljala, čeprav je med tem procesom naletela na velike težave pri pridobivanju ustreznih podatkov od izdajateljev radijskih in televizijskih programov. Izdajatelji so pogosto posredovali nerazumljive in nepopolne podatke ali pa podatkov niso poslali v zakonsko določenih rokih, kar je proces konverzije dovoljenj podaljšalo. Konec leta 2007 so bili zaradi omenjene težave v zadevnem procesu še en povsem neodzivni radijski program in trije televizijski programi, pri katerih se bodo upravni postopki nadaljevali v letu 2008.

3.1.9 Uresničitev letnega načrta strokovnega nadzora za leto 2007 in skrajšanje časa, potrebnega za analizo programskih vsebin v okviru postopkov strokovnega nadzorstva

Agencija je v celoti uresničila načrt strokovnega nadzora za leto 2007. V letu 2007 je nadaljevala in zaključila vse postopke strokovnega nadzora, ki so bili uvedeni v letu 2006, ter v letu 2007 uvedla in zaključila naslednje postopke:

- 8 nadzorov odprave z odločbo ugotovljenih kršitev določb Zmed (1 nadzor iz leta 2006),
- 17 nadzorov izvajanj določb, ki veljajo za radijske in televizijske programe s statusom programa posebnega pomena (3 nadzori iz leta 2006),
- 17 nadzorov izvajanja programskih zahtev in omejitev, ki po ZMed veljajo za vse radijske in televizijske programe (4 nadzori iz leta 2006),
- 6 nadzorov na podlagi vlog za pridobitev statusa programa posebnega pomena (2 nadzora iz leta 2006).

Glede na začete postopke v letu 2006 in uvedene postopke strokovnega nadzora v letu 2007, je agencija leta 2007 izdala:

- 31 sklepov o ustavitvi postopka v primerih, ko kršitev ni bilo ali pa so bile odpravljene (4 sklepi z postopkov začeti v 2006),
- 8 odločb z opozorilom o ugotovljenih nepravilnosti in rokom za njihovo odpravo (3 odločbe iz postopkov začeti v 2006),
- 2 odločbi o podaljšanju roka za odpravo ugotovljenih nepravilnosti odločbe o začasnem preklicu dovoljenja za izvajanje dejavnosti (1 odločba iz postopka začetega v 2006),

- 2 odločbi o odvzemu statusa programa posebnega pomena (1 odločba iz postopka začetega 006),
- 2 sklepa o zavrženju vloge za pridobitev statusa programa posebnega pomena (1 sklep iz postopka začetega v 2006),
- 2 sklepa o ustavitvi postopka za pridobitev statusa programa posebnega pomena (1 sklep iz postopka začetega v 2006),
- 2 odločbi o dodelitvi statusa programa posebnega pomena.

V letu 2007 je agencija uvedla strokovni nadzor pri 28 radijskih in 13 televizijskih programih oziroma skupno 41 programih. V postopkih za preverjanje 14 radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena je 11 uvedenih postopkov zaključila, 3 pa prenesla v leto 2008. Na podlagi zaključenih postopkov je agencija izdala 9 sklepov o ustavitvi postopka, saj so izdajatelji pogoje za status izpolnjevali, 1 status študentskega radijskega programa posebnega pomena pa je agencija odvzela. Za potrebe strokovnega nadzora je agencija analizirala ali pregledala 129 dni predvajanih radijskih in televizijskih programov, kar je podobno kot v preteklem letu, ko jih je analizirala in pregledala 133 dni. Celotna analiza izvedenih postopkov kaže, da izdajatelji programov posebnega pomena niso imeli večjih težav z izpolnjevanjem pogojev za status.

Pri preverjanju izpolnjevanja programskih zahtev in omejitev za programe posebnega pomena je agencija preverila tudi skladnost predvajanih programov z določbami Zakona o medijih, ki veljajo za vse radijske in televizijske programe. Na podlagi preverjanja je uvedla 6 postopkov strokovnega nadzora, od tega se bodo trije zaključili v letu 2008. V enem od postopkov je agencija izdala odločbo z opozorilom za odpravo ugotovljenih kršitev v določenem roku.

Agencija je izvedla tudi 6 analiz programov na vlogo stranke za pridobitev statusa programa posebnega pomena, na podlagi katerih je dodelila en status lokalnega in en status regionalnega radijskega programa posebnega pomena. Preostali vlogi vlagateljev za status bo agencija rešila v letu 2008.

Agencija je skladnost predvajanih programov z določbami Zakona o medijih, ki veljajo za vse radijske in televizijske programe preverila tudi v 7 radijskih in televizijskih programih, ki pokrivajo večji del ozemlja Republike Slovenije oz. naslavljajo nacionalno občinstvo. Izdala je 2 odločbi z opozorilom o ugotovljenih nepravilnosti in rokom za njihovo odpravo ter 1 odločbo o podaljšanju roka za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, ostale 4 postopke pa bo rešila v letu 2008.

V primerjavi z letom 2006, ko je agencija izrekla sankcijo začasnega preklica dovoljenja za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti trem izdajateljem radijskih in televizijskih programov, v letu 2007 ni prišlo do izreka sankcije na tej stopnji.

V letu 2007 je agencija izvedla tudi obsežnejši pregled nad predvajanjem količine slovenske glasbe v radijskih programih. Izvedenih je bilo 19 postopkov, od katerih jih bo 6 rešenih v letu 2008. Agencija je izdala 2 odločbi z opozorilom, da je treba povečati delež slovenske glasbe v programu, drugi radijski programi so slovensko glasbo predvajali skladno z zakonskimi določili. Povprečni delež predvajane slovenske glasbe v radijskih programih, ki jih je preverila agencija, je tako v letu 2007 znašal nekaj čez 40 odstotkov.

Agencija si je skladno z letnim načrtom dela za preteklo leto prizadevala za skrajšanje časa za analizo programov in s tem povezanih postopkov, ki jih je agencija v okviru strokovnega nadzora dolžna izpeljati. Aktivnosti so bile v usmerjene v dialog s potencialnimi ponudniki glede ponujene strojne in razvoja programske opreme, ki bo omogočala delno avtomatizacijo delovnega procesa pri strokovnem nadzoru. Gre za zelo napredno tehnologijo, ki bo ena prvih tovrstnih delujočih med regulatorji v EU. Oprema bo v uporabi v drugi polovici leta 2008 in bo omogočala zajem avdiovizualnih medijskih vsebin s centralne lokacije agencije kot tudi

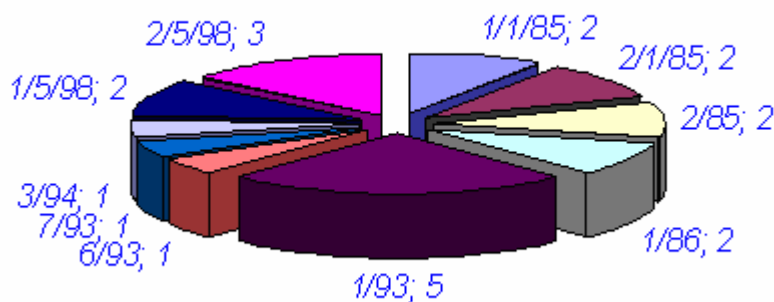
z njenih oddaljenih neobljudenih lokacij ter delno avtomatsko obdelavo pridobljenih podatkov s pomočjo posebne aplikacije.

Agencija je spremljala tudi načine, metodološke pristope in tehnične značilnosti izvajanja strokovnega nadzora po evropskih državah, posebej pa so ji na svojem sedežu podrobno predstavili svojo tehnično in programsko opremo za strokovni nadzor vsebin ter načine zbiranja, obdelave in arhiviranja posnetkov programskih vsebin kolegi iz katalonskega regulatorja.

Agencija je v letu 2007 dosegla tudi višji nivo sodelovanja z izdajatelji programov, ki so predvsem pri nadzoru slovenske glasbe posredovali velik del potrebnih podatkov za analizo, kar je bistveno skrajšalo tovrstne postopke nadzora.

Pri preverjanju skladnosti predvajanih programov z določbami Zakona o medijih, ki veljajo za vse radijske in televizijske programe, je agencija v letu 2007 ugotovila največ kršitev (5) prvega odstavka 93. člena ZMed. Prvi odstavek 93. člena ZMed določa, da morajo biti oglasi v televizijskih programih optično in zvočno jasno ločeni od drugih programskih vsebin. V teh primerih je šlo predvsem za predvajanje oglaševalskih vsebin, ki so jih izdajatelji skušali predstaviti kot uredniško oblikovane programske vsebine, zato jih tudi niso ustrezno označili in ločili od ostalih programskih vsebin. Druga najpogostejša kršitev je bil presežek oglaševalskih vsebin na uro v programih posebnega pomena, sledilo je nedoseganje 20-odstotnega deleža lastne produkcije ter 60 minut na uro, neoznačevanje ponovitev oddaj ter presežek 15-odstotnega deleža oglaševanja v programih posebnega pomena v dnevnem oddajnem času.

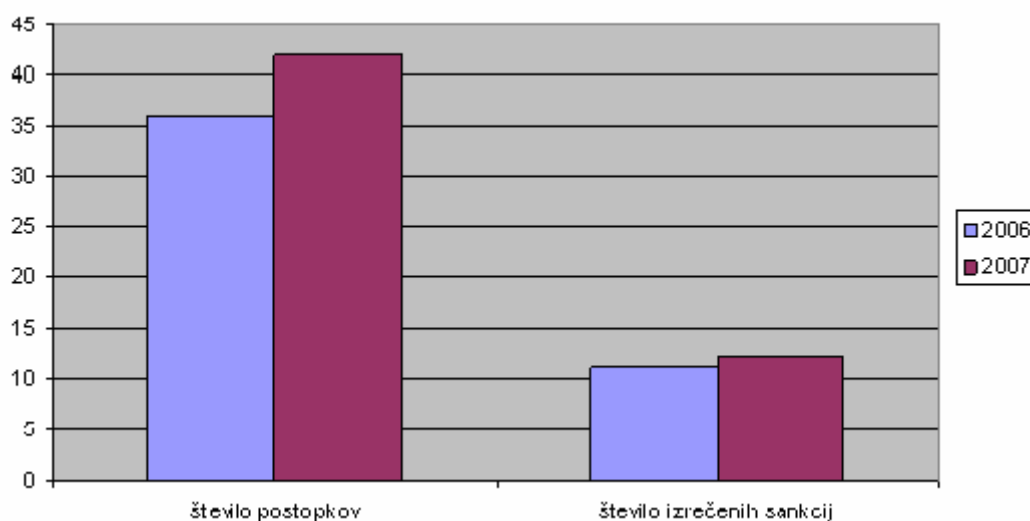
Graf: Število kršitev po členih Zmed



Vir: Apek, 2008

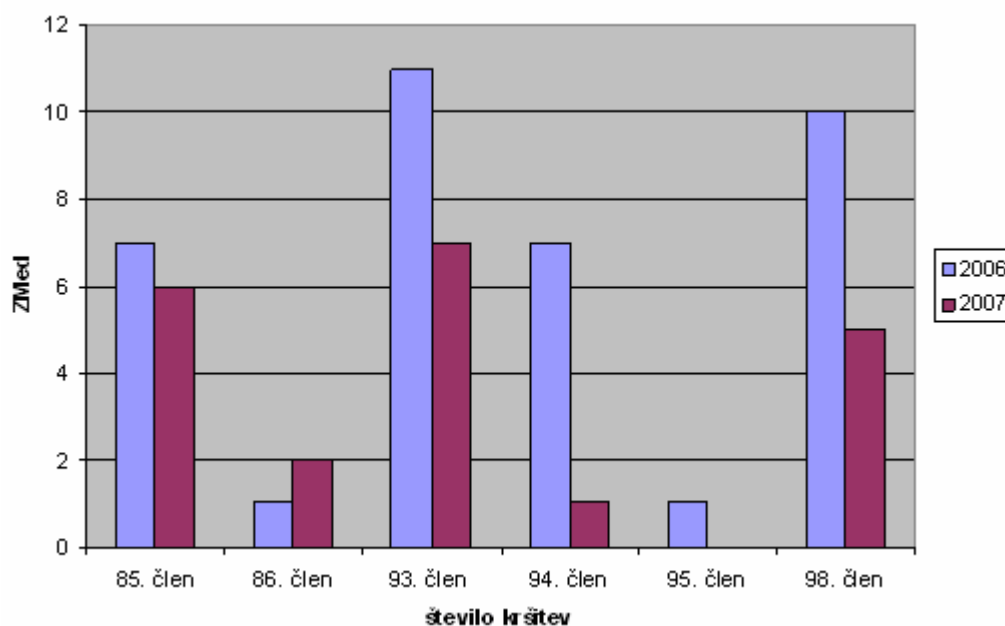
V letu 2006 je Agencija izvedla 36 postopkov strokovnega nadzora nad programskimi zahtevami in omejitvami, ki veljajo za radijske in televizijske programe ter izrekla 11 sankcij za kršitve. V letu 2007 je bilo uvedenih 42 postopkov in izrečenih 12 sankcij za predmetne kršitve. Primerjava kaže nekoliko večje število izrečenih sankcij v letu 2007 glede na leto 2006, po drugi strani pa je delež postopkov, v katerih so bile ugotovljene kršitve in izrečene sankcije, glede na število uvedenih postopkov nekoliko manjši kot prejšnje leto.

Graf: Primerjava zaključenih postopkov in izrečenih sankcij med letoma 2006 in 2007



Vir: Apek, 2008

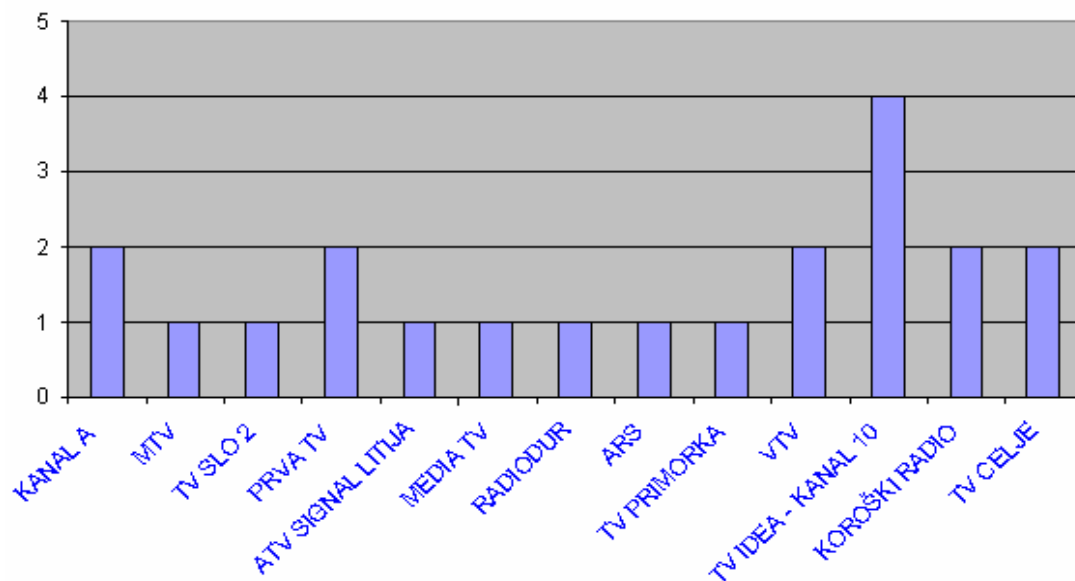
V primerjavi z letom 2006 se je precej zmanjšalo število kršitev 94. člena ZMed, to je omejitev oglaševanja za programe posebnega pomena, manj je bilo tudi kršitev 93. člena ZMed, to je splošnih omejitev oglaševanja ter omejitev obsega oglaševanja za programe posebnega pomena (98. člen ZMed). V primerjavi z letom 2006 se je nekoliko povečalo le število kršitev 86. člena ZMed, to je določila glede deležev slovenske glasbe v radijskih in televizijskih programih, kar je predvsem posledica povečanega nadzora v letu 2007 v primerjavi z letom 2006.



Vir: Apek, 2008

Največ kršitev je Agencija zaznala v lokalnem televizijskem programu TV Idea-Kanal 10, sledijo ji Televizija Celje, Koroški radio, VTV, Prva TV in Kanal A. Podatki kažejo, da se je največ kršitev pojavilo v programih posebnega pomena, ki so predstavljali velik del celotnega strokovnega nadzora v letu 2007.

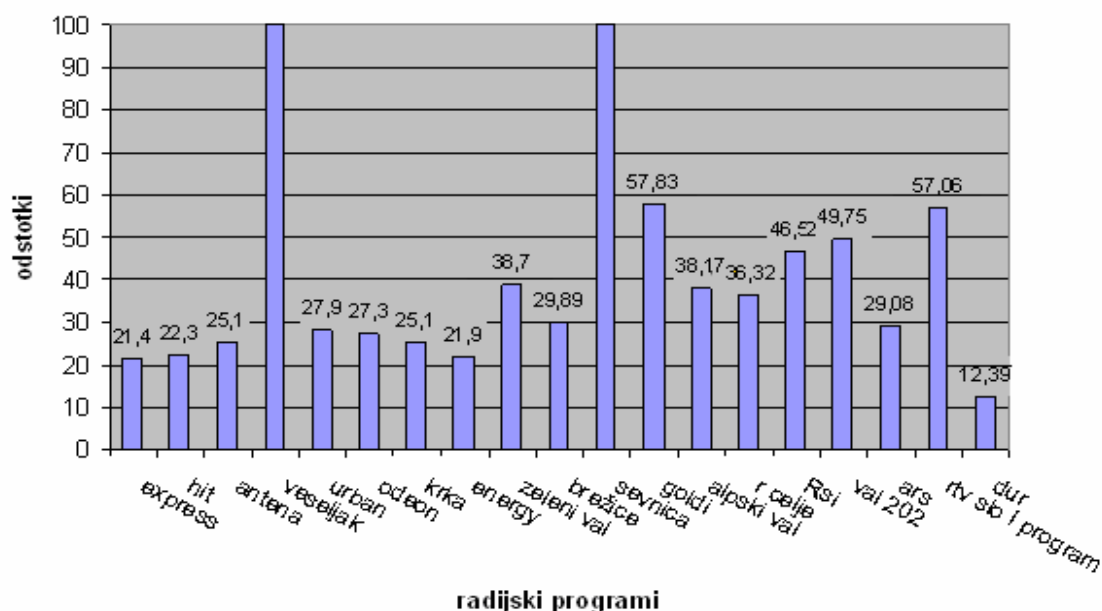
Graf: Število kršitev po programih



Vir, Apek, 2008

Pri nadzoru nad predvajanjem količine slovenske glasbe v radijskih programih sta izstopala Radio Veseljak in Radio Sevnica, ki sta v celnem dnevu predvajala le slovensko glasbo. Radio Dur je bil v letu 2007 edini program, ki ni izpolnil zakonsko določenega deleža slovenske od vse predvajane glasbe.

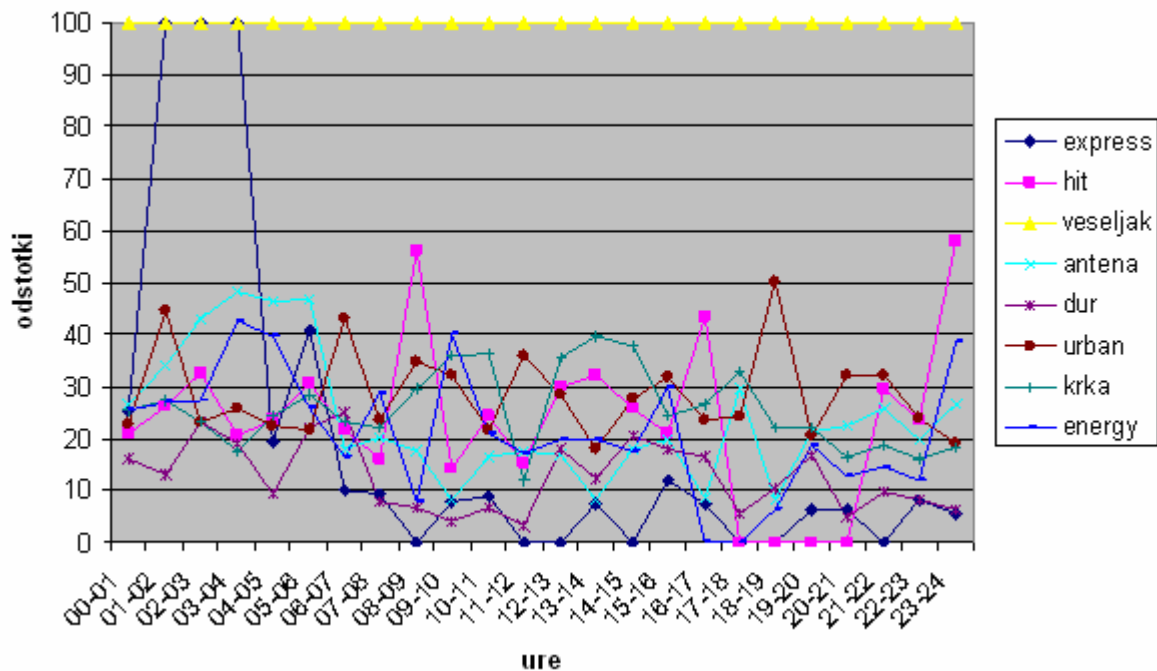
Graf: Delež slovenske glasbe po programih



Slednji graf prikazuje deleže predvajane slovenske glasbe po urah v posameznih radijskih programih v dnevnem oddajnem času. Iz grafa je razvidno, da nekateri radijski programi večji del zahtevane programske kvote slovenske glasbe dosežejo s predvajanjem slovenske glasbe v nočnih urah.



Graf: Delež slovenske glasbe



Leto 2007 je minilo v znamenju oblikovanja predloga strategije razvoja radijskih in televizijskih programov, katerega pripravo je novela Zakona o medijih prenesla na Agencijo za pošto in elektronske komunikacije. Agencija je po pripravi prvega delovnega osnutka 20.6.2007 pozvala k sodelovanju ter predložitvi predlogov in dopolnitev pristojne inštitucije, stanovska združenja in zainteresirano javnost. Na podlagi njihovih pripomb pa v sodelovanju s strokovnjaki pripravila nov delovni osnutek z akcijskim načrtom, ki ga je 11.12.2007 poslala v obravnavo Svetu za radiodifuzijo in katerega usklajevanje se nadaljuje v letu 2008.

Predlog omenjene strategije nastaja v času, ko smo na področju razvoja elektronskih komunikacij, s tem pa tudi televizijske in radijske dejavnosti, priča velikim in daljnosežnim spremembam. Prav zato se akterji, aktivno vključeni v proces oblikovanja predloga strategije, strinjajo, da so korenitejše spremembe in nov koncept regulacije nujni tudi na področju programskih vsebin. Želje in potreba po posodobitvi predpisov se kažejo predvsem na področju programov s statusom programa posebnega pomena. S problematiko, s katero se srečujejo izdajatelji teh programov, so se predstavniki Agencije seznanili na več posvetih in razpravah, ki so jih organizirali izdajatelji, njihove predloge za uskladitev relevantnih pravilnikov pa je Agencija obravnavala v luči nastajajoče strategije.

Agencija je na področju programskih vsebin v letu 2007 sodelovala tudi z drugimi pristojnimi inštitucijami in pripravljala strokovne podlage. Tako je med drugim z mnenji in predlogi sodelovala pri pripravi Pravilnika o določitvi vizualnih in akustičnih opozoril za programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladostnike, ki ga je na podlagi Zakona o medijih sprejelo Ministrstvo za kulturo, v veljavo pa je stopil maja 2007.

3.1.10 Vpliv na sprejemanje Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki naj bi nadomestila Direktivo o čezmejni televiziji

Skladno s ciljem, zastavljenim za leto 2007, je Agencija spremljala potek dogodkov na področju sprejemanja Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah. Ta proces se je s sprejemom direktive zaključil konec leta 2007. Države članice morajo direktivo prenesti v nacionalno zakonodajo najkasneje v dveh letih, torej do konca leta 2009. Agencija je sprejemanje omenjene direktive spremljala v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo, ki jo je redno seznanjalo s potekom oblikovanja in sprejemanja direktive ter ji v mnenje pošiljalo amandmaje, prek sodelovanja v delovnih skupinah Evropske komisije ter prek platforme

EPRA. Člani platforme EPRA, ki je evropsko združenje nacionalnih regulatorjev s področja radiodifuzije, so se seznanjali s postopkom sprejemanja direktive in spremembami, ki jih ta uvaja na področju regulacije elektronskih medijev, ter problematizirali posamezne predloge ureditve določenih vprašanj.

Intenzivno delo na tem področju in aktivno sodelovanje s pristojnimi institucijami Agencija pričakuje tudi v naslednjih dveh letih, ko bo treba določila direktive vgraditi v nacionalno zakonodajo, hkrati pa izdajatelje programov in ponudnike storitev obveščati, izobraževati in jim svetovati glede sprememb, ki jih bodo novi predpisi uveljavili na področju regulacije televizijskih programov in televizijskim programom podobnih avdiovizualnih medijskih storitvah.

3.1.11 Uveljavitev so regulacije objavljanja oglaševalskih vsebin v televizijskih programih

Prizadevanja za sklenitev dogovora o spoštovanju pravil v oglaševanju z izdajatelji TV-programov so bila v letu 2007 manj intenzivna, saj so tako izdajatelji kot tudi Agencija pričakovali sprejem Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je prav na področju ureditve televizijskega oglaševanja uvedla precejšnje novosti. Direktiva z novimi pravili, ki jih bo morala Slovenija implementirati v svojo zakonodajo, je bila sprejeta šele konec leta 2007, zato je večji interes za sklenitev dogovora pričakovati v prihodnosti. Nova direktiva je bila v preteklih letih stalnica na srečanjih evropskih regulatorjev s področja radiodifuzije (platforma EPRA), na zadnjem srečanju pa je bila ena izmed delovnih skupin posvečena prav obravnavanju t. i. »product placement«, ki je na področju novih pravil v oglaševanju dvignil največ prahu. Predstavniki Agencije so se seznanili z izzivi in težavami, ki se ob tem porajajo v drugih državah, na predavanjih pa zainteresirani domači javnosti pojasnili novosti, ki jih prinaša nova direktiva. Agencija je izdajateljem, ki so se soočali s težavami pri razumevanju obstoječih zakonskih določil glede oglaševalskih vsebin, posredovala svoja mnenja in obrazložitve.

4 Trg poštnih storitev

4.1 Realizacija nalog za dosego ciljev iz programa dela za leto 2007

4.1.1 Razvoj poštna dejavnosti

Za namene preučevanja trga poštnih storitev je Agencija izvedla analizo trga poštnih storitev v Sloveniji v letu 2006² in pridobljene podatke primerjala z rezultati raziskave iz leta 2004 in 2005. Analiza je zajela podatke o zaposlenih, omrežju, finančnih rezultatih, številu pošilk, tokovih prenosa poštnih pošilk, pritožbe in kakovost poštnih pošilk pri izvajalcih poštnih storitev.

Podatke, pridobljene v okviru Analize trga poštnih storitev, je Agencija uporabila tudi pri zbiranju poštnih statističnih podatkov za potrebe Evropske Komisije, in sicer na podlagi vprašalnika, izdelanega s strani EUROSTAT-a. Ta je nastal zaradi potrebe po zbiranju primerljivih in kar se da točnih podatkov, ki so predstavljali pomemben člen pri oblikovanju nove Poštne Direktive. Rezultati raziskave so prikazani v brošuri »Postal Services in Europe«³.

V sodelovanju z agencijo Ninamedia, d. o. o., je izvedla tudi prvo raziskavo o zadovoljstvu uporabnikov s poštnimi storitvami⁴. Raziskava je bila izvedena s pomočjo telefonskih intervjujev z anketiranci s področja splošne in poslovne javnosti. Primarni namen raziskav je bil, ugotoviti obseg uporabe poštnih storitev, zadovoljstvo s kakovostjo poštnih storitev in osveščenost uporabnikov s ponudniki poštnih storitev. Z raziskavo je bila ugotovljena tudi razširjenost nalepke APEK ter zamenjava tradicionalnih poštnih storitev z uporabo interneta in elektronske pošte.

Leto 2007 je bilo ključno leto pri oblikovanju usklajenega predloga nove Poštne Direktive. Agencija je bila kot članica projektne skupine za analizo poštnih storitev in pripravo stališč Republike Slovenije vključena v ta proces s svojimi pripombami, odgovori in prispevki. Pripravila je več mnenj ter tako v okviru svojih pristojnosti in nalog s strokovnimi stališči sodelovala s pristojnim ministrstvom pri oblikovanju stališč Republike Slovenije.

Glede na to, da se bo v letu 2008 odvijal kongres Svetovne poštne zveze, se je Agencija s svojimi predlogi, mnenji in stališči vključila v PT UPU, ki deluje v okviru CERP-a.

Zaradi priprave poročila Evropske komisije o napredku na področju pošte je bila Agencija pozvana, da sodeluje pri pripravi vprašalnika Ecorys »Main developments of postal sector 2006-2008«, ki bo podlaga poročilu Evropske komisije o napredku na trgu poštnih storitev.

4.1.2 Cenovna regulacija

Agencija je v skladu z določili Splošnega akta o načinu vodenja in preverjanja ustreznosti računovodstva izvajalca univerzalne poštne storitve pristojna za nadziranje in zagotavljanje skladnosti računovodskega sistema izvajalca univerzalne poštne storitve na podlagi preverjanja, ki ga opravi od izvajalca neodvisna strokovna inštitucija.

Na podlagi svojih pristojnosti in ugotovitev družbe KPMG Slovenija, d. o. o., je Agencija dne 10. januarja 2007 izdala začasno izjavo o skladnosti, v okviru katere je ugotovila, da

² Dokument se nahaja na spletni strani Agencije: <http://www.apek.si/sl/slovenija>

³ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije: <http://www.apek.si/sl/eu>

⁴ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije: <http://www.apek.si/sl/slovenija>

predlagani »Računovodski sistem po aktivnostih z uporabo metode popolno alociranih stroškov za Pošto Slovenije, d. o. o.« v bistvenih elementih upošteva določila veljavne zakonodaje, vendar so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti. Tako je naložila Pošta Slovenije, da najkasneje v roku 12 mesecev Računovodski sistem ustrezno popravi oziroma dopolni.

Na podlagi posredovanih dopolnitev je Agencija Pošti Slovenije, kot izvajalki univerzalne poštne storitve, izdala dne 28. decembra 2007 izjavo o skladnosti Računovodskega sistema Pošte Slovenije, z določbami 31. člena Zakona o poštah ter Splošnega akta o načinu vodenja in preverjanja ustreznosti računovodstva izvajalca univerzalne poštne storitve.

V okviru vzpostavljanja računovodskega sistema in postopka izdaje izjave o skladnosti je Agencija določila ustrezen način »poročanja« za regulatorne namene, ki ga je Pošta Slovenije d. o. o. (v nadaljevanju besedila Pošta Slovenije) vključila v računovodski sistem. Prva regulatorna poročila bodo pripravljena, skupaj s finančnimi poročili v letu 2008.

Agencija je nadaljevala z raziskavo o uvedbi ustrezne metode regulacije cen poštne storitve, katere rezultat je delna izvedba Twinning light projekta v sodelovanju s francosko pošto. V letu 2007 so bile izmed predvidenih petih komponent izvedene tri, in sicer:

- preveritev zakonodajne podlage za zagotovitev pravilne cenovne regulacije;
- določitev področja regulacije primerne za ex ante in ex post regulacijo;
- določitev predpogojev za vzpostavitev ustrezne regulacije in sestava košaric storitev.

Projekt bo Agencija nadaljevala tudi v letu 2008.

V letu 2007 Agencija ni obravnavala nobenega predloga Pošte Slovenije za spremembo cen univerzalne poštne storitve zato se le-te niso spremenile od 1. 1. 2006.

4.1.3 Kakovost izvajanja univerzalne poštne storitve

Agencija je aktivno spremljala rezultate merjenja kakovosti prenosa poštne pošte, ki se izvaja glede na zahteve standarda SIST EN 13850:2004⁵, ter skupaj s podjetjem SIQ izvedla presojo končnih rezultatov merjenja rokov prenosa in ustreznost uporabljene metodologije. Na podlagi ugotovitev je bilo izdano Poročilo o presoji, ki je podalo več potrebnih korektivnih ukrepov za Pošto Slovenije in samega izvajalca merjenja. Zaradi slabih rezultatov kakovosti prenosa v letu 2006 (D+1 88,0% in D+2 98,4%) je Agencija pripravila predloge ukrepov za izboljšanje in jih predstavila Pošti Slovenije ter se z njo tudi dogovorila za sodelovanje pri internem merjenju kakovosti prenosa.

Tudi v letu 2007 je Agencija nadaljevala z aktivnostmi na področju zmanjševanja števila nameščenih izpostavljenih predalčnikov. Na podlagi odločb Agencije je v postopkih presoje upravičenosti vročanja preko izpostavljenega predalčnika je Pošta Slovenije v letu 2007 ukinila 67 izpostavljenih predalčnikov, samoiniciativno pa 263. Skupno število ukinjenih izpostavljenih predalčnikov je tako znašalo 330, na novo nameščenih pa jih je bilo 41. Agencija bo tudi v letu 2008 vztrajala pri nadaljnjem zmanjševanju števila izpostavljenih predalčnikov.

Agencija je v letu 2007 izdelala interno študijo o uporabi prednostnih in neprednostnih poštne pošte v Evropi.

⁵ SIST EN 13850:2004 Merjenje časa prenosa od sprejema do vročitve za posamične pošiljke prednostne pošte in pošte prvega razreda.

Pošta Slovenije je pričela v 2007 z obravnavanjem reklamacij in ugovorov v skladu s standardom kakovosti poštних storitev SIST EN 14012:2004⁶. Agencija se je udeležila predstavitve, potrdila predlagani način izvedbe in preverila delovanje aplikacije za vodenje pritožb v praksi.

4.1.4 Projekti in druge naloge

Agencija je spremljala in evidentirala spremembe delovnih časov pošt in časov praznjenja poštних nabiralnikov ter na terenu preverila ustreznost nalepk na poštних nabiralnikih in način objave rezultatov merjenja kakovosti prenosa v poslovnih prostorih Pošte Slovenije.

V skladu s Pravilnikom o kakovosti in načinu izvajanja univerzalne poštne storitve je Agencija tako obravnavala:

- obvestila o spremembi delovnega časa 57 pošt,
- obvestila o spremembi časov praznjenja 687 poštних nabiralnikov,
- obvestila o ukinitvi praznjenja 29 poštних nabiralnikov ob sobotah,
- obvestilo o odstranitvi dveh poštних nabiralnikov,
- mesečna poročila o izmerjeni kakovosti prenosa poštних pošilk korespondence,
- problematiko nenameščenih hišnih predalčnikov in
- problematiko vročanja preko izpostavljenih predalčnikov.

Na predlagane spremembe Splošnih pogojev izvajanja univerzalne poštne storitve je Agencija izdala soglasje Pošti Slovenije. Spremembe, ki jih je Agencija potrdila, so se nanašale na poenotenje ureditve vročanja in sestavo pooblastil ter implementacijo standarda SIST EN 14012. Uvedbo neoverjenega pooblastila za vročanje je predlagala Agencija.

V letu 2007 je resorno ministrstvo spremenilo dva pravilnika, na katera je podala strokovno mnenje tudi Agencija, in sicer pravilnik, ki ureja vsebino splošnih pogojev izvajanja poštних storitev, in pravilnik, ki ureja vsebino vloge in pogoje za izdajo dovoljenja za izvajanje univerzalne poštne storitve.

Agencija je sodelovala pri vrsti raziskav in pripravila odgovore na vprašalnike evropskih regulatorjev, vprašalnik LECG »Postal Questionnaire« in vprašalnike CERP PT: »Implementation of CEN Standards«, »Universal service and its financing«, »Relations with customers«, »NRA« in »Statistics«.

Pošto Slovenije, kot prodajalko nalepke o prepovedi vročanja nenaslovljenih oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil, je redno oskrbovala s potrebnim številom nalepk in ji tako v letu 2007 dostavila 30.800 nalepk.

V okviru »15th Postal and Delivery Economics Conference« je Agencija v Semmeringu predstavila prispevek »Entry to the postal services market – Scope and role of EC Merger Regulation«⁷.

⁶ SIST EN 14012:2004 Obravnavanje pritožb in odškodninski postopki.

⁷ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije: http://www.apek.si/sl/znanstveni_prispevki

5 Nadzor

5.1 Nadzor telekomunikacij

Agencija v okviru postopka nadzora ugotavlja, ali operaterji e-komunikacijskih storitev spoštujejo obveznosti, ki so jim naložene z ZEKom, na njegovi podlagi sprejetimi predpisi, splošnimi akti in posamičnimi akti oziroma ukrepi, ki jih je sprejela sama. V primeru, da Agencija preko pooblaščenih oseb Agencije v postopku nadzora ugotovi, da je prišlo do kršitev prej navedenih pravnih predpisov, od kršitelja zahteva odpravo ugotovljenih nepravilnosti, v okviru postopka o prekršku pa kot prekrškovni organ izda ustrezno odločbo o prekršku.

Agencija je v letu 2007 nadaljevala s postopki nadzora nad izvajanjem z odločbo naloženih obveznosti operaterjem s pomembno tržno močjo, obveznostjo zagotavljanja storitve za enotno evropsko številko za klice v sili »112« in obveznostjo zagotavljanja tajnosti, zaupnosti in varnosti elektronskih komunikacij. Agencija ugotavlja, da se je v zvezi z naloženimi obveznostmi v postopku nadzora v določenih primerih stanje na reguliranih upoštevni trgih dejansko izboljšalo, s čimer se je nadzorna funkcija Agencije izkazala kot pomemben dejavnik in nujno nadaljevanje regulatorne funkcije, ki jo Agencija izvaja v postopkih analiziranja upoštevni trgov.

V postopku nadzora je ugotavljanje dejanskega stanja mnogokrat tehnično zahtevno in obsežno, še zlasti, ko je za presojo dejstev potrebno ugotavljati, primerjati ali vrednotiti parametre kakovosti elementov omrežja ali storitev. Zaradi navedenega, in ker ne razpolaga z ustreznimi tehničnimi in kadrovskimi zmožnostmi, je Agencija v letu 2007 izvedla postopek javnega naročila izbire neodvisne institucije, kot izvedenca tehnične in merilne stroke za izvajanje meritev parametrov krajevne zanke po metodologiji, ki jo je določila agencija.

Agencija je v letu 2007 začela po uradni dolžnosti 130 postopkov nadzora. Od teh je zaključila 74 postopkov, preostali pa so še v teku in bodo predvidoma zaključeni v letu 2008.

Večina postopkov nadzora, ki jih je agencija izvedla v letu 2007, se je nanašala na nadzor nad operaterji e-komunikacijskih storitev pri spoštovanju obveznosti, naloženih v okviru odločb, s katerimi so bili operaterji na zadevnem upoštevni trgu določeni za operaterje s pomembno tržno močjo. V okviru izvedenih postopkov je Agencija ugotovila, da v določenih primerih naložene obveznosti niso bile izvajane v skladu z določbami ZEKom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, splošnimi ali individualnimi akti, ki jih je Agencija izdala na podlagi ZEKom. V postopkih nadzora je bilo tako izdanih več odločb, s katerimi so bile operaterju s pomembno tržno močjo naložene primerne in sorazmerne obveznosti za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Agencija je pri dveh operaterjih po uradni dolžnosti izvedla nadzor v zvezi z izvajanjem postopkov za zaščito tajnosti, zaupnosti in varnosti elektronskih komunikacij. V okviru izvedenih postopkov je bilo ugotovljeno, da operaterji spoštujejo obveznosti v zvezi z zaupnostjo komunikacij. V obeh primerih se je izkazalo, da operaterja sledita smernicam za zagotavljanje varnosti omrežij e-komunikacij in informacijskih sistemov, saj uvajajo sistem upravljanja varovanja informacij, ki temelji na obvladovanju in nenehnem izboljševanju ključnih poslovnih procesov, in ne le tehnologije.

Agencija je analizirala parametre kakovosti storitev za enotno evropsko številko za klice v sili »112« in v zvezi s tem izvedla nadzor pri treh operaterjih ter preverila kakovost podatkov, ki jih operaterji enkrat letno pošiljajo Agenciji. Agencija je pri vseh operaterjih ugotovila nekatere nedoslednosti pri upoštevanju predpisanega standarda glede merilne metodologije in jim naložila rok za odpravo le-teh.

Agencija je v letu 2007 izvajala postopek nadzora tudi v okviru neželenih komunikacij, pri čemer je izdala več opominov pravnim subjektom, v primerih, ko je bilo ugotovljeno, da slednji niso upoštevali določbe 109. člena ZEKom pri izvajanju procesa neposrednega trženja. V večini primerov so se ugotovljene nepravilnosti nanašale na odsotnost predhodnega soglasja naslovnika elektronskega sporočila, katerega namen je bilo neposredno trženje.

5.2 Nadzor izvajalcev poštних storitev

V letu 2007 je pooblaščen oseb Agencije izvedla nadzor pri dveh izvajalcih poštних storitev glede izvajanja poštних storitev v skladu z ugotovitvenim sklepom, ki jima je bil izdan, in pri tem ni ugotovila nobenih nepravilnosti.

Zoper Pošto Slovenije sta bila izvedena dva prekrškovna postopka in sicer zaradi neobveščanja Agencije o prekinitvi vročanja in zaradi nedoseganja predpisane kakovosti prenosa poštних pošilk korespondence v notranjem prometu.

Postopek ugotavljanja prevladujočega položaja Pošte Slovenije na trgu nenaslovljenih pošilk, ki je bil prenesen iz leta 2006, je bil v letu 2007 končan z odločbo, ki nalaga Pošti Slovenije v prvi fazi računovodsko in kasneje tudi strukturno ločitev izvajanja prenosa nenaslovljenih oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil od izvajanja poštних storitev.

5.3 Nadzor radiofrekvenčnega spektra

Za zagotovitev nemotene uporabe radiofrekvenčnega spektra vsem uporabnikom radijskih storitev, skladno z odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF), ima Agencija v soglasju z zakonskimi zadolžitvami svojo radijsko nadzorno službo. Ta opravlja nadzor RF spektra bodisi sistematično, na podlagi svojih letnih načrtov, bodisi na podlagi internih naročil za posebne meritve spektra ali pa v okviru raziskav prijavljenih radijskih motenj.

Pooblaščen osebe Agencije pri opravljanju nadzora radiofrekvenčnega spektra smiselno uporabljajo določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru (v nadaljevanju besedila ZIN) in ukrepajo kot prekrškovni organ, če v postopku nadzora presodijo, da teža prekrška narekuje ukrepanje po Zakonu o prekrških (v nadaljevanju besedila: ZP-1) ter kot strokovnjaki z nasveti tudi pomagajo lastnikom radijskih postaj reševati razne tehnične težave. Radijska nadzorna služba opravlja za potrebe radijske službe Agencije tudi naročene meritve, ki jih te upoštevajo pri izdajanju ODRF.

Za opravljanje svojih nalog v okviru nadzora radiofrekvenčnega spektra potrebuje radijska nadzorna služba (RNS) posebno merilno opremo in mora imeti dostop do fiksnih daljinskih oziroma mobilnih radijskih nadzornih postaj (RNP). Delujočih RNP je v Sloveniji trenutno 10, dve sta obljude ni nadzorno merilni postaji (RNMP), tri specializirana merilna vozila pa delujejo kot mobilne RNP. Vsa ta fiksna in mobilna oprema je povezana z omrežjem Radijskega nadzornomerilnega sistema Slovenije (RNMS), v okviru katerega je delavcem RNS omogočen nadzor radijskega spektra na daljavo preko spleta, kjer pa za to ni pogojev ter tako preko javnega fiksnega in mobilnega telefonskega omrežja.

V letu 2007 je Agencija obnovila vse najemne pogodbe za zemljišča, ki jih ima v najemu za potrebe delovanja RNP.

5.3.1 Izgradnja Radijskega nadzorno merilnega sistema

Projekt izgradnje RNMS se bo nadaljeval tudi v letu 2008, po potrebi pa se bo dopolnjeval tudi v prihodnje. Redno se izvajajo vzdrževalna dela na objektih in dobave dopolnilne merilne opreme, prilagojene za nadzor RF spektra sodobnih elektronskih komunikacij.

Investicijski program za tekoče leto v letu 2007 ni bil v celoti realiziran, saj so bile nerealizirane nabave opreme za radijski nadzorni postaji (RNP) Poljane in Maribor, pri katerih je prišlo do zamika gradnje, ter inštrumentarija za nadzor radiodifuznih oddajnikov, ki bodo oddajali v digitalni tehniki, saj proizvajalci merilne opreme opremo za MPEG4 šele razvijajo in je še ni na trgu.

V letu 2007 je obratovalo osem daljinskih RNP. Agencija je intenzivno uporabljala obe obljudeni nadzorni postaji RNMP-Jeruzalem in RNMP-Stegne, z merilnimi vozili pa je izvajala meritve radiofrekvenčnega spektra lokalno oziroma mobilno.

Agencija lahko meritve in nadzor opravlja le s pomočjo posebne profesionalne opreme. Za meritve do 3 GHz je merilna oprema locirana na vseh daljinskih RNP, v treh merilnih vozilih in v obeh obljudenih RNMP, in je tako je pooblaščenim osebam Agencije dostop do te merilne opreme možen s katere koli točke omrežja.

Za mikrovalovno področje pa so RNP manj primerne, ker je nadzor nad 3 GHz možen le na mestu samem in ne več na daljavo. Vendar bo RNMS še dolgo časa nujen. Spreminjale se bodo tehnologije, vedno več bo digitalnih storitev, radijski nadzor pa bo še vedno potreben tudi do 3 GHz, ker tudi digitalne storitve potrebujejo nadzorovan RF spekter.

V letu 2007 smo popolnoma obnovili RNP Jeruzalem ter kupili novo terensko vozilo 4x4 za potrebe terenskih meritev in inšpekcijskega nadzora, pridobili pa smo tudi gradbeno dovoljenje za prestatitev RNP Sinji vrh na Sabotin.

5.4 Realizacija nalog iz programa dela za leto 2007

Agencija je tudi v letu 2007 zagotavljala nemoteno uporabo radiofrekvenčnega spektra. Obseg zaključenih postopkov je bil v letu 2007 naslednji:

- Raziskala je 104 prijave škodljivega radijskega motenja. Pri tem je odkrila, da so vzroki za radijske motnje pogosto kršitve določb iz ODRF, v nekaj primerih pa tudi posledica neoptimalnega projektiranja. V teh primerih je Agencija rezultate meritev opremila s komentarji oziroma s predlogi za popravke ODRF. Večina prijav škodljivega radijskega motenja pa je posledica motenj italijanskih radijskih in TV postaj, ki ne delujejo v skladu z mednarodnimi dogovori.
- V okviru sistematičnega nadzora radiofrekvenčnega spektra oziroma pri raziskavah radijskih motenj je opravila 68 nadzornih pregledov. Obravnavala je kršitve zakona (oddajanje brez ODRF, kršenje določb ODRF, in drugo). Pooblaščen osebe Agencije so ukrepale po ZIN-u, in v 10 primerih po ZP-1.
- Izvedla je 23 snemanj RA in TV spektra na različnih lokacijah na območju Slovenije. Rezultati so bili osnova za mednarodno koordiniranje radiodifuznih postaj in izdajanje ODRF.
- Opravljenih je bilo več meritev, v mikrovalovnem področju pa zaradi prijav motenj na mikrovalovnih radijskih zvezah in zaradi nadzora. Ker postaja mikrovalovno področje vedno bolj zanimivo za ponudnike raznih radijskih storitev, se povečuje tudi obseg nadzora na tem frekvenčnem področju. Agencija se temu prilagaja s šolanjem kadrov za nove tehnologije in z nakupi posebne merilne opreme.

- V letu 2007 je Agencija nadaljevala s sistematičnimi dnevnimi meritvami radiodifuznega spektra, kjer se izmerjeni podatki z vseh RNP arhivirajo v številčni obliki, z izvajanjem sistematičnih mesečnih meritev spektra, kjer se podatki arhivirajo tudi v grafični obliki, ter sistematičnimi polletnimi meritvami spektra, kjer se poleg spektralnih karakteristik arhivirajo tudi identifikacijski podatki vsakega oddajnika.

6 Odnosi z drugimi organi

Delo Agencije za potrebe Sveta za elektronske komunikacije (SEK) in Sveta za radiodifuzijo (SRDF) je pogojeno z zakonsko določenimi nalogami. Za delovanje obeh svetov zagotavlja Agencija finančna sredstva ter strokovno in administrativno podporo.

6.1 Svet za elektronske komunikacije

V okviru nalog, določenih v ZEKom-u, daje SEK Agenciji mnenja, priporočila in predloge glede telekomunikacijskih zadev, Agencija pa mu daje strokovno in administrativno podporo. Tako je Agencija SEK-u posredovala različna gradiva, kot na primer Program dela in finančni načrt Agencije ter Letno poročilo Agencije.

V letu 2007 je imel SEK pet sej, katere se redno udeležujejo tudi predstavniki Agencije (direktor oziroma namestnik direktorja, strokovni sodelavci...).

6.2 Svet za radiodifuzijo

V skladu z dolžnostjo, ki jo Agenciji nalaga Zakon o medijih, je Agencija tudi v letu 2007 Svetu za radiodifuzijo nudila tehnično, strokovno in administrativno podporo za njegovo delovanje ter mu zagotovila sredstva za delo. V letu 2007 se je Svet v novi sestavi (konec leta 2006 je namreč Državni zbor z odlokom imenoval sedem novih članov, saj se je mandat članom Sveta, izvoljenim leta 2001, iztekel) srečal dvanajstkrat.

Agencija je sodelovala pri tehnični (zbiranje in posredovanje gradiva), strokovni (nudenje strokovne podpore glede posameznih vprašanj, obravnavanih na sejah sveta) in administrativni (priprava gradiv) izpeljavi sej, ki se jih poleg predstavnikov Sveta redno udeležujejo tudi predstavniki Agencije (direktor oz. namestnik direktorja in strokovni delavci) in Ministrstva za kulturo.

Agencija je Svetu nudila predvsem strokovno podporo glede vprašanj, povezanih z nadzorom programskih vsebin in ocenjevanjem programskih vidikov ponudb na javnih razpisih za dodelitev pravic za uporabo frekvenc za opravljanje radiodifuzije. Poleg navedenega je Agencija s Svetom sodelovala pri prenovi njegove internetne strani.

6.3 Sodelovanje s slovenskimi ustanovami

Agencija stalno in občasno sodeluje z različnimi ustanovami v državi, ki so pomembne za njeno delo in odločitve.

6.3.1 Ministrstva

Agencija je pri svojem delu največ sodelovala z Ministrstvom za gospodarstvo. Posredovala mu je zahtevane podatke o poslovanju Pošte Slovenije ter mu odgovorila v zvezi z izdajo dovoljenja Pošti Slovenije za izvajanje univerzalne poštné storitve. Agencija se je udeležila sestankov na temo nekaterih sprememb poštné zakonodaje, problematike delovnih časov pošt in problematike vročanja preko izpostavljenih predalčnikov. Agencija je z ministrstvom aktivno sodelovala pri pripravi predlogov stališč Slovenije v postopku sprejemanja nove Poštne Direktive in pripravila stališče za sestanke Evropske Komisije in delovnih skupin (RSC, COCOM/AUTH; COCOM/GHzMSS) ter sodelovala na področju opreme (RTTE direktiva).

Agencija je sodelovala pri pripravi mnenj glede možnosti sodelovanja v postopkih predhodnega vprašanja pred Sodiščem Evropskih skupnosti za Državno pravobranilstvo.

Agencija je pri ugotavljanju prevladujočega položaja Pošte Slovenije sodelovala z Uradom za varstvo konkurence in Inštitutom za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Agencija je Ministrstvu za pravosodje podala mnenje glede javnega naročila za izvajanje poštinih in kurirskih storitev, Ministrstvo za javno upravo pa seznanila s problematiko vročanja v primeru spremembe Zakona o upravnem postopku.

Zaradi razjasnitev pristojnosti in strokovnih mnenj o poštnem prometu se je Agencija sestala tudi z Inšpektoratom za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto RS.

Prav tako je Agencija v letu 2007 sodelovala z Ministrstvom za obrambo zaradi usklajevanje uporabe radiofrekvenčnega spektra.

6.3.2 Urad RS za varstvo konkurence

Agencija je v letu 2007 v sklopu priprave analiz upoštevnihi trgov sodelovala z Uradom RS za varstvo konkurence (UVK), ki ji je skladno z zakonom redno posredoval mnenja k opravljenim analizam. Po drugi strani pa je Agencija UVK nudila strokovno podporo pri več postopkih ugotavljanja zlorabe prevladujočega položaja na področju elektronskih komunikacij.

6.3.3 Sodelovanje Agencije pri predsedovanju Svetu Evropske unije

Agencija je bila v letu 2007 s strani Ministrstva za gospodarstvo, Direktorata za elektronske komunikacije povabljenaa, da ponuja Republiki Sloveniji pri predsedovanju Svetu Evropske unije strokovno pomoč na področju regulacije elektronskih komunikacij. Posledično so bili s strani pristojnega ministra v projektno skupino za pripravo analize predlogov novega regulativnega okvira Evropske unije na področju elektronskih komunikacij ter strokovnih izhodišč za oblikovanje stališč Republike Slovenije imenovani predstavniki Agencije za področje telekomunikacij in za področje radiokomunikacij. Skupina je pričela z delom ob koncu leta 2007 in bo z njim nadaljevala v letu 2008.

6.3.4 Banka Slovenije

Agencija že več let uspešno sodeluje z Banko Slovenije pri zadevi zbiranja podatkov o gostovanju v namen spremljanja turističnih in tranzitnih gibanj. Mobilni operaterji v ta namen Agenciji mesečno posredujejo podatke o številu storitev, ki jih v posameznih gostujočih državah opravijo domači uporabniki in številu storitev, ki jih tuji uporabniki iz posameznih držav opravijo, ko gostujejo v omrežju domačega operaterja. Zbrane podatke Agencija v združenih obliki posreduje Banki Slovenije za nadaljnje analize migracij prebivalstva.

6.3.5 SURS

Agencija je v letu 2007 še dodatno okrepila sodelovanje s Statističnim uradom Republike Slovenije na področju zbiranja poštinih statističnih podatkov in glede zbiranja podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij. Zaradi zmanjševanja administrativnih bremen zbiranja podatkov je Agencija prevzela zbiranje podatkov od operaterjev tudi za potrebe Statističnega urada. Zbrani in obdelani podatki so bili posredovani Statističnemu uradu za uradne objave oziroma za potrebe Eurostat raziskovanj. Agencija se je na drugi strani posluževala tudi podatkov, ki jih zbira Statistični urad s statističnim raziskovanjem gospodinjstev in končnih uporabnikov storitev. Agencija je bila Statističnemu uradu na razpolago tudi pri strokovnih vprašanjih s področja elektronskih komunikacij. Usklajeno sodelovanje se je izkazalo tudi s skupno udeležbo na ITU konferenci na temo IKT indikatorjev, ki obsegajo tako podatke operaterjev kakor tudi končnih uporabnikov storitev.

6.3.6 Visokošolske institucije

Agencija je s svojimi zbranimi podatki in strokovnim znanjem ter nenazadnje tudi stališči bila v letu 2007 mnogokrat na razpolago različnim izobraževalnim institucijam, med drugim z Ekonomski fakulteti, Fakulteti za družbene vede, Pravni fakulteto in Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani ter Ekonomsko - poslovni fakulteti Univerze v Mariboru. Največkrat je Agencija svoj prispevek izkazala skozi pomoč pri raziskavah s podatki in podporo pri snovanju, strokovnimi predavanji ter podporo študentom pri izdelavi njihovih nalog.

6.4 Organi evropske unije

6.4.1 Evropska Komisija

Agencija je v letu 2007 v sklopu analiz upoštevni trgov sodelovala z Evropsko komisijo, pri čemer je pred notifikacijo analiz posameznih upoštevni trgov opravila tudi prednotifikacijske sestanke. Agencija je pri določanju ukrepov operaterjev s pomembno tržno močjo upoštevala pripombe Evropske komisije. Agencija je bila nosilec zbiranja podatkov o slovenskem trgu za 13. implementacijsko poročilo in poročila o širokopasovnem dostopu ter je v letu 2007 v poleg navedenih odborih sodelovala tudi v odborih RSPG, RSC in TCAM

6.4.1.1 PDC

Agencija se je udeležila dveh sestankov Odbora za Poštno Direktivo, 10 sestankov delovne skupine Sveta za poštno storitve in predstavitve načina izvedbe nove študije »Main developments in postal sector 2006-2008« (Ecorys), ki bo podlaga za naslednje poročilo Komisije o napredku trga poštnih storitev.

6.4.1.2 COCOM

Predstavniki Agencije je bil aktiven pri zastopanju Slovenije v Odboru Evropske komisije za komunikacije (CoCom). Agencija je aktivno poročala Evropski komisiji in predmetnemu odboru o razvoju trga elektronskih komunikacij v Sloveniji ter v zvezi s tem implementirala vse potrebne spremembe v procesu zbiranja podatkov.

6.5 Sodelovanje z evropskimi regulatornimi organi

6.5.1 IRG in ERG

Agencija je polnopravna in aktivna članica Združenja neodvisnih regulatorjev IRG (Independent Regulators Group) in Združenja evropskih regulatorjev ERG (European Regulators Group). Poleg udeležbe na plenarnih zasedanjih in v kontaktnih skupinah so predstavniki Agencije spremljali delo projektnih skupin (PT) za pripravo regulativnih dokumentov in poročil.

Agencija je aktivno sodelovala pri pripravi dokumentov štirih PT: MTR, FTR, Konvergenca ter WLA/WBA. V okviru PT MTR je Agencija prispevala enega ključnih delov vsebine Skupnega stališča (Common Position) o asimetričnih cenah zaključevanja klicev v mobilnih omrežjih, kar pomeni priznanje visoke stopnje strokovne avtonomije Agencije tudi na evropski ravni. Enako velja za vključitev nekaterih regulativnih praks Agencije v načela in najboljše prakse ERG za razvezan operatorski dostop in operatorski dostop z bitnim tokom. Agencija je v mesecu oktobru v Ljubljani gostila sestanek PT Konvergenca ter aktivno sodelovala tudi na sestankih neformalne IRG delovne skupine za varnost omrežij in informacijskih sistemov (IRG NIS), katere sestanek je organizirala meseca aprila v Ljubljani.

6.5.2 EPRA

Agencija je v letu 2007 kot članica združenja evropskih regulatornih ustanov s področja radiodifuzije EPRA sodelovala na dveh rednih letnih srečanjih, v okviru katerih je bilo organiziranih več delovnih skupin s področja digitalne radijske radiodifuzije, oglaševalskih pravil, ki jih prinaša nova direktiva o avdiovizualnih storitvah, monitoringa, razmejevanja oglaševalskih in uredniško oblikovanih vsebin, medijske koncentracije, neodvisnosti regulatornih teles itd. Na eni izmed delovnih skupin na jesenskem srečanju združenja je o izkušnjah in izzivih, s katerimi se Slovenija in Agencija srečujeta pri uvajanju digitalne televizije, predaval tudi predstavnik Agencije Miha Krišelj.

Agencija redno sodeluje v korespondenci med članicami združenja EPRA, odgovarja na njihova vprašanja s področja regulacije radiodifuzije in spremlja odgovore drugih članic.

6.5.3 CEPT

6.5.3.1 ECC

Predstavnik Agencije redno sodeluje pri delu skupine za oštevilčenje, imena in naslove (WG NNA). Delovna skupina pripravlja smernice, priporočila in odločbe, ki pripomorejo k poenotenju regulacije in uporabe številskih virov predvsem ob uvajanju novih storitev elektronskih komunikacij. V preteklem letu se je skupina med drugim večinoma ukvarjala s problematiko uvajanja kratke številke »116«, nepravilno uporabo kod držav in s problematiko oštevilčenja v povezavi s storitvami nomadske narave.

Prav tako je Agencija sodelovala v delovnih skupinah v delovnih skupinah ECC/WGFM, WGSE, WGRA, in projektnih skupinah SE19, FM38.

6.5.3.2 CERP

Agencija se je udeležila spomladanskega in jesenskega plenarnega zasedanja CERP-a, dveh sestankov delovne skupine »Supervision/Market Data«, dveh sestankov delovne skupine »Economic Issues«, enega sestanka delovne skupine »Policy Issues« ter aktivno sodelovala v naslednjih projektnih skupinah: PT »Implementation of CEN Standards«, PT »Universal service and its financing«, PT »Cost Accounting and Price Control Systems« in PT »UPU«.

Enega izmed sestankov delovne skupine »Supervision/Market Data« in projektne skupine »Universal service and its financing« je organizirala Agencija.

6.6 Drugo mednarodno sodelovanje

Agencijo je v letu 2007 obiskalo veliko število predstavnikov iz Bosne in Srbije, pristojnih za telekomunikacije, ki so bila namenjena izmenjavi mnenj predvsem na področju telekomunikacij. Prav tako smo gostili predstavnice črnogorskega in makedonskega ministrstva, pristojnega za pošto, ter predstavnike britanskega regulatorja, katerih srečanja pa so bila namenjena izmenjavi strokovnih mnenj o trgu poštnih storitev in njegovi regulaciji.

6.6.1 NATO

Agencija je aktivno sodelovala v odborih FMSC in FMSC/PWG.

6.6.2 ITU

Predstavnik Agencije se je udeležil ITU konference na temo IKT indikatorjev z glavnimi poudarki na uvajanju novih indikatorjev zaradi hitrega razvoja novih tehnologij in storitev, na samostojnem ITU indeksu, ki bi omogočal primerjavo razvitosti IKT med posameznimi

državami oziroma merjenje razkoraka med državami sveta ter Svetovne radijske konference WRC'07. Agencija je tudi redno spremljala delo študijskih skupin preko pisne korenspondence (vprašalniki, krožna pisma ...).

6.6.3 UPU

Novembra je potekalo v Bernu plenarno zasedanje administrativnega sveta Svetovne poštne zveze katerega se je Agencija udeležila kot opazovalka.

Agencija je odgovorila na vrsto vprašalnikov Svetovne poštne zveze v zvezi z zadovoljstvom uporabnikov poštних storitev, standardizacijo, regulacijo trga poštних storitev ter strategijo na trgu poštних storitev v obdobju od I. 2009 do I. 2012.

Pravna podlaga

Pripravo tega računovodskega poročila določajo in urejajo naslednji predpisi:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS 23/99, 30/02),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil (Uradni list RS 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih (Uradni list RS 12/01, 10/06 in 8/07),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list 115/02, 21/03, 134/03 in 126/04, 120/07),
- Slovenski računovodski standardi (Uradni list RS, št. 118/05 s spr. in pojasnili)
- Sklep o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (Uradni list RS 30/01, 52/02 in 80/04).

Vsebina računovodskega poročila

Računovodsko poročilo sestavljajo:

1. **Bilanca stanja** s prilogami:

- Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.

2. **Izkaz prihodkov in odhodkov** določenih uporabnikov s prilogami:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov,
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Vsi navedeni izkazi so sestavni del tega poročila in so posredovani v prilogi.

7 Pomembnejša razkritja računovodskih izkazov

V Agenciji se pripravljata dva temeljna računovodska izkaza, in sicer:

- bilanca stanja
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov proračuna.

7.1 Bilanca stanja

		v EUR		
SKUPINE KONTOV	NAZIV	2006	2007	INDEKS 06/07
AKTIVA				
00+02+04	opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva	9.345.828	10.391.505	111,19
01+03+05	popravek vrednosti opredmetenih in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	4.167.476	4.236.928	101,67
11	denarna sredstva na računih	2.922.872	2.552.474	87,33
12	kratkoročne terjatve do zavezancev	603.589	415.028	68,76
13+14+16+17	ostale kratkoročne terjatve	28.297	13.556	47,91
19	aktivne časovne razmejitve	5.533	9.809	177,28
Skupaj aktiva		8.738.642	9.145.444	104,66
PASIVA				
20	Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	459	14.831	3.231,15
21	obveznosti do zaposlenih	193.774	203.721	105,13
22	kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	124.366	485.158	390,11
23	druge kratkoročne obveznosti	47.793	43.771	91,58
29	pasivne časovne razmejitve - kratkoročno odloženi prihodki-pristojbine	203.117	203.118	100,00
93	dolgoročne rezervacije	314.221	591.389	188,21
98	obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje	6.625.526	7.531.037	113,67
985	presežek prihodkov nad odhodki	1.229.386	72.419	5,89
Skupaj pasiva		8.738.642	9.145.444	104,66

7.1.1 Osnovna sredstva - skupina kontov 00 do 05

V letu 2007 smo na Agenciji za nakup novih osnovnih sredstev oz. adaptacije namenili več kot 1,2 mio EUR. Izkazani znesek je povezan z urejanjem dodatnih poslovnih prostorov v drugem nadstropju obstoječe poslovne stavbe.

Skupna vrednost opredmetenih oz. neopredmetenih osnovnih sredstev v letu 2007 se je tako povečala za 11,2 % glede na preteklo leto.

V skladu z Zakonom o računovodstvu in internim pravilnikom je Agencija opravila letni popis sredstev in obveznosti do virov sredstev po stanju na dan 31. decembra 2007. V registru

osnovnih sredstev so tudi na dan 31.12.2007 še vedno vključena tudi tista opredmetena osnovna sredstva, ki se sicer nahajajo na bivši lokaciji, to je Kotnikova 19a, Ljubljana. V letu 2008 se bo dokončno uredil prenos oz. prodaja teh sredstev novim dejanskim uporabnikom. Struktura po vrstah osnovnih sredstev je razvidna iz bilance stanja, struktura nakupov v letu 2007 pa v tabeli investicijskih odhodkov. Popravek vrednosti opredmetenih sredstev smo opravili v skladu z Navodilom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS št. 45/05) in ga izkazujemo v breme konta 980 obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje in del kot strošek. Skupni znesek popravka vrednosti osnovnih sredstev znaša 495.918 EUR.

7.1.2 Denarna sredstva - skupina kontov 10 in 11

Agencija je v letu 2007 prosta denarna sredstva vezala v skladu s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev v Zakladnici enotnega zakladniškega računa države pod pogoji, ki so na dan sklenitve pogodb veljali na bančnem trgu oziroma jih je ponudila zakladnica. Na dan 31. 12. 2007 je stanje vezanih sredstev znašalo 1.200.000 EUR, stanje denarnih sredstev na računu pa 1.352.473 EUR. Stanje sredstev na računu je nekoliko višje, kar je posledica pričakovanega povečanega obsega plačil v prvi polovici januarja 2008.

7.1.3 Terjatve - skupina kontov 12

V skladu z ZEK-om in Pravilnikom o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in za uporabo številke (Uradni list RS št. 118/04) zavezanci obveznosti do Agencije vplačujejo na račun Agencije. Tako v letu 2007 Agencija izkazuje terjatve do zavezancev na podlagi odločb o odmeri plačil za obvestila, radijske frekvence, številke in pošto na kontih skupine 120 in prihodke iz navedenih odločb na kontih skupine 76.

V okviru skupine 120 Agencija vodi ločeno terjatve do zavezancev na podlagi izdanih odločb o plačilu za radijske frekvence, številski prostor, obvestila in pošto.

Na dan 31. decembra 2007 znašajo terjatve do zavezancev 415.028 EUR. Vzrok za odprte terjatve zavezancev na podlagi izdanih odločb o odmeri plačil za radijske frekvence, številski prostor in obvestila izhaja iz dejstva, da so bile odločbe o odmeri plačil za zgoraj navedene odločbe izdane v decembru 2007 in zapadejo v plačilo šele v januarju 2008.

Na dan 31.12.2007 največji znesek odprtih terjatev izkazujejo terjatve na podlagi izdanih odločb o odmeri plačil za radijske frekvence, ki znašajo 330.644 EUR.

Odprte terjatve na podlagi izdanih odločb o odmeri plačila za številski prostor znašajo 31.408 EUR.

Ostale odprte terjatve do zavezancev izhajajo iz ostalih izdanih odločb in sklepov o odmeri plačila.

Agencija je v letu 2007 izvedla tudi odpis terjatev do zavezanca v znesku 272.693 EUR, za katerega smo prejeli sklep Davčne uprave RS, da je podjetje začelo s postopkom izbrisa iz sodnega registra.

7.1.4 Kratkoročne obveznosti do virov sredstev - skupina kontov 20 do 29

V septembru 2007 je prišlo pri izračunu vrednosti plačila pri štirih zavezancih do napake v programski opremi, zato so prejeli odločbe z netočnim zneskom. Trije zavezanci so svojo obveznost kljub temu plačali v znesku, določenem v odločbah, zato Agencija izkazuje preplačila na skupini 20, ki iz tega naslova znašajo 13.504 EUR.

Stanje obveznosti do dobaviteljev na dan 31. decembra 2007 je 485.158 EUR. Obveznosti za obračunane bruto plače za mesec december 2007 znašajo 197.805 EUR in obveznosti delodajalca za prispevke in davek 37.545 EUR.

Agencija ne izkazuje neporavnanih zapadlih obveznosti.

7.1.5 Dolgoročne rezervacije do virov sredstev - skupina kontov 93

Agencija oblikuje dolgoročne rezervacije na podlagi 15. člena Sklepa o ustanovitvi Agencije in predstavljajo vir za morebitna izplačila odškodnin zavezancem po predhodni presoji njihovih odškodninskih zahtevkov do Agencije in vračil na podlagi sodnih odločb.

Rezervacije za leto 2007 so oblikovane v znesku 304.292 EUR . Stanje rezervacij, skupaj z oblikovanimi v letu 2005 in 2006 in upoštevanjem odprave oblikovanih rezervacij v znesku 27.124 EUR, znaša 591.389 EUR

7.1.6 Dolgoročne obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje - skupina kontov 98

Sredstva na tem kontu predstavljajo vir investicij. Poleg sedanje vrednosti opredmetenih sredstev stanje na tem kontu povečujejo presežki prihodkov nad odhodki preteklih let, ki jih, po sklepih Vlade RS, Agencija knjiži kot namenska sredstva za investicije.

Obračunana amortizacija za leto 2007 v znesku 323.846 EUR zmanjšuje vrednost teh sredstev. Konto izkazuje stanje 7,5 mio EUR. Stanje konta Agencija redno letno usklajuje z Ministrstvom za finance RS.

Agencija tudi v letu 2007 ni realizirala kapitalskih naložb ali posojil.

7.2 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

V nadaljevanju so predstavljene najpomembnejše kategorije prihodkov in odhodkov, kot izhajajo iz omenjenega izkaza.

v EUR

SKUPINE KONTOV	NAZIV	2006	2007	indeks 06/07
a.)	PRIHODKI OD POSLOVANJA	5.634.502	5.550.473	98,51
760	prihodki od prodaje proizvodov in storitev	5.628.405	5.543.974	98,50
761	prihodki od prodaje materiala in blaga	6.097	6.499	106,59
b.)	FINANČNI PRIHODKI	74.328	69.430	93,41
c.)	DRUGI PRIHODKI	8.446	1.109	13,13
č.)	PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	684	31	4,53
del 764	drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	684	31	4,53
d.)	CELOTNI PRIHODKI	5.717.960	5.621.043	98,31
e.)	STROŠKI MATERIALA, BLAGA IN STORITEV	1.180.116	1.614.846	136,84
460	stroški materiala	129.937	164.368	126,50
461	stroški storitev	1.050.179	1.450.478	138,12
f.)	STROŠKI DELA	3.047.050	3.182.432	104,44
del 464	Plače in nadomestila plač	2.273.444	2.390.491	105,15
del 464	Prispevki za socialno varnost	589.668	567.447	96,23
del 464	Drugi stroški dela	183.938	224.494	122,05
g.)	AMORTIZACIJA	75.384	172.072	228,26
h.)	REZERVACIJE	177.349	304.292	171,58
k.)	FINANČNI ODHODKI	8.617	2.289	26,56
l.)	DRUGI ODHODKI	58	0	0,00
m.)	PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	0	272.693	/
n.)	CELOTNI ODHODKI	4.488.574	5.548.624	123,62
o.)	PRESEŽEK PRIHODKOV	1.229.386	72.419	5,89



7.2.1 Prihodki – skupina kontov 76

Agencija ne izvaja tržne dejavnosti, tako da tudi v letu ni ustvarila t.i. tržnih prihodkov. Agencija je za leto 2007 načrtovala celotne prihodke v višini 5.415.206 EUR, dejansko pa je ustvarila 5.621.043 EUR prihodkov, kar predstavlja 3,8 % več, kot je bilo načrtovano.

VRSTA PRIHODKA	V EUR	%
PRIHODKI OD POSLOVANJA	5.550.473	98,7
od plačil na podlagi obvestila	1.116.924	
od plačil za uporabo radijskih frekvenc	3.178.502	
od plačil za uporabo števil	699.394	
od plačil za izvajanje poštinih storitev	522.029	
od odprave rezervacij	27.124	
od prodaje poštinih nalepk	6.499	
FINANČNI PRIHODKI	69.430	1,2
IZREDNI PRIHODKI	1.140	0,1
Skupaj vsi prihodki	5.621.043	100,00

Vsi prihodki so izkazani po načelu nastanka poslovnega dogodka in znašajo 5.621.043 EUR. Prihodki od prodaje poštinih nalepk predstavljajo pokritje stroškov Agencije za izdajo poštinih nalepk v skladu z ZPSto-1.

Agencija je realizirala finančne prihodke z nalaganjem presežkov denarnih sredstev v zakladnico RS.

7.2.2 Odhodki - skupina kontov 46

Odhodki so izkazani po načelu nastanka poslovnega dogodka. V izkazu so zajeti vsi stroški, ki so nastali v letu 2006 ne glede na plačilno obveznost.

Stroški ne odstopajo bistveno od načrtovanih in jih ne presegajo. Povečanje glede na preteklo leto je odraz večjega obsega aktivnosti Agencije. Primerjava dveh poslovnih let kaže na spreminjanje strukture stroškov. Zaradi zahtevnosti dela in poslanstva Agencija zaposluje strokovnjake z visoko strokovnimi in specialističnimi znanji ter ustreznimi izkušnjami in referencami, kar se odraža na obsegu stroškov dela.

V postavki ostali stroški so vključene že obrazložene rezervacije.

7.2.3 Presežek prihodkov nad odhodki

Glede na naravo poslovanja Agencije se vsako leto pojavlja tudi določen razkorak med dejanskimi prihodki in odhodki. Posledično prihaja tudi do razkoraka med prilivi in odlivi denarnih sredstev na nivoju posameznega poslovnega leta.

Presežek prihodkov nad odhodki Agencija ugotavlja kot razliko med prihodki skupine 760 in stroški skupine 460, ter na dan 31.12.2007 znaša 72.419 EUR. Ta znesek se v bilanci prihodkov in odhodkov izkazuje v kategoriji »o.«, ki se sestavlja na podlagi t.i. fakturirane realizacije. Po drugi strani se tudi na nivoju plačane realizacije (t.i. denarni tok) pojavljajo razkoraki med prilivi in odlivi. Kot je razvidno iz preglednice v okviru naslednjega poglavja tega poročila, na dan 31.12.2007 znaša presežek odhodkov nad prihodki 749.720 EUR. Ta primanjkljaj se je v celoti pokrili iz ustvarjenega presežka v višini 1.229.386 EUR, ki je bil ugotovljen oz. izkazan v zaključnem računu za leto 2006. Ustvarjen presežek iz leta 2006 se je po vsebini namenil predvsem za pokrivanje investicije, ki se je nanašala na razširitev poslovnih prostorov Agencije.

Ustvarjen presežek prihodkov na dan 31.12.2007, ki znaša 72.419 EUR, se bo porabil v letu 2008, predvidoma za nadaljnjo ureditev novih - razširjenih poslovnih prostorov.

7.3 Prikaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

v EUR

konto	N A Z I V	REALIZACIJA 2006	REALIZACIJA 2007	INDEKS 06/07
I	SKUPAJ PRIHODKI	5.640.552	5.160.808	91,49
713	Drugi prihodki iz naslova izvajanja javne službe	5.593.874	5.071.525	90,66
710	Prejete obresti	39.910	88.100	220,75
714	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	6.768	1.183	17,48
II	SKUPAJ ODHODKI	4.723.061	5.910.528	125,14
	TEKOČI ODHODKI	4.258.497	4.682.252	109,95
400	<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim</i>	<i>2.464.964</i>	<i>2.605.771</i>	<i>105,71</i>
4000	Plače in dodatki	2.166.337	2.271.963	104,88
4001	Regres za letni dopust	48.343	50.657	104,79
4002	Povračila in nadomestila	137.702	152.144	110,49
4003	Sredstva za delovno uspešnost	102.792	110.797	107,79
4004	Sredstva za nadurno delo	772	1.512	195,85
4009	Drugi izdatki zaposlenim	9.018	18.698	207,34
401	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	394.175	414.023	105,04
4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	203.522	213.104	104,71
4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	163.049	170.724	104,71
4012	Prispevek za zaposlovanje	1.381	1.443	104,49
4013	Prispevek za starševsko varstvo	2.291	2.417	105,50
4015	Premije kolek. Dodatnega pokojninskega zavarovanja	23.932	26.335	110,04
402	Izdatki za blago in storitve	1.399.358	1.662.458	118,80
4020	Pisarniški in splošni material in storitve	463.195	711.768	153,66
4021	Posebni material in storitve	25.275	37.291	147,54
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	132.620	107.070	80,73
4023	Prevozni stroški in storitve	57.595	57.072	99,09
4024	Izdatki za službena potovanja	239.922	220.753	92,01
4025	Tekoče vzdrževanje	56.698	75.047	132,36
4026	Najemnine in zakupnine (leasing)	19.104	19.588	102,53
4028	Davek na izplačane plače	192.635	151.285	78,53
4029	Drugi operativni odhodki	212.314	282.584	133,10
403	Plačila domačih obresti	0	0	/
409	Rezerve	0	0	/
	INVESTICIJSKI ODHODKI	464.564	1.228.276	264,39
420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	464.564	1.228.276	264,39
4200	Nakup zgradb in prostorov	119.563	132.609	110,91
4201	Nakup prevoznih sredstev	41.283	44.571	107,96
4202	Nakup opreme	238.904	394.397	165,09
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	0	0	/
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	0	523.559	/
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	0	0	/
4207	Nakup nematerialnega premoženja	64.814	92.018	141,97
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	0	41.122	/
III	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	917.491	- 749.720	-81,71

V tabeli so prikazani prihodki in odhodki za leto 2007 po načelu denarnega toka, primerjalno z prihodki in odhodki za leto 2006.

Agencija je v letu 2007 realizirala za 254.398 EUR prihodkov manj od načrtovanih. Deloma je to posledica znižanja vrednosti točke, ki ob pripravi načrta še ni bila znana, deloma pa je nekoliko nižja realizacija povezana tudi s prenehanjem poslovanja (izbris iz registra) posameznih zavezancev, katerim so bile sicer že izdane pravnomočne odločbe.

Drugi prihodki se nanašajo na prejete obresti na vezane depozite in na vpogledna sredstva.

Načrtovanih tekočih odhodkov nismo presegli, saj smo obseg porabe znižali tudi na račun pričakovanih nižjih prihodkov od načrtovanih.

Načrtovani investicijski odhodki so bili (izhajajoč iz plačane realizacije) izvršeni 67,8%-no glede na prvotno načrtovane in so dosegli 1.228.276 EUR. Struktura stroškov je razvidna iz zgornje preglednice.

7.4 Izdane odločbe o odmeri plačila

v EUR

VRSTA ODLOČBE	2006			2007			INDEKS 06/07
	ZNESEK	%	ŠTEVILO ODLOČB	ZNESEK	%	ŠTEVILO ODLOČB	
za obvestila	1.209.296	21,9	139	1.116.927	20,2	139	92
za radijske frekvence	3.049.967	55,3	8.413	3.176.905	57,6	8.267	104
za številski prostor	718.827	13,0	220	699.395	12,7	301	97
pošta	533.474	9,8	15	522.029	9,5	13	98
zamudne obresti	0	0,0	0	0	0,0	0	0
SKUPAJ	5.511.564	100,0	8.787	5.515.253	100,0	8.720	100

Pravne podlage za izdajo odločb o odmeri plačila v letu 2007 so:

- Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS št. 43/04 in 86/04-ZVOP-1),
- Pravilnik o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in za uporabo števil (Uradni list RS št. 118/04),
- Zakon o poštnih storitvah (Uradni list RS št. 102/04-UPB1),
- Pravilnik o načinu izračunavanja in plačevanja pristojbin za izvajanje poštних storitev (Uradni list RS št. 134/03),
- Tarifa o vrednosti točke za plačilo na podlagi obvestila, za plačilo za uporabo radijskih frekvenc in za plačilo za uporabo števil za leto 2007 (Uradni list RS št. 132/06),
- Tarifa o plačilih za izvajanje poštних storitev za leto 2007 (Uradni list RS št. 132/06).

Agencija je za leto 2007 v primerjavi z letom 2006 znižala vrednosti točke na podlagi obvestil za 0,10 EUR, na podlagi uporabe radijskih frekvenc za 0,09 EUR, za uporabo številskega prostora za 0,11 EUR in na področju izvajanja poštних storitev za 0,20 EUR.

Podatki o prejetih plačilih na podlagi izdanih odločb v letu 2007

VRSTA ODLOČBE	Znesek za plačilo *	Plačano do 31.12.2007	Neplačano do 31.12.2007
za obvestila	1.116.924	1.115.304	21.647
za radijske frekvence	3.176.905	3.269.068	330.644
za številski prostor	699.394	739.449	31.408
pošta	522.029	521.353	6.288
Skupaj	5.515.253	5.645.174**	389.987

* V okviru te kategorije so zajete le tiste odločbe, ki so bile izdane v obdobju od 01.01.-31.12.2007. Ob tem je potrebno opozoriti, da bodo vse odločbe, izdane v decembru 2007 zapadle v plačilo šele v letu 2008.

** Od skupnega zneska se 174.952 EUR nanaša na plačilo odločb za radijske frekvence, izdane v letu 2006, 51.539 EUR pa se nanaša na plačilo odločb za številski prostor. Te odločbe so bile izdane v decembru letu 2006, v plačilo pa so zapadle v letu 2007.

Na dan 31. decembra 2007 znašajo terjatve do zavezancev za plačilo za leto 2007 389.987 EUR. Agencija se trudi čimbolj ažurno skrbeti za izterjavo neplačanih terjatev. V letu 2007 smo realizirali manjša plačila na podlagi obvestil iz razloga znižanja vrednosti točke (3,78%), kljub rahlemu povečanju števila operaterjev.

Plačila za uporabo radijskih frekvenc

Plačila za uporabo radijskih frekvenc so vezana na odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, ki ji Agencija izdaja na zahtevo vlagatelja. Zahteve po uporabi frekvenčnega prostora precej nihajo, ker sta način in izkoriščenost spektra odvisna od tehnološkega razvoja, možnosti investiranja posameznih vlagateljev in tržnega povpraševanja. Na navedene parametre Agencija nima vpliva.

Agencija je v letu 2007 izdala 8.267 odločb, kar je nekoliko manj, kot v letu 2006. Hkrati se je na podlagi sklepa Vlade RS znižala tudi vrednost točke, in sicer iz 1,31 EUR v letu 2006 na 1,22 EUR v letu 2007. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je Agencija kljub temu nominalno realizirala nekoliko več plačil kot preteklo leto, kar je povezano z dodelitev dodatnih frekvenc operaterjem.

Plačila za uporabo števil

Število odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja je v letu 2007 naraslo iz 220 na 301. Hkrati se je vrednost točke znižala iz 1,20 na 1,09 EUR, kar je imelo za posledico nižje prihodke iz naslova plačila za uporabo številskega prostora.

Plačila za pošto

Višina plačila posameznega izvajalca poštnih storitev je zmnožek števila točk, ki so določene v skladu s 3. členom pravilnika in vrednosti točke ob izdaji sklepa. Agencija je v letu 2006 izdala 13 sklepov o plačilu za izvajanje poštnih storitev (leto pred tem pa 15). V primerjavi z preteklimi leti se število izdanih sklepov zmanjšuje, predvsem zaradi ugotovitve, da predmetne družbe ne izvajajo poštnih storitev, za katere Agencija izda ugotovitveni sklep.

Vrednost točke za leto 2007 je bila določena v višini 10,23 EUR, kar je 0,21 EUR manj, kot je znašala v letu 2006.

Glede na navedeno izhaja, da so se v letu 2007 vse vrednosti točk znižale glede na vrednosti v predhodnem letu. Posledično so se prihodki Agencije znižali iz 5,64 mio EUR na 5,16 mio EUR, kar pa je (tudi zaradi ustvarjenega presežka prihodkov nad odhodki v letu 2006) še vedno zadoščalo za normalno poslovanje Agencije.

Kot je predstavljeno v tem poročilu, so se v letu 2007 odhodki povišali iz 4,72 mio EUR na 5,91 mio EUR, kar pa je povezano predvsem z visokimi stroški adaptacije, s katero smo na Agenciji pridobili nujno potrebne dodatne poslovne prostore.

Opozoriti je potrebno, da so vsi računovodski izkazi ter tudi to računovodsko poročilo še nerevidirani. Pooblaščen revizor bo z revizijo zaključil predvidoma v mesecu aprilu 2008.

8 Priloga

8.1 Program dela in finančni načrt za leto 2007

8.1.1 Institucionalno upravljanje

8.1.1.1 Cilji za leto 2007

- Zagotoviti ustrezne operativne akte za učinkovito izvajanje svojih nalog na podlagi veljavne zakonodaje.
- Zagotavljati javnost dela za večjo preglednost in razumevanje njenih odločitev.
- Sodelovati z ustreznimi domačimi organi, organi Evropske komisije in drugimi mednarodnimi združenji.
- Učinkovit razvoj kadrov.
- Zagotoviti učinkovito informacijsko podporo nalogam agencije – prenova informacijskega sistema, vzpostavitev podatkovnega skladišča.
- Vzpostavitev klicnega centra za pomoč končnim uporabnikom in baze za zbiranje informacij iz klicnega centra

8.1.2 Telekomunikacije

8.1.2.1 Cilji za leto 2007

- Pospešiti konkurenčnost telekomunikacijskega trga in zagotoviti enakopravnejše delovanje operaterjev z regulacijo upoštevnihi trgov.
- Skrbeti za koristi končnih uporabnikov z vidika kakovosti storitev ter pravic in varstva zasebnosti pri uporabi komunikacijskih storitev.
- Zagotavljati učinkovito rabo številskega prostora in elementov oštevilčenja.
- Sooblikovati strategije za vzpodbujanje razvoja in uvajanja novih storitev ter kakovostnih ponudb za končne uporabnike.

8.1.3 Radiokomunikacije

8.1.3.1 Cilji za leto 2007

- Optimalna uporaba radiofrekvenčnega spektra.
- Regulacija ponudbe radijske opreme na slovenskem trgu.
- Dodatna optimizacija radiodifuznega spektra.
- Zagotovitev prostega radiofrekvenčnega spektra in prilagoditev podzakonskih aktov novim tehnologijam.
- Učinkovit začetek prehoda iz analogne v digitalno radiodifuzijo.
- Izvedba javnih razpisov za digitalno radiodifuzijo.
- Učinkovitejše reševanje problemov slišnosti / vidnosti slovenskih programov ob meji z Italijo.
- Konverzija dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti.
- Uresničitev letnega načrta strokovnega nadzora za leto 2007 in skrajšanje časa, potrebnega za analizo programskih vsebin v okviru postopkov strokovnega nadzorstva.
- Posodobitev nekaterih predpisov s področja programskih vsebin.

- Vpliv na sprejemanje Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki naj bi nadomestila Direktivo o čezmejni televiziji.
- Uveljavitev so regulacije objavljajanja oglaševalskih vsebin v televizijskih programih.
- Skrajšanje časa pri reševanju nekaterih vrst postopkov.

8.1.4 Pošta

8.1.4.1 Cilji za leto 2007

- Analizirati trg poštnih storitev in v okviru pristojnosti sodelovati pri pripravi nove poštna direktiva ter sprememb aktov SPZ.
- Določiti ustrezen način »poročanja« v okviru vzpostavljanja računovodskega sistema izvajalca univerzalne poštna storitve za regulatorne namene.
- Izboljšati kakovost univerzalne poštna storitve.

8.1.5 Nadzor

8.1.5.1 Cilji za leto 2007

- Učinkovit nadzor nad izvajanjem obveznosti operaterjev s pomembno tržno močjo in obveznosti operaterjev do končnih uporabnikov na področju elektronskih komunikacij.
- Učinkovit nadzor nad izvajalcev poštna storitev v skladu z Zakonom o poštna storitvah v okviru svojih pristojnosti.
- Nadzor nad izvajanjem in kakovosti univerzalne poštna storitve in univerzalne storitve na področju elektronskih komunikacij.
- Celovito nadzorovati uporabo radiofrekvenčnega spektra in dograditi RNMPs (radijsko nadzorno merilni sistem).

8.1.6 Finančni načrt za leto 2007

8.1.6.1 A. Bilanca prihodkov in odhodkov

		REALIZACIJA 2005	OCENA REALIZACIJE 2006	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v EUR	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v 000 SIT	INDEKS FN 2007/ OC 2006
KONTO	SKUPAJ PRIHODKI	1.357.595	1.243.000	5.415.206	1.297.700	104,4
71	NEDAVČNI PRIHODKI	1.357.595	1.243.000	5.415.202	1.297.699	104,4
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	22.894	7.000	31.297	7.500	107,1
7102	Prihodki od obresti	22.894	7.000	31.297	7.500	107,1
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	1.332.632	1.236.000	5.383.909	1.290.200	104,4
	Prihodki od prodaje poštних nalepk	1.429	1.500	5.425	1.300	86,7
	Prejeta sredstva pavšalnih povračil	490				
	Drugi nedavčni prihodki	1.579				
714	PRIHODKI PO ZAKONU O ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA H IN ZAKONU O POŠTNIH STORITVAH	1.331.203	1.234.500	5.378.484	1.288.900	104,4
7140	PRIHODKI OD PLAČIL NA PODLAGI OBVESTILA	292.958	280.000	1.145.343	274.470	98,0
7140	PRIHODKI OD PLAČIL ZA UPORABO RADIJSKIH FREKVENC	738.906	667.000	2.979.674	714.049	107,1
7140	PRIHODKI OD PLAČIL ZA UPORABO ŠTEVILK	169.153	160.000	731.931	175.400	109,6
7141	PRIHODKI OD PLAČIL ZA IZVAJANJE POŠTNIH STORITEV	130.186	127.500	521.536	124.981	98,0



		REALIZACIJA 2005	OCENA REALIZACIJE 2006	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 V EUR	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v 000 SIT	INDEKS FN 2007/ OC 2006
KONTO	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	1.110.514	1.231.200	7.151.102	1.713.690	139,2
40	TEKOČI ODHODKI	938.371	1.049.650	5.340.052	1.279.690	121,9
	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	601.606	646.090	2.772.951	664.510	102,9
4000	Plače in dodatki	546.121	564.040	2.411.784	577.960	102,5
4001	Regres za letni dopust	11.721	12.780	54.874	13.150	102,9
4002	Povračila in nadomestila	37.012	38.600	164.622	39.450	102,2
4003	Sredstva za delovno uspešnost	518	25.420	116.633	27.950	110,0
4004	Sredstva za nadurno delo					
4009	Drugi izdatki zaposlenim	6.234	5.250	25.038	6.000	114,3
	PRISPEVKI DELODAJALCE V ZA SOCIALNO VARNOST	97.510	103.680	446.086	106.900	103,1
4010	Prispevek za pokojsninsko in invalidsko zavarovanje	50.406	52.840	225.964	54.150	102,5
4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	40.302	42.290	180.771	43.320	102,4
4012	Prispevek za zaposlovanje	341	350	1.502	360	102,9
4012	Prispevek za zaposlovanje invalidov		1.550	8.763	2.100	135,5
4013	Prispevek za starševsko varstvo	569	550	2.379	570	103,6
4015	Premije dodatnega pokojsninskega zavarovanja	5.892	6.100	26.707	6.400	104,9
	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	239.255	299.880	2.121.015	508.280	169,5
4020	Pisarniški in	52.094	83.600	1.078.493	258.450	309,2



	splošni material in storitve					
		REALIZACIJA 2005	OCENA REALIZACIJE 2006	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v EUR	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v 000 SIT	INDEKS FN 2007/ OC 2006
4021	Posebni material in storitve	6.414	6.400	28.793	6.900	107,8
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	24.273	27.130	117.259	28.100	103,6
4023	Prevozni stroški in storitve	6.045	13.280	64.597	15.480	116,6
4024	Izdatki za službena potovanja	39.459	58.270	274.245	65.720	112,8
4025	Tekoče vzdrževanje	13.191	16.650	74.111	17.760	106,7
4026	Najemnine in zakupnine (leasing)	2.998	4.060	23.410	5.610	138,2
4028	Davek na izplačane plače	64.965	42.130	141.879	34.000	80,7
4029	Drugi operativni odhodki	29.816	48.360	318.227	76.260	157,7
403	PLAČILA DOMAČIH OBRESTI					
404	PLAČILA OBRESTI V TUJINO					
409	REZERVE		27.000			
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	172.143	154.550	1.811.050	434.000	280,8
42	NAKUP IN GRADNJA OSNOVNIH SREDSTEV	172.143	154.550	1.811.050	434.000	280,8
4200	Nakup zgradb in prostorov	94.184				
4201	Nakup prevoznih sredstev	9.867	10.000	83.459	20.000	200,0
4202	Nakup opreme	14.398	56.500	383.909	92.000	162,8
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev		16.000	108.496	26.000	162,5
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	3.356	6.500	834.585	200.000	



		REALIZACIJA 2005	OCENA REALIZACIJE 2006	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v EUR	PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA 2007 v 000 SIT	INDEKS FN 2007/ OC 2006
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove		5000	20.865	5.000	100,0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	1.883		8.346	2.000	
4207	Nakup nematerialnega premoženja	47.707	50.550	363.045	87.000	172,1
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	748	10.000	8.346	2.000	20,0
	PRESEŽEK (PRIMANJKLJA J) PRIHODKOV NAD ODHODKI	247.081	11.800	- 1.735.896	- 415.990	

8.1.6.2 B. Račun finančnih terjatev in naložb

Agencija ne izvaja finančnih poslov in kapitalskih naložb ter tako ne razpolaga s kapitalskimi deleži oziroma naložbami in dolgoročnimi finančnimi terjatvami ter jih v naslednjem poslovnem letu ne načrtuje. Iz navedenega razloga ne prikazujemo obrazca B Račun finančnih terjatev in naložb.

8.1.6.3 C. Račun financiranja

V preteklih poslovnih letih se agencija ni zadolževala in v letu 2006 nima obveznosti iz naslova odplačil dolga, ki bi dospele v plačilo v letu 2007. Agencija načrtuje zagotavljanje plačilne sposobnosti z ustrezno dinamiko načrtovanja plačil zavezancev. Obrazec C Račun financiranja ne vsebuje podatkov in ga ne prikazujemo.

8.1.6.4 Obrazložitev finančnega načrta

8.1.6.4.1 Prihodki

Agencija realizira prihodke na podlagi ZEKom-a in ZPSto-1-a in sicer od plačil zavezancev na podlagi obvestila o opravljanju storitev, plačil za uporabo radijskih frekvenc, plačil za uporabo števil in plačil za izvajanje poštnih storitev.

Obseg načrtovanih prihodkov v letu 2007 je 1.288,9 mio SIT (5.378.484 EUR). Deleži posameznih prihodkov so naslednji: obvestila 21,3 %, frekvence 55,4 %, številke 13,6 % in pošta 9,7 %.

Primerjalno z oceno prihodkov za poslovno leto 2006 načrtujemo le 4,4 % povečanje obsega prihodkov, kar je predvsem posledica dodelitve prostih radiofrekvenčnih pasov za opravljanje

mobilnih radijskih storitev UMTS in prostih radijskih podpasov za fiksni brezžični dostopovni sistem. Pri načrtovanju prihodkov smo upoštevali tudi predvideno letno stopnjo izterjave.

Poleg navedenih prihodkov načrtujemo tudi druge prihodke in sicer od izdaje poštних nalepk in prihodke od obresti na kratkoročne depozite.

Z načrtovanimi prihodki bo agencija krila tekoče odhodke, ki nastajajo z izvajanjem vseh, z zakonom predpisanih dejavnosti agencije, ki so navedene v predhodnih poglavjih.

Agencija za leto 2007 načrtuje primanjkljaj v višini 1,7 mio EUR, ki bo nastal v višini načrtovanih investicijskih odhodkov. Vir za pokrivanje primanjkljaja je presežek prihodkov nad odhodki agencije za leto 2005, v skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 47601-4/2006/5.

8.1.7 Tarife

V skladu s Pravilnikom o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in za uporabo številok ter Pravilnika o načinu izračunavanja in plačevanja pristojbin za izvajanje poštних storitev pripravi agencija predlog tarif na podlagi načrtovanih stroškov za posamezno vrsto plačil. Načrtovane odhodke za leto 2007 agencija upošteva pri izračunu predloga tarif za posamezna plačila.

Finančni načrt in predloga tarif za leto 2007 so pripravljeni po načelu gospodarnega ravnanja s sredstvi in z upoštevanjem stroškovne naravnosti za posamezno vrsto plačil.

Iz spodnje tabele je razvidno, da agencija za leto 2007, primerjalno s tarifami za leto 2006, predlaga znižanje tarif.

		tečaj EUR/SIT 239,64		
vrsta tarife	predlog tarif 2007		Tarife 2006	indeks
	v SIT	v EUR	v SIT	2007/2006
na podlagi obvestila	285	1,19	310	91,9
za uporabo številok	261	1,09	287	90,9
za uporabo radijskih frekvenc	292	1,22	314	93,0
za izvajanje poštних storitev	2.451	10,23	2.500	98,0

8.1.8 Odhodki

8.1.8.1 Tekoči odhodki

Za tekoče odhodke namenja agencija 1.279,7 mio SIT (5.340.052 EUR). V strukturi načrtovanih tekočih odhodkov predstavljajo stroški dela 62,9% in vključujejo tudi prispevke delodajalca ter davek na izplačane plače, izdatki za blago in storitve 37,1%.

8.1.8.2 Stroški dela

Izračun obsega sredstev, potrebnih za pokrivanje stroškov dela, je izdelan z upoštevanjem izhodišč proračunskega priročnika in oblikovan skladno s kadrovskim načrtom agencije.

8.1.8.3 Kadrovski načrt agencije za leto 2007

Glede na evropsko orientiranost regulative, ki jo izvaja agencija, potrebujemo strokovnjake z visoko strokovnimi in specialističnimi znanji ter ustreznimi izkušnjami in referencami.

Navedena dejstva bomo upoštevali pri izvajanju kadrovske politike v letu 2007.

Vlaganje v ključne kadre je ciljna usmeritev agencije z namenom zadržati te kadre in njihova znanja ter izkušnje intenzivno uporabljati pri izvajanju nalog.

Izvajali bomo selektivno nagrajevanje zaposlenih glede na njihovo strokovnost, izkušnost in učinkovitost pri doseganju načrtovanih ciljev in programa dela agencije.

V naslednjem poslovnem letu ne načrtujemo povečanja števila zaposlenih. V skladu s kadrovskim načrtom agencije so načrtovana izplačila odpravnin ob upokojitvi.

Obseg sredstev za delovno uspešnost je oblikovan v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 32/06). Med prispevki delodajalca je vključena tudi obveznost plačila za neizpolnjevanje kvote zaposlovanja invalidov, v skladu z zakonom.

Kadrovski načrt agencije	2006	2007
Področje za radiokomunikacije - skupaj	22	22
Vodja področja za radiokomunikacije	1	1
Upravljanje radiodifuznega spektra	7	7
Upravljanje radiokomunikacijskega spektra	5	5
Programske analize	9	9
Področje za telekomunikacije - skupaj	16	16
Vodja področja za telekomunikacije	1	1
Regulacija trga	6	6
Regulatorno računovodstvo	5	5
Omrežja in storitve	4	4
Področje za pošto - skupaj	6	6
Vodja področja za pošto	1	1
Področje pošte	5	5
Področje za pravo - skupaj	7	7
Vodja področja za pravo	1	1
Splošno pravo	4	4
Reševanje sporov	2	2
Področje za nadzor - skupaj	11	10
Vodja področja za nadzor in pravnik	2	2
Nadzor radiofrekvenčnega spektra	7	7
Regulacija omrežij nove generacije	2	1
Splošne službe – skupaj	18	18
Vodstvo	4	4
Organizacija in kadri	6	6
Finance in računovodstvo	5	5
Informatika	2	2
Odnosi z javnostmi	1	1
Agencija skupaj	80	79

8.1.8.4 Stroški storitev

Agencija za leto 2007 načrtuje povečan obseg sredstev za storitve, ki bodo potrebne pri realizaciji pomembnejših nalog in aktivnosti, kot izhaja iz programa dela. Izvedba le-teh, nekatere večje in pomembnejše so navedene v nadaljevanju, je nujna za kvalitetnejše delo agencije.

Agencija načrtuje javno naročilo za storitve raziskav trga tudi z neposrednim anketiranjem končnih uporabnikov. Te raziskave so nujno potrebne za kvalitetno realizacijo programa dela, predvsem v zvezi s skrbjo za končne uporabnike. Tovrstne raziskave so ključne pri

vrednotenju pomena univerzalne storitve ter sprejemljivosti cen te storitve za končne uporabnike, kar ima neposreden vpliv na odločanje o regulatornih ukrepih na tem področju. Prav tako je raziskovanje javnega mnenja nujno za presojo bodočega razvoja trga širokopasovnih storitev, ki ima neposreden vpliv na regulirane medoperaterske trge, operaterskega širokopasovnega dostopa (trg 12) in trga za razvezan dostop do krajevne zanke (trg 11). S pomočjo tovrstnih raziskav pa je mogoče tudi ugotavljati spoštovanje pravic končnih uporabnikov s strani operaterjev ter na tej podlagi načrtovati nadaljnje regulatorne ukrepe na trgu.

Nadalje agencija načrtuje javno naročilo storitev zunanjih svetovalcev na področju cenovnega nadzora, stroškovnega računovodstva in ločenega računovodstva, z namenom zagotoviti uspešno določanje ukrepov cenovne regulacije in njihov nadzor v bodoče. Po ZEKom-u in evropskem regulatornem okviru ima namreč agencija pristojnosti tako določanja metod cenovnega nadzora kot tudi spremljanje njihovega izvrševanja. Za obe nalogi se zahteva znanje in izkušnje (npr. modeliranje omrežij bottom up), s katerimi razpolagajo tuje svetovalne hiše, ki se specializirajo za področje telekomunikacij, medtem ko tovrstnih izkušenj v Sloveniji še ni. Zlasti predviden postopni prehod na metodologijo inkrementalnih stroškov (LRIC) bo to znanje in izkušnje nujno zahteval.

Za potrebe rednega zbiranja podatkov in tržnih analiz, ki jih od agencije terja ZEKom, bo agencija vzpostavila podatkovno skladišče (data warehouse), ki bo omogočalo jasno in verodostojno sliko razvoja trga.

Na področju za radiokomunikacije agencija načrtuje dva večja projekta, in sicer:

- projekt strategije razvoja radijskih in televizijskih programov v Republiki Sloveniji
- smernice za interna pravila radijskih in TV programov glede predvajanja vsebin, ki vključujejo prizore nasilja ali seksualnosti.

Za izvedbo teh dveh projektov agencija načrtuje javno naročilo storitev zunanjih strokovnih izvajalcev.

Izvedba pomembnejših projektov s področja pošte zahteva dodatne storitve zunanjih izvajalcev, tudi iz tujine.

Pomembna postavka so stroški članstva in aktivnega sodelovanja agencije v mednarodnih organizacijah, ki vključujejo tudi stroške službenih potovanj, nakup strokovne literature in izobraževanje zaposlenih.

V postavki drugi operativni odhodki agencija načrtuje stroške izobraževanj zaposlenih. Kot navajamo v programu dela za naslednje leto, bo agencija posebno pozornost namenila pridobivanju specifičnih strokovnih in splošnih znanj zaposlenih, potrebnih za učinkovitejše izvajanje nalog. V tej postavki so vključeni tudi načrtovani stroški sejnin članov Sveta za elektronske komunikacije in Sveta za radiodifuzijo.

8.1.8.5 Investicijski odhodki

Investicijski odhodki v letu 2007 so načrtovani v višini 434 mio SIT (1.811.000 EUR). Načrtovani obseg vključuje: nakup merilne, računalniške, programske opreme v skladu z investicijskim programom IP - 2005-2007 za projekt Radijsko nadzorno-merilni sistem Republike Slovenije, posodobitev voznega parka za izvajanje meritev in nadzora ter potrebno programsko opremo za prenovo poslovnega informacijskega sistema agencije in za nadzor programskih vsebin.

Agencija načrtuje prenovo poslovnih prostorov s ciljem pridobiti primernejše prostore za optimalnejše delo, izobraževalne namene in delovanje ter seje obeh svetov. Načrtovani stroški prenove znašajo 200 mio SIT (835.000 EUR).

S prenovo poslovno informacijskega sistema bo agencija izboljšala kakovost storitev, tako v notranjih procesih, kot tudi v poslovanju s strankami. Z novim sistemom bo vpeljana sodobna rešitev za učinkovitejše delo zaposlenih, zagotovljena preglednost nad procesi in informacijami.

Strankam želi agencija omogočiti sodelovanje po elektronskih poteh, kar pomeni, da bodo lahko storitve opravili hitreje, z manjšimi stroški in na bolj prijazen način.

Na področju nadzora programskih vsebin agencija uporablja zastarelo opremo za zbiranje, analizo in hranjenje televizijskih in radijskih programov. Digitalizacija zvokovnih in video posnetkov omogoča zajem večje količine posnetkov hkrati, trajno in kvalitetnejše hranjenje, natančnejšo in učinkovitejšo analizo ter prijaznejše delo za operaterje. Sistem bo prilagojen za nove tehnologije.

Cilj projekta je povečati produktivnost na področju nadzora programskih vsebin, ki se bo odrazil v hitrejši in podrobnejši analizi.

Zahtevne aplikacije, ki jih agencija uporablja za učinkovito delo in s tem opravljanje poslanstva, zahtevajo tudi redno posodabljanje strojne opreme.

Investicije so nujne za nemoteno opravljanje z zakonom določene dejavnosti agencije.

8.2 Elektronske komunikacije

8.2.1 Stanje na trgu telekomunikacijskih storitev v letu 2007

Na slovenskem trgu elektronskih komunikacij je bilo leto 2007 v znamenju pomembnega povečevanja tržnih deležev alternativnih operaterjev. Dogodki, ki so se v minulem letu vrstili na slovenskem trgu elektronskih komunikacij, kažejo na nadaljnjo krepitev konkurenčnosti trga in napovedujejo trend povečevanja tržnih deležev alternativnih operaterjev. Konkurenčnost se odraža tudi v dostopnosti sodobnih storitev: do konca leta 2007 je Slovenija dosegla penetracijo širokopasovnega dostopa na gospodinjstva 50,4% in na prebivalce 17,1%.

V letu 2007 je še naprej upadala uporaba klasične fiksne telefonije. Zmanjšuje se tako število klasičnih (PSTN in ISDN) priključkov kot tudi število klicev (tako v domačem omrežju kot pri klicih v tujino). Klasično telefonijo postopoma nadomešča IP telefonija.

Dogajanje na trgu mobilne telefonije so v letu 2007 zaznamovale tehnološke spremembe in vstop novega infrastrukturnega operaterja. Drugi največji slovenski mobilni operater Si.mobil d.d. je v mesecu septembru 2007 za svoje končne uporabnike odprl omrežje UMTS, ki ga nadgrajuje tudi s tehnologijo HSDPA. S tehnologijo HSDPA pa je nadgrajevanje svojega UMTS omrežja v letu 2007 nadaljeval tudi Mobitel d. d. Konec meseca oktobra 2007 je začel ponujati storitve mobilne telefonije tretji mobilni operater, Tušmobil d. o. o., ki intenzivno gradi lastno GSM omrežje. V vmesnem času pokrivanje s signalom zagotavlja tudi z nacionalnim gostovanjem pri družbi Mobitel d. d.

Prenosljivost mobilnih in fiksnih števil, ki je mogoča že od začetka leta 2006, se je v letu 2007 dodobra uveljavila in omogočila enostavnejše prehajanje končnih uporabnikov med ponudniki storitev, saj lahko obdržijo obstoječo številko, kar je še posebej pomembno za poslovne uporabnike. Na prenosljivost števil so pozitivno vplivale tudi spremembe Splošnega akta o prenosljivosti števil.

Pri dostopu do interneta se je v letu 2007 močno zmanjšalo število priključkov s klicnim dostopom. Na maloprodajnem trgu fiksnega širokopasovnega dostopa pa ostajajo vodilni uporabniki xDSL priključkov, ki jim sledijo uporabniki kabelskih priključkov.

Tako kot v letu 2006 se tudi v letu 2007 nadaljuje trend konvergence. Zasledimo dokončno uveljavitev storitve »triple play« oziroma »trojčka«, ki združuje fiksno telefonijo, širokopasovni internet in televizijo. Vse bolj se omenja tudi možnost fiksno-mobilne oblike konvergence. Konvergenca s seboj prinaša nadgradnjo obstoječih in uvajanje novih storitev. Pričakovati je prehajanje uporabnikov k operaterjem konvergenčnih storitev, saj bodo ti bolj konkurenčni, obenem pa bodo lahko ponudili tehnološko bolj zanimive storitve.

V letu 2007 je bilo zaznati intenzivno gradnjo optičnega dostopovnega omrežja s strani družbe Telekom Slovenije d. d. in družbe T-2 d. o. o. Gre za infrastrukturo, ki omogoča zelo visoke hitrosti prenosa podatkov in je primerna za vse sedanje in prihodnje elektronske storitve, kot so širokopasovni dostop do interneta, storitve IP telefonije, internetne televizije ter videa na zahtevo.

Tabela: Število v uradno evidenco vpisanih operaterjev/ponudnikov storitev po posameznih pomembnejših storitvah na dan 31. 12. 2007

Storitev	Število
Dostop do interneta	64
Klicni dostop	14
Širokopasovni xDSL dostop	10
Kabelski dostop	37
Optika do doma FTTH	8
Brezžični radijski dostop	12
Kabelski operaterji	73
Operaterji mobilne telefonije	
Operaterji	3
Ponudniki	6
Operaterji mednarodne govorne telefonije	27
Operaterji nacionalne govorne telefonije	22
Operaterji zakupljenih vodov	35

Vir: APEK, 2008

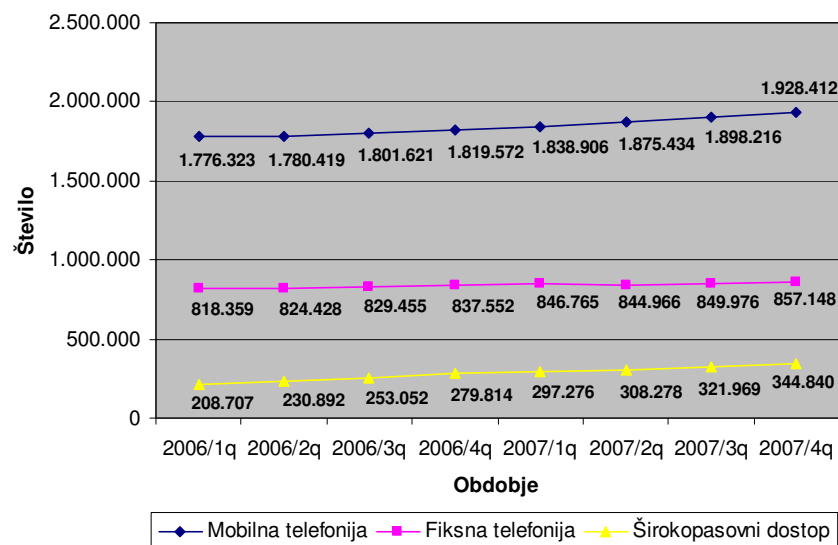
V letu 2007 je bilo v uradni evidenci Agencije opravljenih 137 sprememb na podlagi obvestil, prejetih s strani operaterjev, na podlagi katerih je Agencija izdala potrebna potrdila. V to število so všteta tudi na novo izdana potrdila zaradi spremembe Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev.

8.2.1.1 Splošni pregled dogajanja na trgu telekomunikacijskih storitev

Elektronske komunikacijske storitve predstavljajo prenos signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih. Med elektronske komunikacijske storitve sodijo tako telekomunikacijske storitve (te zajemajo predvsem storitve zagotavljanja širokopasovnega dostopa do interneta ter storitve fiksne in mobilne telefonije) kakor tudi storitve prenosa radiodifuznih vsebin. V tesni povezavi z opisanimi storitvami pa je tudi zagotavljanje prenosne infrastrukture, saj izvajanje storitev elektronskih komunikacij brez slednje ni mogoče. Skladno s tem je pregled trga elektronskih komunikacij razdeljen na ustrezne vsebinske sklope.

V nadaljevanju poglavja so prikazani podrobnejši podatki, ki prikazujejo razmerja med storitvami širokopasovnega dostopa do interneta, fiksne telefonije in mobilne telefonije na maloprodajnih trgih. Razmerja med storitvami so opredeljena na podlagi primerjave števila priključkov (oziroma v primeru mobilne telefonije števila aktivnih uporabnikov), na podlagi deleža prihodkov iz naslova predhodno navedenih vrst storitev ter na podlagi prihodka na priključek (oziroma v primeru mobilne telefonije na aktivnega uporabnika). Število priključkov vsebuje vse aktivne uporabnike, rezidenčne in poslovne.

Graf št. 1: Število priključkov ali aktivnih uporabnikov



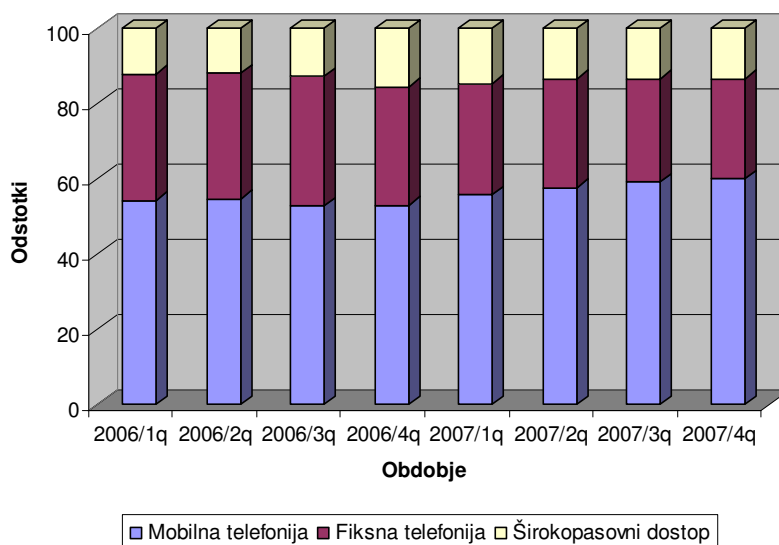
Vir: APEK, 2008

Po kriteriju števila priključkov oziroma aktivnih uporabnikov je razvidno, da ima največ aktivnih uporabnikov mobilna telefonija. V primerjavi z letom 2006 število aktivnih uporabnikov v letu 2007 še vedno narašča, kar je rezultat konkurenčnega okolja, ponudbe novih, tehnološko bolj zanimivih ter dovršenih storitev, ponudbe modernih mobilnih telefonskih aparatov in nenazadnje tudi posedovanja večjega števila mobilnih telefonskih aparatov oziroma SIM kartic enega uporabnika. V primerjavi s koncem leta 2006 se je konec leta 2007 število aktivnih uporabnikov povečalo za slabih 6%.

V letu 2007 je iz grafa mogoče razbrati minimalno naraščanje števila priključkov fiksne telefonije, in sicer samo za 2,3 % (2007/4 glede na 2006/4). Dejansko se zmanjšuje število klasičnih (PSTN in ISDN) telefonskih priključkov, narašča pa število priključkov IP telefonije.

Število priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa stalno narašča in se je od konca leta 2006 zvišalo za 23,2%. Razlogov za takšno stanje na trgu je več, med poglavitnimi lahko naštejemo uvajanje novih tehnologij, konvergenco in izredno močno konkurenco na tem segmentu elektronskih komunikacijskih storitev.

Graf št. 2: Deleži prihodkov po storitvah



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobilna telefonija	54,3	54,7	52,7	52,9	55,8	57,7	59,1	59,9
Fiksna telefonija	33,4	33,2	34,5	31,5	29,6	28,8	27,5	26,6
Širokopolasovni dostop	12,3	12,1	12,9	15,6	14,7	13,5	13,5	13,5

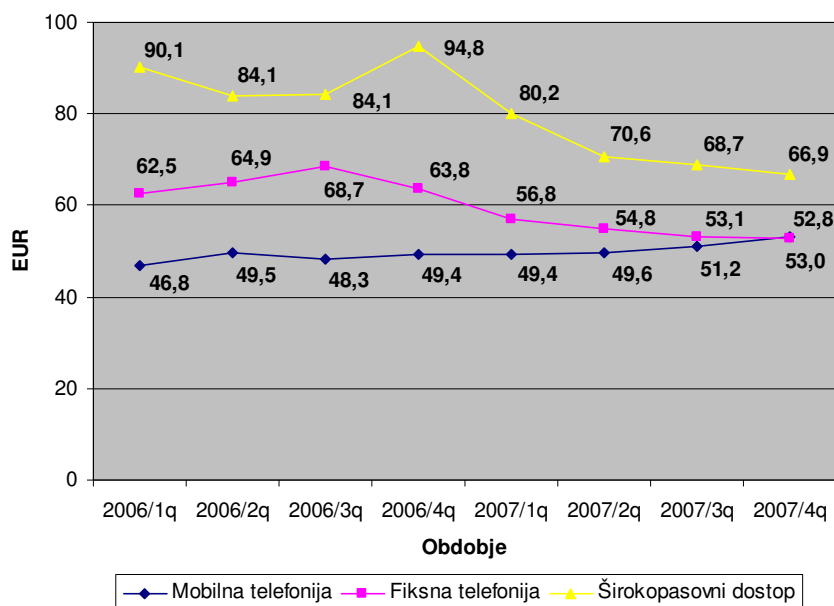
Vir: APEK, 2008

Razmerja med posameznimi storitvami, izražena skozi prihodke, so razvidna iz zgornjega grafa. Pri kriteriju prihodka na posamezno maloprodajno storitev so bili pri storitvah fiksne telefonije upoštevani prihodki iz naslova priključnin, naročnin in prometa, pri storitvah mobilne telefonije pa poleg teh še prihodki iz posredovanja govornih klicev, SMS in MMS. Pri širokopolasovnem dostopu so bili upoštevani prihodki iz naročnin, priključnin in uporabe, medtem ko prihodki iz naslova prodaje terminalske opreme niso upoštevani pri nobeni od analiziranih storitev.

Tudi v letu 2007 je največji prihodek iz naslova storitev mobilne telefonije. Glede na veliko večji razkorak pri številu uporabnikov ji sledi fiksna telefonija, katere prihodek se počasi zmanjšuje. Prihodek z naslova širokopolasovnega dostopa je najnižji v primerjavi z obema omenjenima storitvama.

V zadnjem četrtletju je glede na celotne prihodke najbolj padel prihodek fiksni telefoniji, in sicer za 0,9 odstotne točke glede na tretje četrtletje oziroma 6,8 odstotne točke glede na začetek leta 2006. Delež prihodka iz naslova storitev mobilne telefonije je od začetka do konca leta 2007 narasel za 4,1 odstotne točke. Prihodek iz naslova ponujanja storitev širokopolasovnega dostopa do interneta je v začetku leta 2007 celo padel, vendar je v nadaljevanju mogoče zaslediti njegovo zelo počasno rast. Delež prihodka iz naslova storitev širokopolasovnega dostopa do interneta je glede na konec leta 2006 sprva v prvem in drugem četrtletju padel skupaj za 2,1 odstotni točki in se do konca leta 2007 ni več spreminjal.

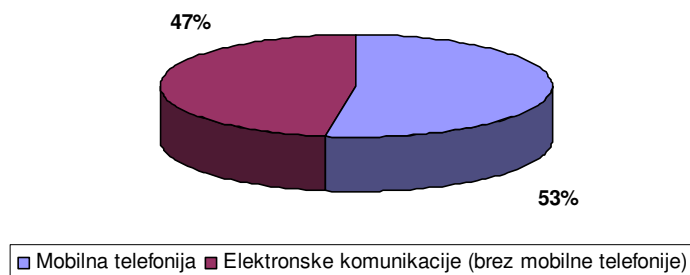
Graf št. 3: Prihodek na priključek ali aktivnega uporabnika



Vir: APEK, 2008

V letu 2007 je na zgornjem grafu viden padec povprečnih prihodkov na priključek pri širokopasovnem dostopu predvsem zaradi pritiska kabelskih operaterjev, ki so v večjem številu začeli ponujati IP telefonijo prek svojih kabelskih sistemov, kar je imelo za posledico znižanje cen storitev na splošno. V primerjavi s koncem leta 2006 je povprečni prihodek iz tega naslova konec leta 2007 padel za 27,9 odstotnih točk. Zaradi želje kabelskih operaterjev po pridobitvi čim večjega števila končnih uporabnikov, želijo ti slednje prepričati z ugodnimi ponudbami različnih kombinacij kabelskih internetnih storitev. V drugi polovici leta se je stanje ustalilo. Glede na isto obdobje je povprečni prihodek na aktivnega uporabnika mobilne telefonije zrasel za 3,6 odstotne točke, medtem ko je povprečni prihodek na priključek fiksne telefonije padel za 11 odstotnih točk.

Graf št. 5: Izdatki gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij



Vir: APEK, 2008

Tudi v letošnjem letnem poročilu Agencija, kot dodatni pokazatelj stanja na trgu, predstavlja podatke raziskave o mesečnih izdatkih slovenskih gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij, ki jo je za Agencijo opravil zunanji izvajalec, raziskovalna družba Ninamedia d. o. o. Z raziskavo o mesečnih izdatkih gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij za mesec september 2007 je Agencija preverjala višino izdatkov za elektronske komunikacije glede na povprečno mesečno plačo v gospodinjstvu. V raziskavi je bilo zajetih 1000 naključno izbranih gospodinjstev. Mesečni izdatek za elektronske komunikacije (brez

mobilnega telefona) je znašal v povprečju 40,98 EUR na gospodinjstvo, kar predstavlja 4,99% povprečne mesečne neto plače v Sloveniji. Mesečni izdatki za mobilne telefone, ki so v lasti anketirancev ali njihovih družinskih članov, pa so v povprečju znašali 45,36 EUR na gospodinjstvo, kar predstavlja 5,53% povprečne mesečne neto plače v Sloveniji. Iz tega sledi, da se izdatki gospodinjstev mesečno odstotkovno porazdelijo na naslednji način: 53% na mobilno telefonijo in 47% na ostale elektronske komunikacije. V raziskavi je zajetih največ anketirancev, ki so dejali, da v gospodinjstvu uporabljajo en mobilni telefon (29,0%), sledijo tisti, ki imajo dva (26,2%), tri (17,7%) in štiri (16,2%) mobilne telefone.

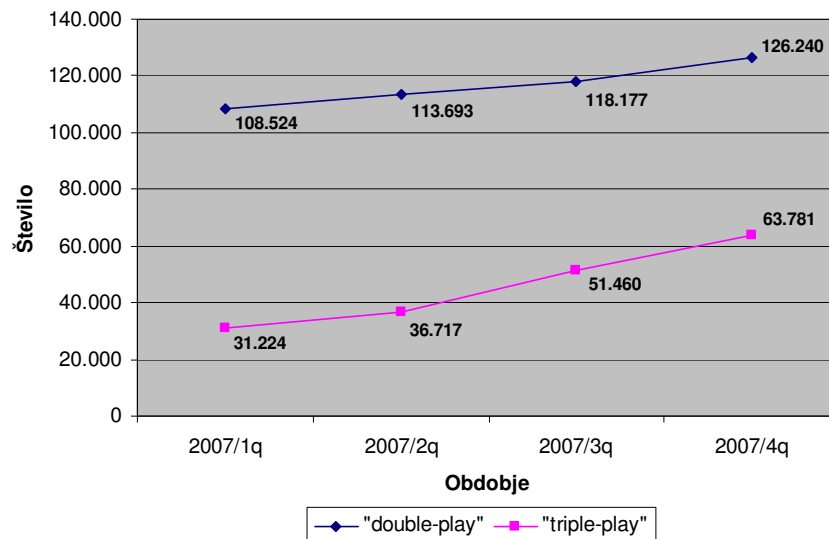
8.2.1.2 Konvergenčne storitve

Na trgu elektronskih komunikacij je bilo mogoče v preteklem letu opaziti nadaljevanje trenda konvergence. S konvergenco v splošnem označujemo zblíževanje obstoječih omrežij za prenos govora, omrežij za prenos podatkov in omrežij za prenos radiodifuznih vsebin. To zblíževanje spremlja integracija oziroma zlivanje storitev, oboje pa predstavlja eno od najpomembnejših smernic globalnega razvoja elektronskih komunikacij. Pod vplivom konvergence so se na trgu pričele pojavljati nove storitve oziroma produkti, obstoječe pa se nadgrajujejo in postajajo dostopne najširšemu krogu končnih uporabnikov. Ti se vedno bolj zavedajo prednosti, ki jih konvergenca skupaj z uvajanjem novih tehnologij prinaša, kar ustvarja dodatno povpraševanje na trgu. Prav tako pa so se na konvergenco ustrezno odzvali tudi operaterji, saj vlagajo znatne napore v razvoj novih tehnologij in investirajo v dostopovna omrežja, kar je po eni strani posledica povečanega povpraševanja, po drugi strani pa posledica želje po utrditvi tehnološkega in ekonomskega položaja na trgu.

Agencija je pri svojem delovanju spremljala in upoštevala tudi omenjene trende ter v okviru tega družbi Telekom Slovenije, kot operaterju s pomembno tržno močjo na trgu »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)« že naložene obveznosti dopolnila z naložitvijo obveznosti, da mora zagotoviti tako obliko dostopa z bitnim tokom, ki bo alternativnim operaterjem omogočala ponujanje konvergenčnih storitev na maloprodajnem trgu. Istočasno se je Agencija v letu 2007 vključila v projektno skupino za konvergenco pri ERG, v okviru katere je aktivno sodelovala pri sooblikovanju panevropske regulatorne politike na omenjenem področju.

Nagel razvoj doživlja storitev »triple play«, torej storitev, pri kateri ima naročnik z enim operaterjem sklenjeno pogodbo za fiksno (IP) telefonijo, širokopasovni internet in televizijo, ta pa mu za navedene storitve izda enoten račun. »Double play« pomeni kombinacijo dveh izmed navedenih storitev. V letu 2007 se je povečalo število operaterjev, ki ponujajo storitev »triple play« na sedem operaterjev, k čemur sta pomembno pripomogla Agencija, in sicer z odločbo o regulaciji razvezanega dostopa do krajevne zanke in širokopasovnega dostopa ter dejstvo, da so omenjeno storitev začeli ponujati tudi kabelski operaterji. Ponudbo storitve »quadruple play«, pri kateri gre za fiksno-mobilno obliko konvergence, je mogoče pričakovati že v letu 2008. Konvergenca tako pomembno vpliva na razvoj trga v smeri večje konkurenčnosti, saj omogoča ponujanje novih storitev, s tem pa tržno priložnost za alternativne operaterje.

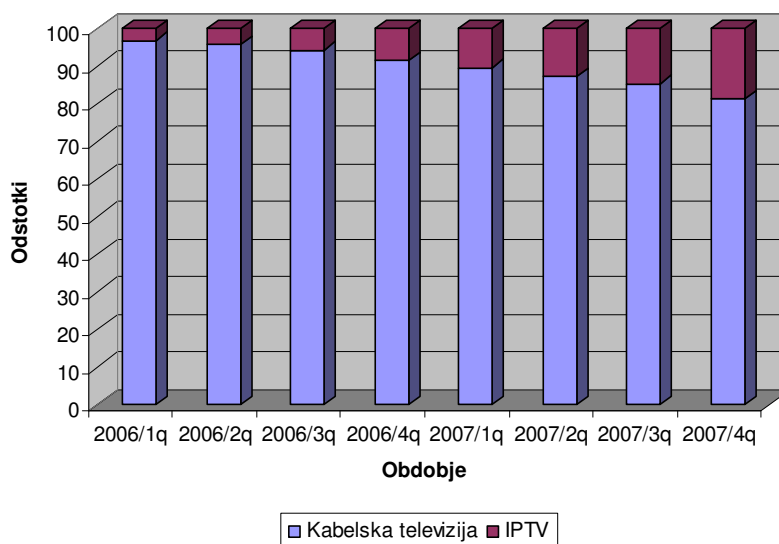
Graf št. 6: Število »triple-play« priključkov



Vir: APEK, 2008

Iz zgornjega grafa je razvidno, da je število naročnikov na storitev »double-play« (dvojček) še vedno največje, vendar pa število priključkov na storitev »triple-play« (trojček) skozi opazovano obdobje hitro narašča, kar je povezano z vedno opaznejšim trendom konvergence na trgu ter s prednostmi, ki jih ta za končne uporabnike prinaša.

Graf št. 7: Razmerje med priključki IPTV in kableske televizije

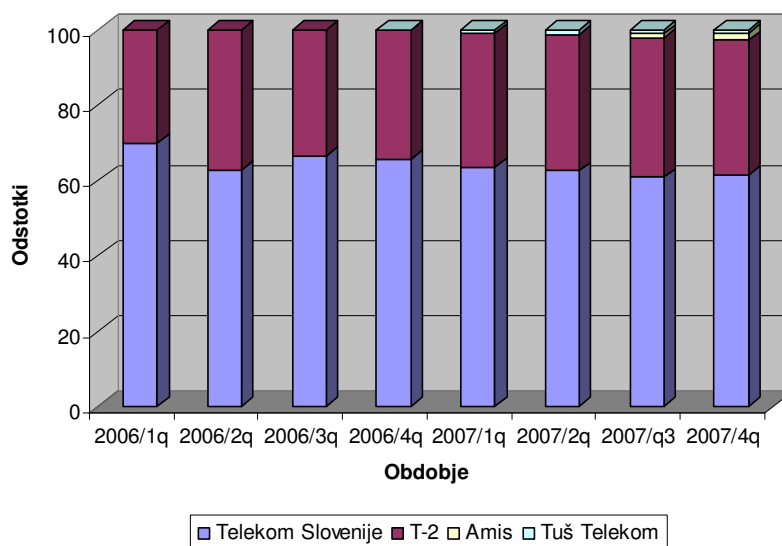


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Kabelska televizija	96,7	95,6	94,1	91,5	89,4	87,3	85,2	81,1
IPTV	3,3	4,4	5,9	8,5	10,6	12,7	14,8	18,9

Vir: APEK, 2008

V letu 2007 je opazno nadaljnje padanje deleža kabelskih priključkov, ki pa kljub temu še vedno predstavljajo več kot 80% skupnega števila kabelskih in IPTV priključkov.

Graf št. 8: Tržni deleži ponudnikov IPTV storitev



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Telekom Slovenije	69,9	62,6	66,5	65,6	63,6	62,6	60,8	61,4
T-2	30,1	37,4	33,5	34,3	35,4	36,0	37,0	35,8
Amis							1,1	1,9
Tuš Telekom				0,1	1,0	1,4	1,1	0,9

Vir: APEK, 2008

V letu 2007 so IPTV storitev ponujali štirje operaterji. Tržni deleži družbe Telekom Slovenije se je v letu 2007 nekoliko zmanjšal, medtem ko so se tržni deleži družb T-2 d. o. o., Amis d. o. o. in Tuš Telekom d. d. povečali.

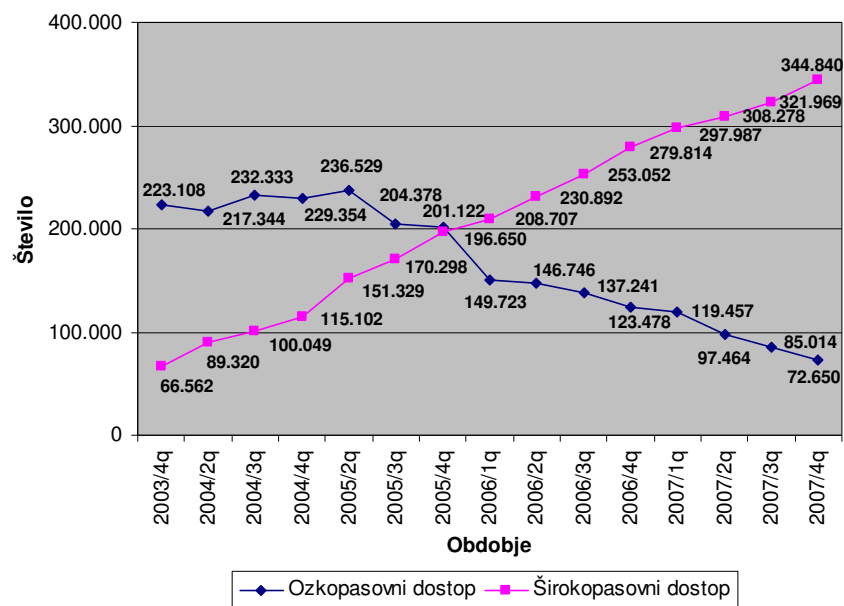
8.2.2 Pregled trga telekomunikacij po posameznih sklopih

8.2.2.1 Širokopolasovni dostop do interneta

Širokopolasovni dostop do interneta je eno glavnih gonil razvoja informacijske družbe v Evropi, saj pomembno prispeva k razvoju e-trgovanja in pojava novih elektronskih distribucijskih poti. Širokopolasovni dostop na fiksni lokaciji se najpogosteje zagotavlja prek xDSL tehnologij, ki uporabljajo bakrene krajevne zanke javnega telefonskega omrežja, prek kabelskih omrežij in vse pogosteje tudi prek optičnih vlaken.

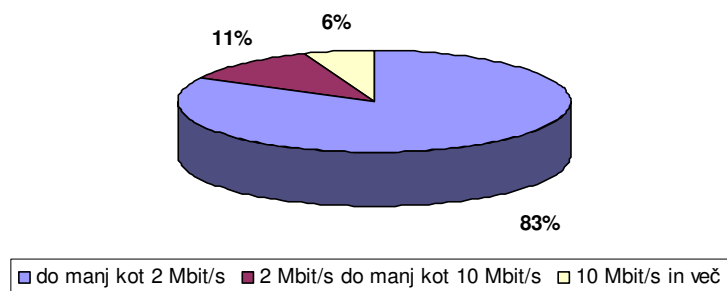
V letu 2007 se je tako nadaljevala tendenca naglega naraščanja števila širokopolasovnih priključkov in padanja števila priključkov klicnega dostopa, kar je razvidno tudi iz spodnjega grafa. Navedeno dogajanje na trgu lahko povežemo z vedno opaznejšo konvergenco, z visokim tržnim potencialom, s trendi razvoja komunikacijske tehnologije in predvsem z dostopno ceno zaradi močne konkurence.

Graf št. 9: Internetni priključki po tipu dostopa



Vir: APEK, 2008

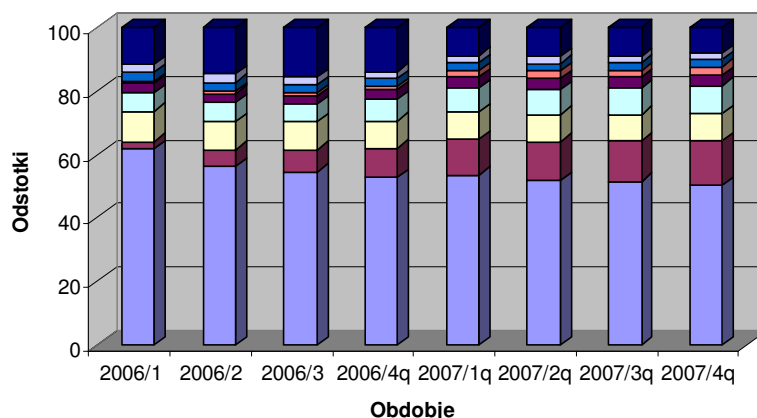
Graf št. 10: Deleži širokopasovnih priključkov glede na hitrost dostopa



Vir: APEK, 2008

Primerjava širokopasovnih priključkov glede na hitrost dostopa nam pokaže, da se še vedno kar 83% vseh uporabnikov odloča za hitrost nižjo od 2 Mbit/s.

Graf št. 11: Tržni deleži operaterjev fiksnega širokopasovnega dostopa po številu priključkov

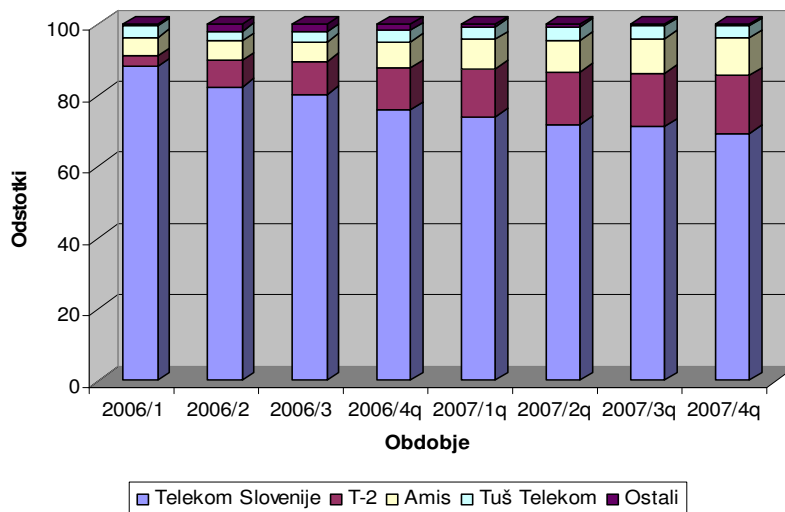


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Telekom Slovenije	62,0	56,4	54,6	52,9	53,5	51,9	51,5	50,2
T-2	2,1	5,2	7,0	9,1	11,3	12,1	12,7	14,2
UPC Telemach	9,5	9,0	8,6	8,6	8,5	8,6	8,5	8,5
Amis	6,0	5,8	5,5	6,8	7,5	7,8	8,2	8,8
Tuš Telekom	2,9	2,8	2,8	3,0	3,5	3,6	3,5	3,3
Ljubljanski kabel	0,5	0,7	0,8	1,0	2,1	2,3	2,3	2,7
KRS Rotovž	3,1	2,9	2,7	2,5	2,4	2,4	2,3	2,1
KRS Tabor	2,5	2,6	2,5	2,3	2,3	2,3	2,1	2,0
Ostali	11,4	14,7	15,5	13,8	8,7	9,0	9,0	8,2

Vir: APEK, 2008

Po uradnem registru Agencije na slovenskem trgu ponuja dostop do interneta 64 operaterjev. Zgornji graf prikazuje tržne deleže največjih operaterjev, kjer ima glede na število priključkov največji tržni delež družba Telekom Slovenije sledijo pa ji družba T-2 d. o. o., kabelski operater UPC Telemach d. o. o. in družba Amis d. o. o. Iz grafa je razvidno postopno upadanje tržnega deleža fiksnega širokopasovnega dostopa po številu priključkov družbe Telekom Slovenije ter naraščanje tržnih deležev alternativnih operaterjev v letu 2007. Naveden trend lahko povežemo z učinkovito regulacijo Agencije na medoperaterskih trgih za širokopasovni dostop in razvezan dostop do krajevne zanke, ponujanjem konkurenčnejših storitev in skladno s tem večjega prehoda končnih uporabnikov k alternativnim operaterjem. Enak trend je opaziti tudi pri gibanju tržnih deležev xDSL priključkov posameznih operaterjev v letu 2007, kar je razvidno iz spodnjega grafa. Tržni delež družbe Telekom Slovenije je kljub opaznemu padanju še vedno nekoliko nad evropskim povprečjem, vendar pa se temu naglo približuje, kar kaže na dosedanje pravilno reguliranje trga s strani Agencije.

Graf št. 12: Tržni deleži xDSL priključkov po operaterjih

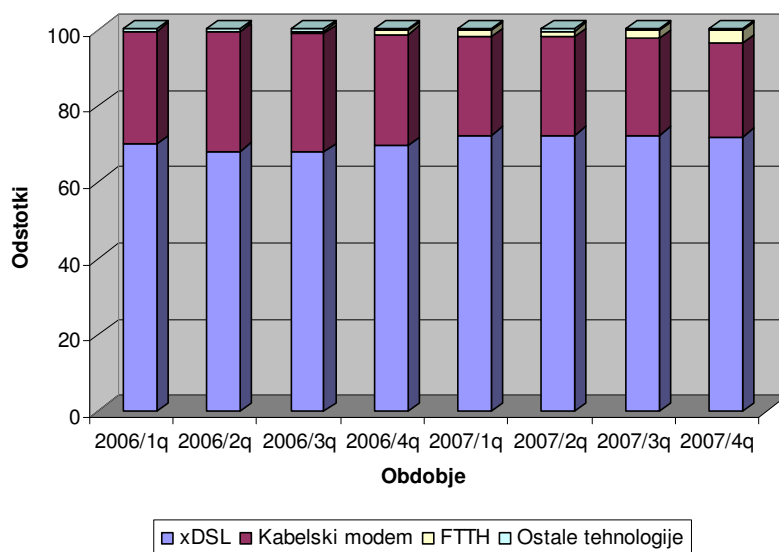


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Telekom Slovenije	88,1	82,5	80,3	76,0	74,1	71,8	71,2	69,4
T-2	3,0	7,2	9,3	11,8	13,5	14,8	15,0	16,2
Amis	5,4	5,5	5,4	7,3	8,1	9,0	9,7	10,5
Tuš Telekom	3,1	2,8	2,9	3,1	3,7	3,8	3,6	3,5
Ostali	0,5	1,9	2,1	1,8	0,7	0,7	0,5	0,5

Vir: APEK, 2008

Grosistični širokopasovni dostop z bitnim tokom za ponujanje xDSL storitev ponuja le družba Telekom Slovenije, medtem ko preostali operaterji zagotavljajo širokopasovni dostop samo na maloprodajni ravni, prek zakupa infrastrukture, ki je v lasti drugih subjektov, družba T-2 d.o.o. pa ponuja širokopasovni dostop na maloprodajnem trgu tudi prek svoje lastne optične dostopovne infrastrukture.

Graf št. 13: Gibanje deležev širokopasovnih tehnologij

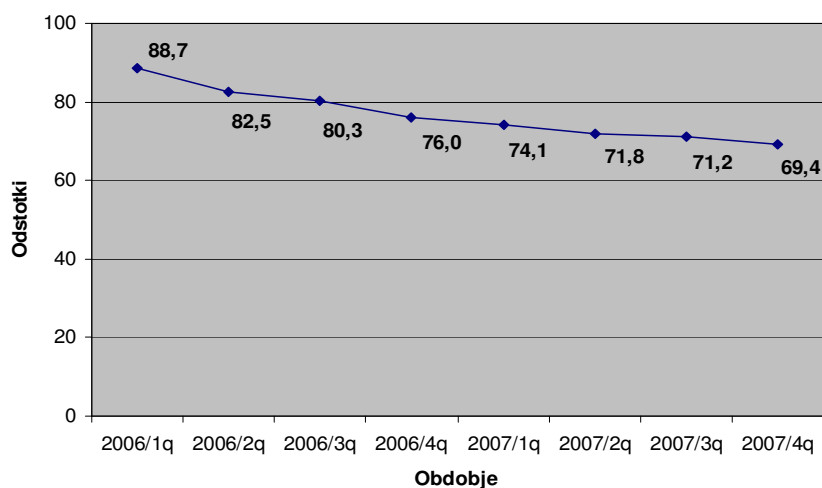


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
xDSL	69,8	68,0	67,8	69,5	72,2	72,2	72,1	71,7
Kabelski modem	29,6	31,2	31,0	29,1	25,8	25,7	25,4	24,7
FTTH	0,0	0,4	0,8	1,0	1,6	1,6	2,1	3,2
Ostale tehnologije	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4

Vir: APEK, 2008

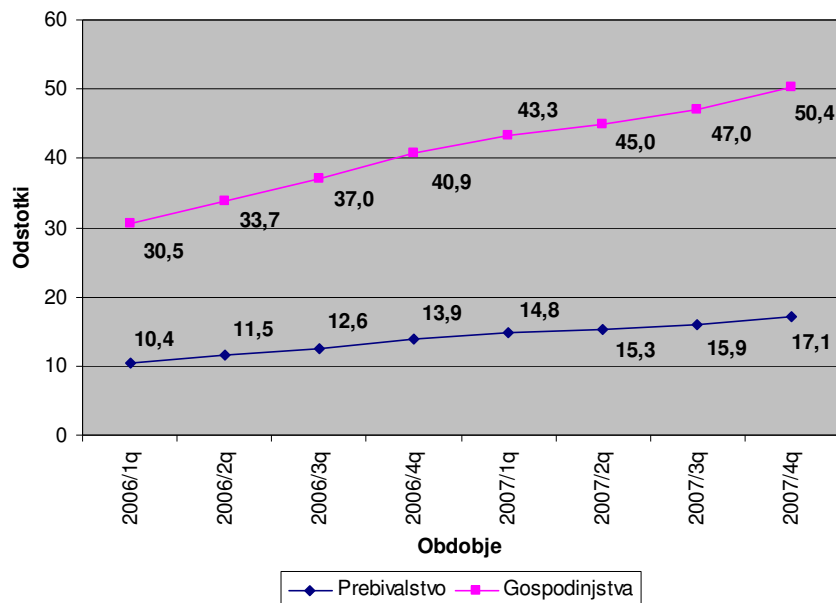
Po podatkih Agencije je v letu 2007 prek 70% uporabnikov širokopasovnega dostopa dostopalo do interneta preko xDSL tehnologije, preko kablanskega dostopa pa okoli 25 %. V primerjavi s preteklim letom je opaziti rahel porast deleža končnih uporabnikov, ki dostopajo do interneta preko xDSL tehnologije in preko optičnih vlaken, medtem ko se je delež uporabnikov, ki dostopajo do širokopasovnega interneta preko kablanskega omrežja, zmanjšal. Dostop preko xDSL tehnologije še vedno predstavlja prevladujočo obliko širokopasovnega dostopa do interneta. V letu 2007 sta družbi T-2 d. o. o. in Telekom Slovenije v večjem obsegu pričeli na trgu ponujati tudi širokopasovni dostop preko optike do doma (FTTH), ki jo trenutno gradita predvsem v večjih urbanih naseljih, kjer je gradnja takega omrežja lahko prej ekonomsko upravičena.

Graf št. 14: Tržni delež družbe Telekom Slovenije po xDSL priključkih



V opazovanem obdobju smo bili priča postopnem upadanju deleža družbe Telekom Slovenije glede na število xDSL priključkov, ki je v letu 2007 upadel za vsega skupaj 6,6 odstotnih točk, v primerjavi s preteklim letom pa za kar 19,3 odstotnih točk, kot je razvidno iz zgornjega grafa. Navedeni trend ponazarja rast konkurence na trgu širokopasovnega dostopa, kar kaže tudi na dobre rezultate dosedanjih regulatornih odločitev Agencije.

Graf št. 15: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta



Vir: APEK, 2008

V letu 2007 je opazna nadaljnja rast penetracije širokopasovnih priključkov tako glede na gospodinjstva kot glede na prebivalstvo. Še posebej je razveseljav podatek o penetraciji glede na gospodinjstva, saj je ta podatek bolj reprezentativen, kajti takšen dostop in storitve preko njega uporablja celotno gospodinjstvo in jih posamezni člani praviloma ne naročajo posebej, kot to velja denimo za storitve mobilne telefonije. Glede na podatke v Poročilu Evropske komisije za širokopasovni dostop⁸ je penetracija širokopasovnih priključkov v Sloveniji blizu povprečju EU, kar kaže na dobro razvitost trga. Prav tako je Evropska komisija v 12. implementacijskem poročilu, glede na rast penetracije širokopasovnih priključkov, delovanje Agencije ocenila kot uspešno.

8.2.2.1.1 Dostopovna infrastruktura

Kot dostopovno infrastrukturo štejemo:

- razvezan dostop do krajevne zanke in
- dostop prek optičnih vlaken (FTTH/FTTP).

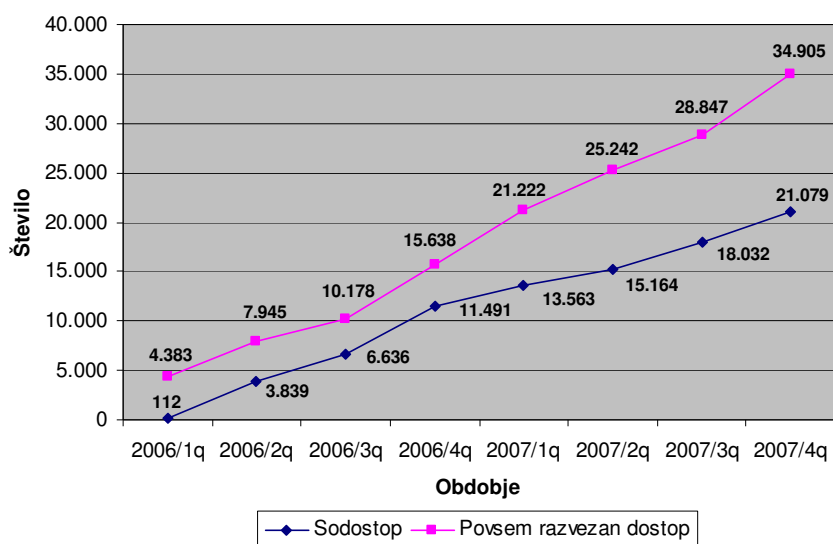
Pod pojmom krajevna zanka razumemo bakreno fizično dostopovno infrastrukturo med končnim uporabnikom in glavnim delilnikom ali drugo enakovredno napravo nekdanjega monopolnega operaterja fiksne telefonije, navadno v prostorih krajevne telefonske centrale. Razvezan dostop do krajevne zanke omogoča konkurenco ponudbe širokopasovnega dostopa do interneta prek xDSL tehnologije, brez podvajanja obstoječega omrežja.

⁸http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/doc/implementation_enforcement/broadband_access/Broadband_data_july07_final.pdf

Razvezan dostop do krajevne zanke je lahko povsem razvezan dostop, ki alternativnemu operaterju omogoča uporabo celotnega frekvenčnega spektra posukanega bakrenega para, lahko pa je sodostop, ki alternativnemu operaterju omogoča uporabo frekvenčnega spektra posukanega bakrenega para za negovorni pas, medtem ko krajevno zanko za zagotavljanje javno dostopnih telefonskih storitev še naprej zagotavlja družba Telekom Slovenije. Za zagotavljanje razvezanega dostopa do krajevne zanke alternativnemu operaterju je potrebna skupna lokacija, to je skupna uporaba objektov oziroma zagotavljanje fizičnega prostora in tehničnih zmogljivosti potrebnih za primerno namestitvev in povezavo ustrezne opreme alternativnega operaterja, zlasti DSLAM-ov za zagotavljanje lastnih širokopasovnih storitev.

Iz spodnjega grafa je razvidno naraščanje tako priključkov preko povsem razvezanega dostopa kot tudi preko sodostopa.

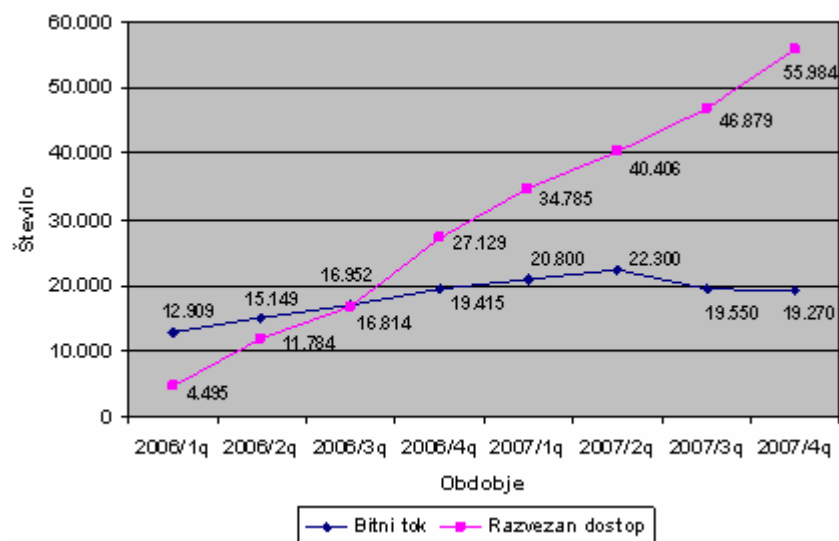
Graf št. 16: Razmerje med priključki preko povsem razvezanega dostopa in preko sodostopa



Vir: APEK, 2008

Razvezan dostop pridobiva na pomenu tudi v primerjavi z bitnim tokom, pri katerem družba Telekom Slovenije za razliko od razvezave krajevne zanke alternativnemu operaterju, poleg bakrene dostopovne infrastrukture ponuja tudi grosistično xDSL storitev ter po potrebi dodaten transport preko IP/MPLS omrežja. Večanje števila razvezanih zank v primerjavi s priključki z bitnim tokom pomeni pozitiven razvoj, saj kaže na nove investicije alternativnih operaterjev v dostopovno infrastrukturo in njihovo napredovanje na sam vrh t. i. investicijske lestve (*ladder of investment*). Spodnji graf nam pri tem kaže veliko večjo rast števila priključkov preko razvezane krajevne zanke kot preko bitnega toka, kjer je v drugi polovici leta 2007 število priključkov začelo postopno upadati. Razlog za to so, kot rečeno, investicije alternativnih operaterjev v lastno infrastrukturo oziroma njihovo vzpenjanje po investicijski lestvici, zlasti v smislu prehoda na razvezan dostop.

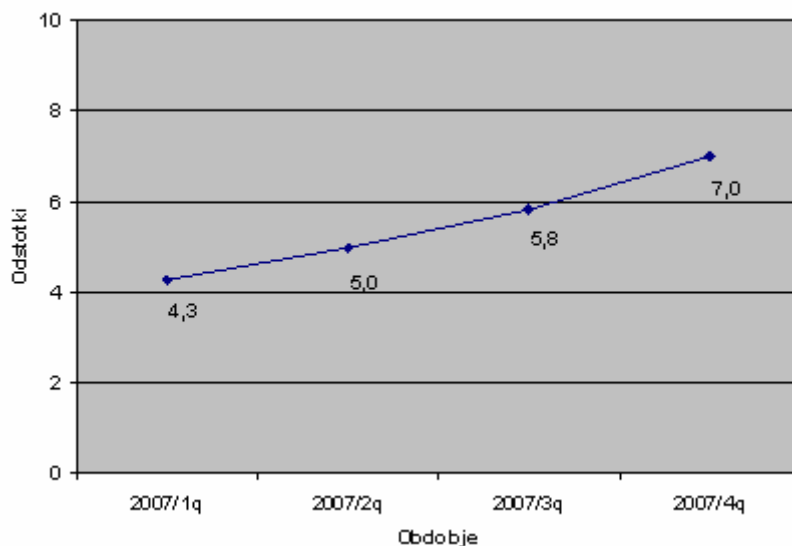
Graf št. 17: Razmerje med številom priključkov preko bitnega toka in preko razvezave krajevne zanke



Vir: APEK, 2008

Evropska komisija je v svojem 12. implementacijskem poročilu rast števila razvezanih krajevnih zank v Sloveniji ocenila kot pozitiven rezultat učinkovite regulacije medoperaterskih trgov za širokopasovni dostop in razvezanega dostopa do krajevne zanke. Iz spodnjega grafa je razvidno, da se delež razvezanih krajevnih zank v opazovanem obdobju še povečuje.

Graf št. 18: Delež razvezanih krajevnih zank

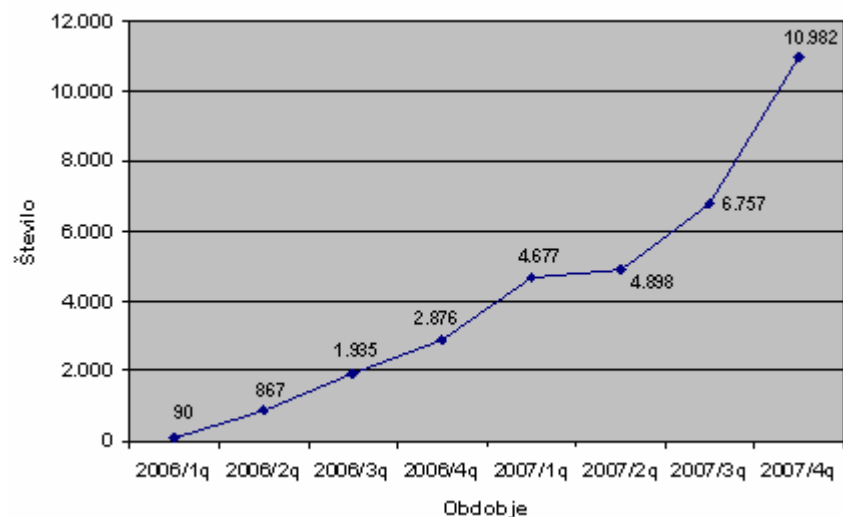


Vir: APEK, 2008

Tendence razvoja infrastrukture so v gradnji dostopovnih optičnih omrežij do končnih uporabnikov (FTTH). Gre za pomemben tehnološki prehod iz krajevnih bakrenih omrežij na optična vlakna. Leto 2007 je zaznamovala intenzivna gradnja optičnih omrežij družb T-2 d. o. o., in Telekom Slovenije. Trenutno se tovrstno dostopovno omrežje zaradi visokih stroškov gradnje, gradi zlasti v urbanih središčih, kjer je gostota prebivalstva večja in zato tudi prej ekonomsko upravičena.

Število priključkov FTTH se je v letu 2007 povečalo za 281,8%. Navedeno je razvidno tudi iz spodnjega grafa.

Graf št. 19: Rast števila priključkov prek optike



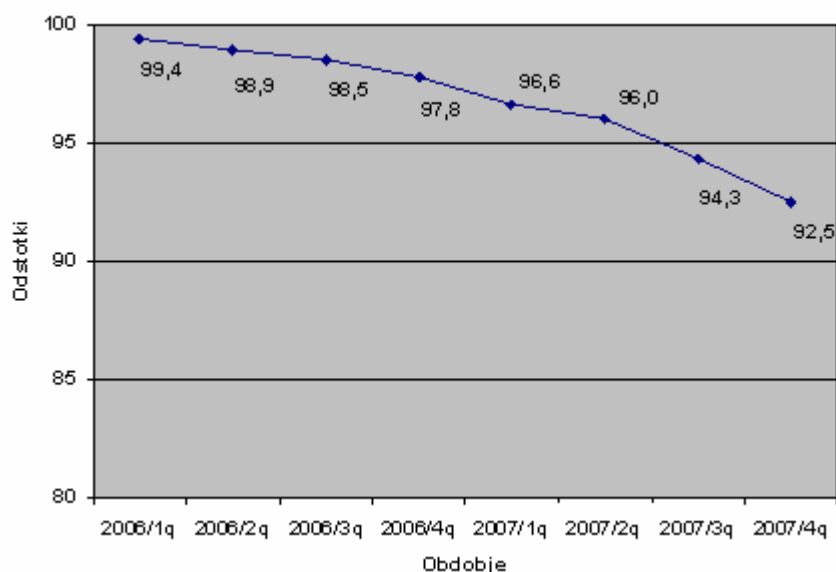
Vir: APEK, 2008

8.2.2.2 Fiksna telefonija

Storitev klasične fiksne telefonije je dobila poleg mobilne telefonije za konkurenco še IP telefonijo. Rezultat omenjenega je stalno upadanje števila klasičnih telefonskih priključkov in slabljenje položaja vodilnega operaterja na tem področju; posledično tudi slednji pospešeno prehaja na IP telefonijo.

Pomembne prednosti IP telefonije so prihranki pri mesečnih stroških klicev in naročin (v omrežju operaterja so pri posameznih operaterjih klici brezplačni, klici v lokalna omrežja in tujino pa praviloma znatno cenejši), možnost integracije novih tehnologij in implementacije novih storitev. Pri vsem tem gre za cenovno ugoden način govorne komunikacije. Iz tega razloga IP telefonija vse bolj prodira v domove in podjetja. Glede na dejstvo, da želi vse več operaterjev ponujati internetne storitve preko optičnega omrežja, bo uvajanje novih storitev, ki zahtevajo velike podatkovne hitrosti lažje in učinkovitejše.

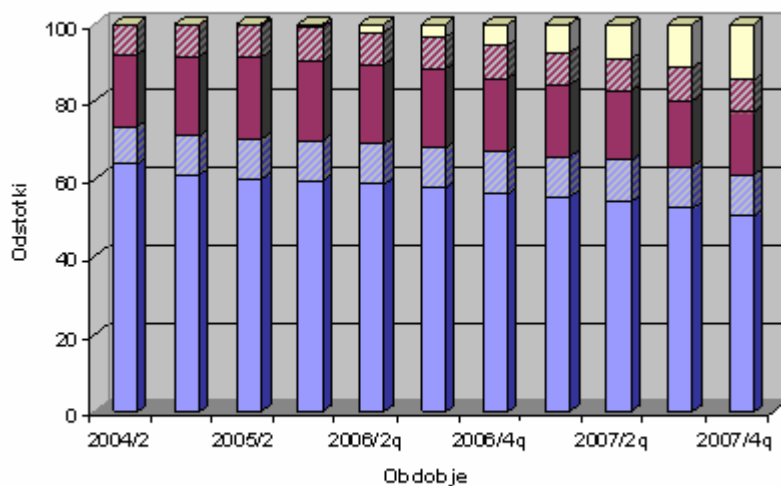
Graf št. 20: Tržni delež družbe Telekom Slovenije na trgu fiksne telefonije glede na delež priključkov



Vir: APEK, 2008

Pri zagotavljanju direktnega dostopa do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji tržni delež družbe Telekom Slovenije stalno pada na račun povečevanja tržnih deležev alternativnih operaterjev, ki ponujajo IP telefonijo, kar ponazarja zgornji graf. V primerjavi s koncem leta 2006 je tržni delež družbe Telekom Slovenije padel za 5,3 odstotnih točk in za 6,9 odstotnih točk gledano od začetka leta 2006.

Graf št. 21: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah

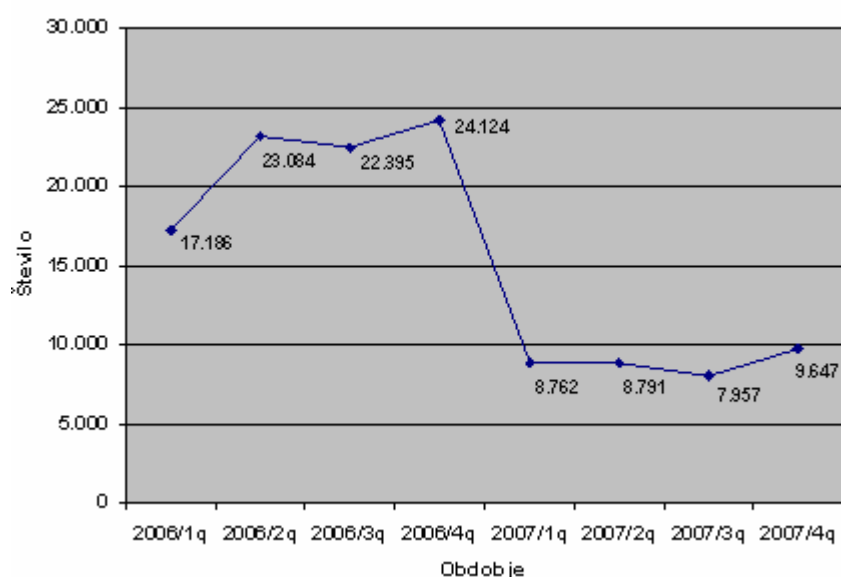


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
PSTN	59,5	58,7	57,8	56,4	55,2	54,1	52,6	50,6
PSTN Centreks	10,5	10,5	10,6	10,6	10,6	10,6	10,6	10,6
ISDN BA in PA	20,6	20,4	19,9	19,1	18,5	17,9	17,1	16,1
ISDN Centreks	8,5	8,5	8,4	8,5	8,4	8,5	8,4	8,4
VoIP	1,0	2,0	3,3	5,4	7,2	8,9	11,4	14,3

Vir: APEK, 2008

Iz grafa deležev telefonskih priključkov po tehnologijah je razviden trend rasti IP telefonije, predvsem na račun upadanja števila PSTN in ISDN priključkov. IP telefonija tako konstantno nadomešča klasično fiksno telefonijo. V primerjavi s koncem leta 2006 je zrasla za 8,9 odstotnih točk. Storitev je zanimiva cenovno, pa tudi zaradi možnosti vrste nadgradenj in implementacij novih storitev. Zanimanje za storitev IP telefonije se pri podjetjih in posameznikih vztrajno povečuje, zato pričakujemo nadaljnjo rast deleža IP telefonije nasproti deležu storitev klasične telefonije. Število priključkov PSTN in ISDN Centreksa še naprej stagnira.

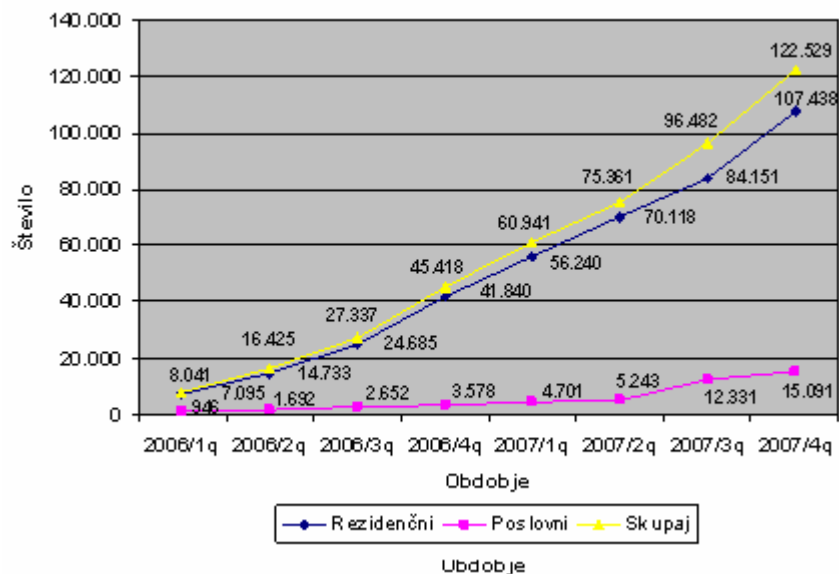
Graf št. 22: Število uporabnikov indirektnega dostopa (storitvi izbire ali predizbire (CS/CPS))



Indirektni dostop predstavlja storitvi izbire ali predizbire (CS/CPS), kar pomeni, da je imetnik priključka družba Telekom Slovenije, končni uporabnik pa izbere operaterja za določen klic oziroma predizbere operaterja za klice v tujino, domača fiksna ali mobilna omrežja. Indirektni dostop alternativnim operaterjem omogoča uveljavitev na trgu in sčasoma rast s preходом na višjo raven investicijske lestvice - zlasti na razvezavo krajevne zanke.

Iz zgornjega grafa je razviden velik padec števila uporabnikov indirektnega dostopa konec leta 2006 in v začetku leta 2007. Za operaterje zaradi tehnoloških in komercialnih omejitev ni tako zanimiv kot direktni dostop. Direktni dostop pomeni, da alternativni operater ponuja storitev preko lastne dostopovne infrastrukture (npr. kabel, FTTH, WLR) ali preko razvezane krajevne zanke. Padec lahko pripišemo zlasti prehodu na navedene oblike dostopa in IP telefonijo.

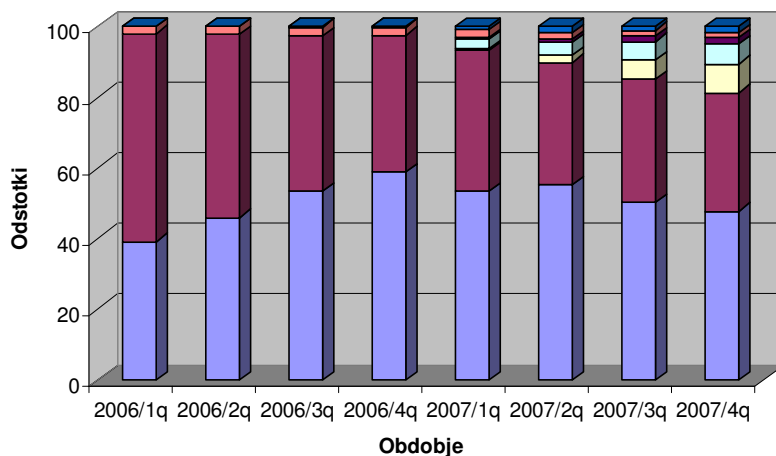
Graf št. 23: Rast VoIP priključkov



Vir: APEK, 2008

Iz zgornjega grafa je razvidno, da je konec leta 2007 vzpostavljenih 122.529 rezidenčnih in poslovnih VoIP priključkov, kar je za 169,8% več v primerjavi s koncem leta 2006.

Graf št. 24: Tržni deleži IP telefonije

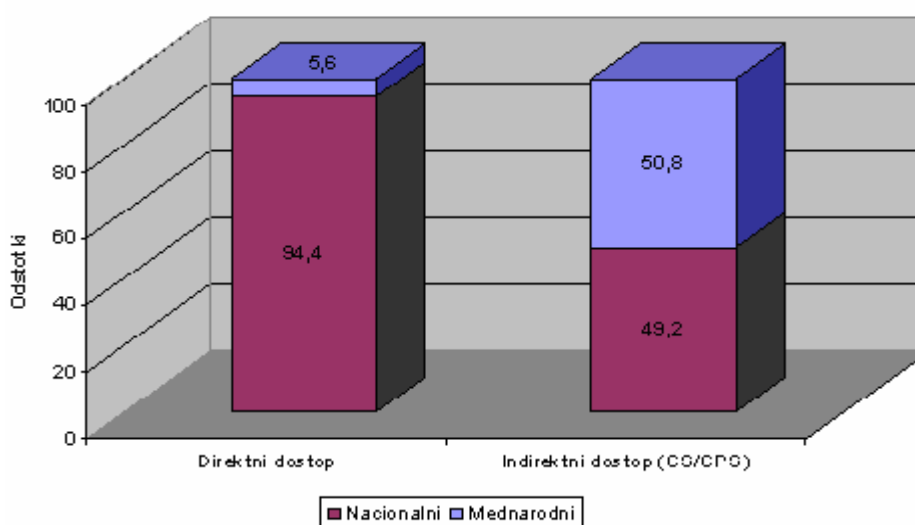


	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Telekom Slovenije	39,1	45,9	53,3	58,9	53,5	55,2	50,2	47,8
T-2	58,9	51,8	44,1	38,7	39,8	34,7	34,8	33,5
UPC Telemach					0,6	2,2	5,4	8,1
Amis					2,7	3,5	5,3	5,6
Ljubljanski kabel					0,4	1,0	1,7	1,9
Tuš Telekom	2,0	2,3	2,5	2,2	2,1	1,8	1,6	1,3
Ostali	0,0	0,0	0,1	0,2	0,9	1,6	1,0	1,8

Vir: APEK, 2008

Na slovenskem trgu elektronskih komunikacij deluje 9 operaterjev, ki ponujajo IP telefonijo kot javno dostopno telefonsko storitev. Na tem mestu je potrebno omeniti tudi statusno združitev največjega slovenskega ponudnika internetnih storitev SiOL-a in družbe Telekom Slovenije. Tako je SiOL postal del matične družbe, ki je prevzela trženje blagovne znamke SiOL. Kljub temu je delež družbe Telekom Slovenije v primerjavi s koncem leta 2006 padel za 11,1 odstotnih točk. V opazovanem obdobju vidimo padec tržnega deleža naslednjih operaterjev: T-2 d. o. o., za 5,2 odstotnih točk in družbe Tuš Telekom d. d. za 0,9 odstotne točke. Največji porast tržnega deleža je dosegel UPC Telemach d. o. o., in sicer za 1,9 odstotne točke, kljub temu, da je začel ponujati storitev IP telefonije 1. 3. 2007.

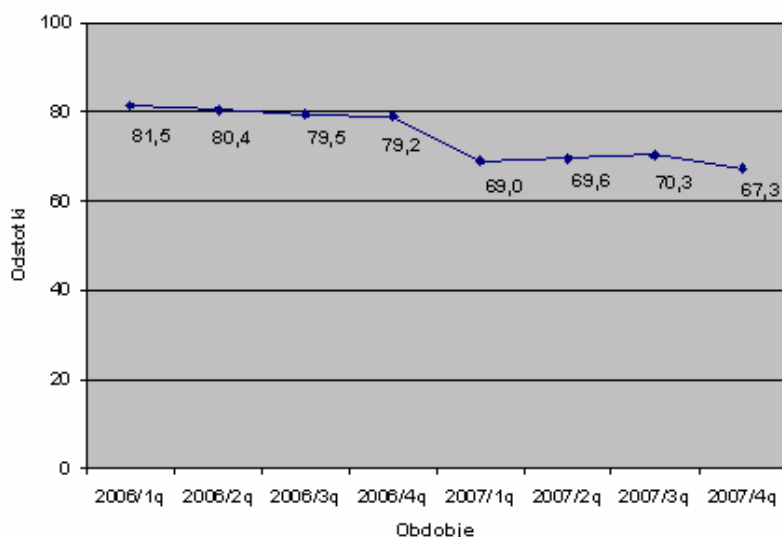
Graf št. 25: Deleži nacionalnega in mednarodnega prometa



Vir: APEK, 2008

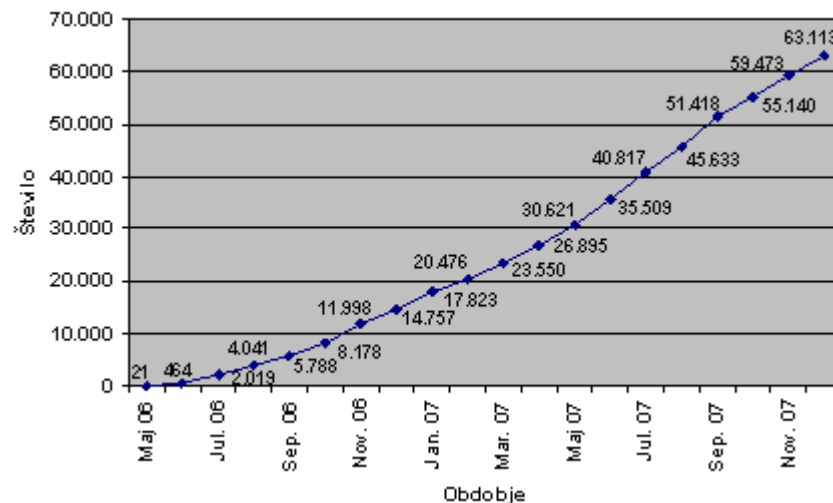
Zgornji graf prikazuje distribucijo mednarodnega in nacionalnega prometa med direktnim in indirektnim dostopom, kjer lahko vidimo, da je delež mednarodnega prometa pri direktnem dostopu 5,6%, pri indirektnem pa 50,8%. Iz tega lahko sklepamo, da uporabniki pretežno uporabljajo indirektni dostop za mednarodne klice.

Graf št. 26: Delež družbe Telekom Slovenije d. d. na trgu mednarodnega prometa po minutah



Iz zgornjega grafa je razvidno, da se je konkurenca na trgu mednarodnega prometa konstantno krepila skozi celo leto 2007. Delež posredovanih mednarodnih minut družbe Telekom Slovenije se je na račun ostalih operaterjev direktnega in indirektnega dostopa zmanjšal za 11,9 odstotnih točk.

Graf št. 27: Rast števila prenesenih fiksnih števil



Vir: APEK, 2008

Iz zgornjega grafa je razvidno, da prenosljivost fiksnih telefonskih števil strmo narašča. Konec zadnjega četrtletja 2007 je bilo prenesenih 63.113 fiksnih telefonskih števil, kar je za 327,7% več v primerjavi s preteklim letom.

8.2.2.3 Mobilna telefonija

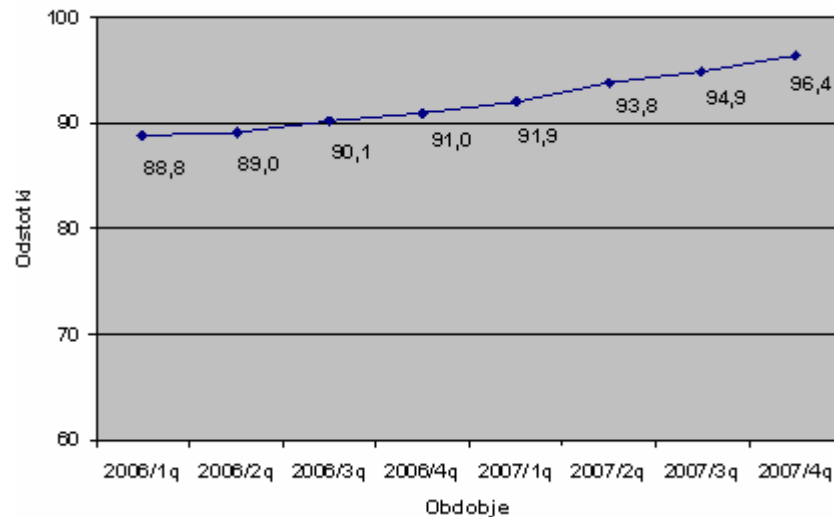
Slovenija je leto 2006 zaključila z dvema infrastrukturnima operaterjema in dvema operaterjema - ponudnikoma storitev. Stanje ob zaključku leta 2007 ponuja še bolj konkurenčno sliko. Družbama Mobitel d. d. in Si.mobil d. d. se je v zadnjem kvartalu leta pridružil tudi nov infrastrukturni operater Tušmobil d. o. o., čigar komercialni vstop na trg je bil pričakovan. Uspešno pa sta svojo pot nadaljevala tudi oba ponudnika storitev Debitel d. d. in Izimobil d. d. Tako lahko v Sloveniji končni uporabniki izbirajo med petimi GSM in tremi UMTS ponudniki storitev. Prav pri slednjem je treba poudariti, da je poleg družbe Mobitel d. d. (in družbe Debitel d. d. v okviru uporabe omrežja in storitev družbe Mobitel d. d.), storitve prek tehnologije UMTS pričela ponujati tudi družba Si.mobil d.d. Poleg nabora kakovostnih govornih storitev, ki jih ponuja vseh pet operaterjev, je končnim uporabnikom v vedno boljši obliki in v vedno večji meri ponujen tudi ustrezen prenos podatkov prek mobilnih omrežij, bodisi s pomočjo GPRS/EDGE tehnologije bodisi s pomočjo najmodernejših tehnologij, ki omogočajo širokopasovni mobilni dostop UMTS/HSDPA.

Agencija je v letu 2007 prek zunanjega izvajalca, raziskovalne družbe Ninamedia d. o. o., izvedla raziskavo o uporabi mobilnih podatkovnih storitev. Anketiranci mobilne storitve in mobilni telefon vedno bolj uporabljajo tudi za pregledovanje spletnih vsebin. Na bolj pogosto uporabo pregledovanja spletnih vsebin prek mobilnih storitev in mobilnih telefonov bi glede na izsledke raziskave lahko vplivali ugodnejša cena, večje prenosne hitrosti in boljši paketi.



8.2.2.3.1 Penetracija

Graf št. 28: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilnih storitev



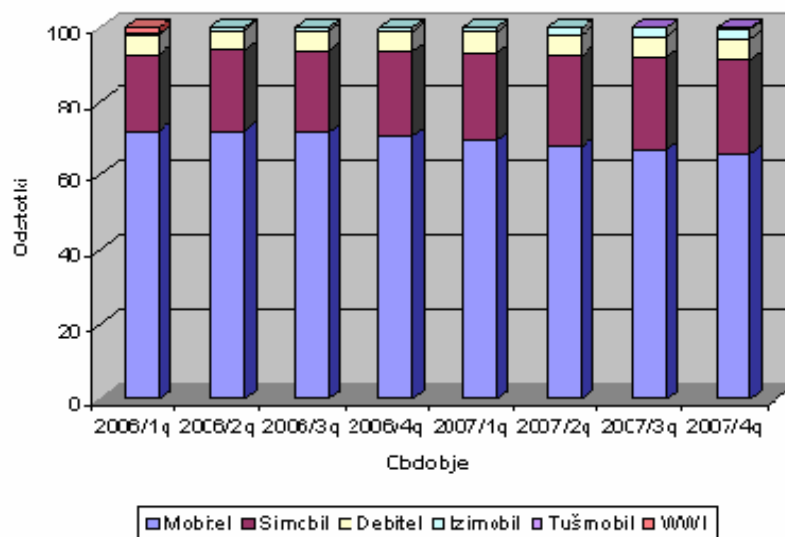
Vir: APEK, 2008

Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije kaže počasno, a konstantno rast. V letu 2007 je presegla 96%, kar govori o tem, da je mobilna telefonija že dosegla zrelo dobo, kljub vsemu pa lahko poleg prehodov med operaterji ti še vedno računajo tudi na povsem nove uporabnike, saj trg še ni popolnoma zasičen.

8.2.2.3.2 Tržni deleži

Tudi v letu 2007 se je nadaljevalo prerazporejanje tržnih deležev uporabnikov med operaterji. Slednje kaže na to, da ob ustrezni in kakovostni strategiji ponudniki storitev lahko konkurirajo družbi Mobitel d.d., ki ji je tržni delež v zadnjem letu upadel za skoraj 5 odstotnih točk. Tržne deleže so tako povečali vsi ponudniki storitev, med njimi najbolj družba Izimobil d. d., ki je tržni delež podvojila, za njo Si.mobil d. d. in Debitel d. d. Pozitiven trend kaže tudi novi infrastrukturni operater Tušmobil d. o. o., ki je do konca leta 2007 svoj tržni delež dvignil na 0,6%.

Graf št. 29: Deleži aktivnih uporabnikov po operaterjih



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobilitel	71,9	71,9	71,2	70,3	69,0	67,6	66,7	65,5
Simobil	20,9	22,1	22,5	23,1	24,1	24,7	25,3	25,8
Debitel	5,2	5,3	5,3	5,3	5,4	5,5	5,6	5,6
Izibil	0,3	0,7	1,0	1,2	1,5	2,1	2,4	2,4
Tušobil								0,6
WWI	1,7	0,0						

Vir: APEK, 2008

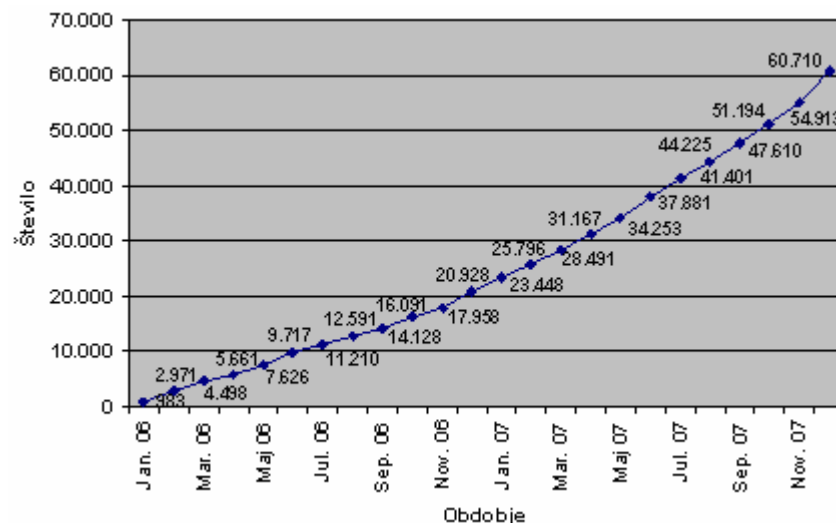
Prerazporejanje tržnih deležev lahko pripišemo različnim razlogom. Kot prvega lahko omenimo pozitiven rezultat veleprodajne regulacije na upoštevni mobilnih trgih, temu pa sledi zavest operaterjev o vedno večjih zahtevah uporabnikov po kakovosti in raznovrstnosti storitev. Pomemben dejavnik je tudi pravilna tržna predstavitev slednjih čim širšim skupinam uporabnikov, ki so ponudnika storitev pripravljeni zamenjati.

8.2.2.3.3 UMTS uporabniki

Nedvomno je široka in množična uporaba podatkovnih storitev v mobilnih omrežjih operaterjem izziv, kar se že kaže v oblikovanju uporabnikom bolj zanimivih in tudi cenovno dostopnih podatkovnih paketov. Tovrstna dostopnost in nabor ustreznih storitev ter vsebin bo pri uporabnikih naletela na ustrezen odziv, zato lahko že v naslednjem letu pričakujemo še večjo rast podatkovnega prometa, ki ga ustvarijo operaterji. V primerjavi s prejšnjimi leti so operaterji temu primerno pričeli oblikovati tudi ustrezne podatkovne pakete. Poleg družbe Mobitel d. d., ki je s storitvami UMTS prisotna že od leta 2003, se je s tovrstnimi storitvami na trg v zadnji polovici leta 2007 vključil tudi Si.mobil d. d. Oba ponujata s HSDPA nadgrajeno tehnologijo UMTS.

8.2.2.3.4 Prenosljivost mobilnih števil

Graf št. 30: Rast števila prenesenih mobilnih števil

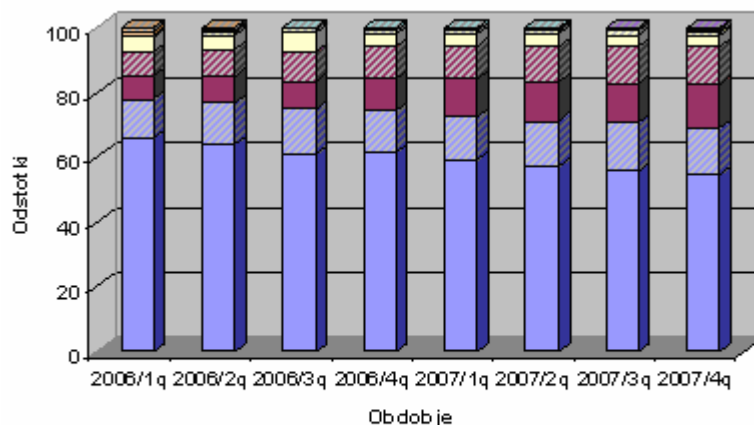


Vir: APEK, 2008

Prenosljivost mobilnih telefonskih števil je po dveh letih, odkar je na voljo, presegla 60.000 prenosov med ponudniki storitev mobilne telefonije, kar pomeni, da je pri uporabnikih doživela velik odziv in vsekakor pripomogla k prej ugotovljenem prerazporejanju tržnih deležev.

8.2.2.3.5 Promet v mobilnih omrežjih

Graf št. 31: Posredovanje klicev - delež minut v lastnem in iz lastnega omrežja



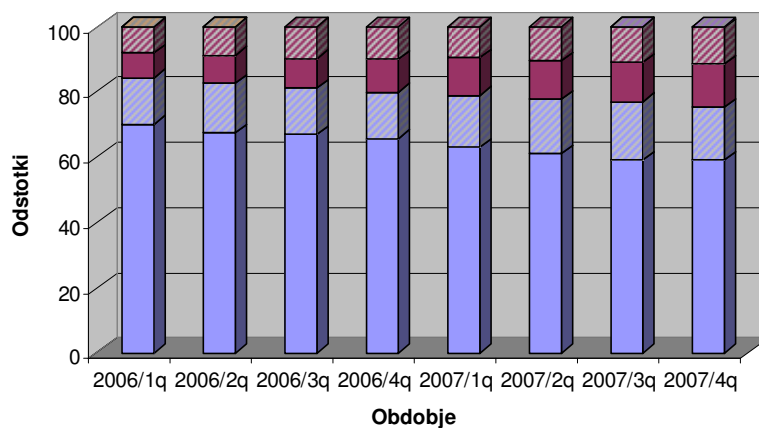
	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobitel (v lastno)	66,1	64,1	61,1	61,4	59,4	57,3	55,6	54,7
Mobitel (v druga)	12,0	12,6	13,6	12,9	13,1	13,9	15,1	14,2
Si.mobil (v lastno)	7,2	8,3	8,8	9,9	11,8	12,2	12,4	13,6
Si.mobil (v druga)	7,4	8,3	9,0	9,7	10,1	10,9	11,2	11,6
Debitel (v lastno)	4,3	4,4	5,8	4,2	3,9	3,7	3,5	3,4
Debitel (v druga)	0,8	0,9	1,1	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0
Izimobil (v lastno)	0,0	0,0	0,1	0,1	0,6	0,7	0,8	0,7
Izimobil (v druga)	0,1	0,3	0,4	0,9	0,2	0,3	0,3	0,3
Tušmobil (v lastno)								0,0
Tušmobil (v druga)								0,3
WWI (v lastno)	1,0	0,5						
WWI (v druga)	1,2	0,7						

Vir: APEK, 2008

Največji delež vseh odhodnih klicev je še vedno opravljenih znotraj omrežja Mobitel, čeprav upada. Še vedno se večja delež odhodnih klicev, ki jih opravijo uporabniki družbe Si.mobil d.d. Posledično lahko ugotovimo, da se pri odhodnih klicih tržni deleži vse bolj razporejajo med operaterje, kar je posledica trenda razporejanja deleža aktivnih uporabnikov med operaterji.

Dohodni promet lahko v svojem omrežju zaključi le infrastrukturni operater. Tak operater zaključi tudi promet, namenjen uporabnikom ponudnika storitev, ki za svoje delovanje uporablja njegovo omrežje. V Sloveniji tako družba Mobitel d. d. zaključuje promet za lastne končne uporabnike in za uporabnike ponudnikov storitev Debitel in Izimobil, družba Simobil d. d., pa le za svoje končne uporabnike, saj preko njegovega omrežja ne deluje noben ponudnik storitev.

Graf št. 32: Zaključevanje klicev - deleži minut



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobitel (iz lastnega)	70,1	67,5	66,8	65,8	62,9	60,9	59,0	59,0
Mobitel (iz drugih)	14,3	15,0	14,2	14,1	16,0	16,9	17,9	16,1
Simobil (iz lastnega)	7,7	8,7	9,2	10,2	11,6	11,7	12,0	13,5
Simobil (iz drugih)	7,9	8,7	9,7	9,9	9,5	10,4	11,1	11,2
Tušmobil (iz lastnega)								0,0
Tušmobil (iz drugih)								0,1
WWI (iz lastnega)	0,0	0,0						
WWI (iz drugih)	0,0	0,0						

Vir: APEK, 2008

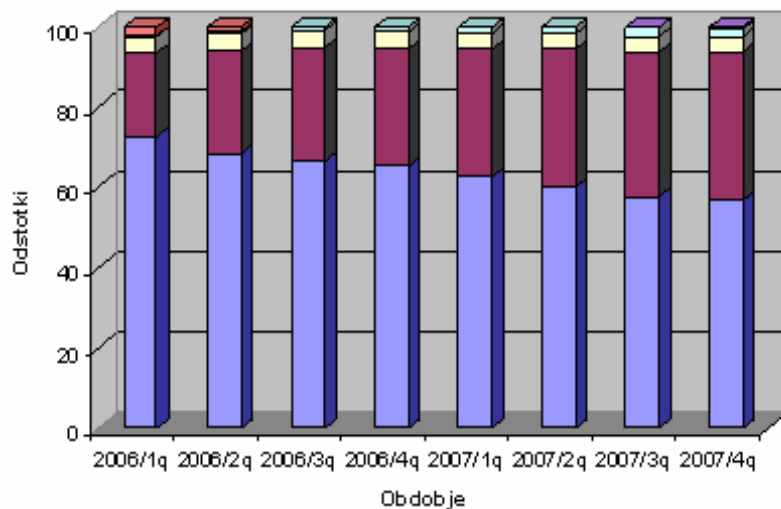
V zvezi z zaključevanjem klicev lahko ugotovimo podobno. Razporejeni deleži uporabnikov posledično pomenijo upadanje deleža klicev, ki se zaključijo v omrežju Mobitel d. d. in večanje deleža klicev, ki se zaključijo v omrežju Si.mobil. Znotraj tega graf kaže, da pada delež klicev, ki izvirajo od Mobitelovih končnih uporabnikov in jih družba Mobitel d. d. zaključi v lastnem omrežju. Pri tem je potrebno omeniti, da je delež klicev zaključenih v omrežju družbe Tušmobil d. o. o., precej nizek, prav zaradi njenega šele nedavnega vstopa na trg.

8.2.2.3.6 SMS in MMS

Zelo priljubljeni in poleg govornih še vedno najbolj sprejeti storitvi sta prav gotovo SMS in MMS. Izimobil d. d. in Si.mobil d. d. svoj delež pri poslanih SMS in MMS sporočilih v letu 2007 zvišujeta, Debitel d. d. ga približno ohranja, medtem ko družbi Mobitel d.d. delež upada.

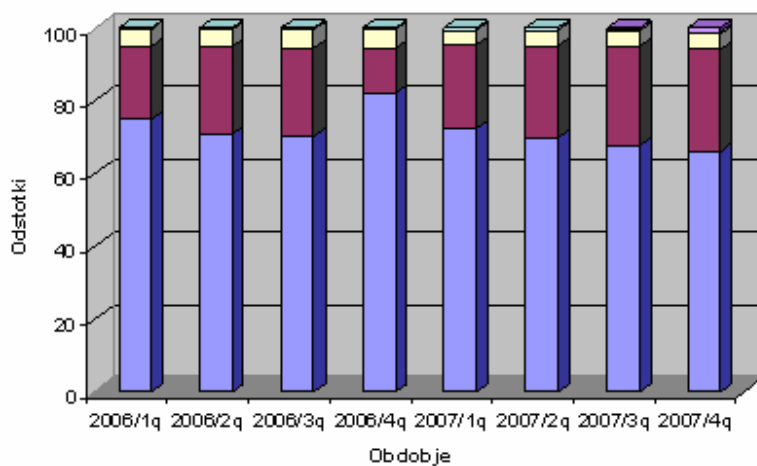


Graf št. 33: Deleži poslanih SMS po operaterjih



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobitel	72,8	68,4	66,5	65,2	62,7	60,1	57,8	56,5
Simobil	20,7	25,6	28,3	29,3	31,7	34,3	35,9	37,2
Debitel	4,0	4,1	4,1	4,2	4,0	3,8	3,8	3,9
Izimobil	0,2	0,6	1,1	1,3	1,5	1,8	2,5	2,0
Tušmobil								0,5
WWI	2,3	1,2						

Graf št. 34: Deleži poslanih MMS po operaterjih



	2006/1q	2006/2q	2006/3q	2006/4q	2007/1q	2007/2q	2007/3q	2007/4q
Mobitel	75,0	71,0	70,3	82,1	72,4	69,8	67,8	66,1
Simobil	20,1	24,1	24,3	12,4	23,0	25,4	27,2	28,0
Debitel	4,9	4,7	5,1	5,3	4,1	4,3	4,4	4,3
Izimobil	0,0	0,2	0,3	0,2	0,5	0,5	0,6	0,6
Tušmobil							0,1	1,0

Vir: APEK, 2008

8.3 Trg radiokomunikacij

8.3.1 Stanje na radiodifuznem trgu v letu 2007

8.3.1.1 Radijski programi

V Sloveniji trenutno deluje 98 radijskih programov. Med njimi jih 85 za svoje delovanje uporablja radijske frekvence. Dejavnost 13 programov pa ni vezana na uporabo radijskih frekvenc, saj se razširjajo samo prek kabelskih sistemov oziroma interneta ali pa se še ne oddajajo.

Celo državno ozemlje, in s tem vse prebivalstvo, pokrivajo le trije radijski programi, A1, Val 202 in Ars, ki vsi sodijo v okvir javne službe RTV Slovenija. Največje pokrivanje med zasebnimi programi dosega nepridobitni program Radio Ognjišče. Na nekaterih območjih Slovenije deluje več lokalnih oziroma regionalnih programov posebnega pomena, druga območja pa ne razpolagajo niti z enim tovrstnim programom. Neenakomeren razvoj radijske dejavnosti na območju Slovenije se kaže tudi v številčnosti različnih radijskih programov, ki jih je moč poslušati v posameznih okoljih. V nekaterih, zlasti na Celjskem, Mariborskem in v Ljubljani, je interes za ustanavljanje vedno novih radijskih postaj izrazito večji kot v drugih. V zadnjih letih pa si uspešne radijske postaje s teh območij prizadevajo za širitev tudi na druga območja. Trend širjenja območij pokrivanja večjih komercialnih radijskih postaj se je od začetnih prizadevanj za pokrivanje avtocestne osi Maribor-Koper prenesel na željo po pokrivanju vseh večjih mestnih središč v Sloveniji.

Na frekvenčnem območju za analogno prizemeljsko radiodifuzijo, od 87,5-108 MHz, so možnosti za razvoj novih radijskih programov praktično izčrpane. Možnosti za koordinacijo novih frekvenc so le še za oddajne točke majhnih moči z omejenim dosegom. Te frekvence so uporabne le za izboljšanje slišnosti obstoječih radijskih programov ali za odpravo motenj, niso pa primerne za razvoj novih programov, ker bi bili zaradi majhnega dosega v neenakopravnem položaju z ostalimi že delujočimi. Razvoj radia na FM območju je zato mogoč predvsem z optimizacijo že podeljenih frekvenc ali s povezovanjem radijskih programov.

V letu 2007 je na novo pridobil frekvenco le Radio Grom, in sicer na območju Ptuja. Na večini javnih razpisov za dodelitev frekvenc so bile razpisane frekvence z majhnim območjem pokrivanja. Zaradi tega ne preseneča, da na radijskem trgu zaznavamo vse več lastniškega in programskega povezovanja. V letu 2007 je zaživela mreža Radio 1, ki združuje sedem radijskih programov, podoben model povezovanja pa je moč pričakovati še pri najmanj eni večji skupini radijskih programov.

Trenutno je veljavnih 291 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc v FM tehniki in 10 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc na srednjem valu. V letu 2007 je bilo v različnih postopkih izdanih 111 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za razširjanje programov v FM tehniki, od tega 20 odločb javnemu zavodu RTV Slovenija za različne radijske programe, in sicer brez postopka javnega razpisa, saj drugi odstavek 13. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija določa, da ima RTV Slovenija za izvajanje javne službe pri podelitvi prostih frekvenc, ki jih za izvajanje javne službe nujno potrebuje, prednost in jih pridobiva brez javnega razpisa z odločbo Agencije.

V letu 2007 so po postopku javnega razpisa pridobili odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, naslednji izdajatelji:

- dve odločbi je pridobil Radio Radlje, d.o.o., za program Radio Radlje,
- eno odločbo Radio Glas Ljubljane, d.d., za program Radio Veseljak,

- dve odločbi Radio Goldi Savinjski val, d.o.o., za program Radio Goldi - Savinjski val,
- tri odločbe Radio Ognjišče, d.o.o., za program Radio Ognjišče,
- eno odločbo Radio Antena, d.o.o., za program Radio Antena,
- eno odločbo Radio Capris, d.o.o., za program Radio Capris,
- eno odločbo Radio Kobarid, d.o.o., za program Alpski val,
- eno odločbo Radio 1, d.o.o., za program Radio 1 Krvavec; Ena Kr,
- eno odločbo ŠU & CO, d.o.o., za program Radio Tartini,
- eno odločbo Radio Gorenc, d.o.o., za program Radio Gorenc,
- eno odločbo Radio Center, d.o.o., za program Radio Center,
- eno odločbo Radio City, d.o.o., za program Radio City,
- eno odločbo Glasnik, d.o.o., za program Radio Grom in
- eno odločbo Recal, d.o.o., za program Radio Maxi – Prleški val.

Glede na to, da v frekvenčnem obsegu FM možnosti za pridobivanje frekvenc praktično ni več, interes za ustanavljanje novih radijskih postaj pa je še vedno prisoten, bi bilo smiselno pospešiti uvajanje ponudbe radijskih programov na digitalni platformi. Pri radiu, v nasprotju s televizijo, ugašanje analognih oddajnikov ni predvideno. Digitalni radio se bo razvijal na novem frekvenčnem obsegu (174-230 MHz in območju 1,5 GHz) in bi ob obstoječih analognih FM omrežjih lahko ponudil nove programe ali pa boljše pokrivanje obstoječih radijskih programov.

8.3.1.2 Televizijski programi

V Republiki Sloveniji deluje 64 različnih televizijskih programov. Med njimi je 42 televizijskih programov, ki ne uporabljajo radijskih frekvenc, in 22 televizijskih programov, ki uporabljajo radijske frekvence.

Televizijski programi, za katere lahko rečemo, da v prizemeljski analogni radiodifuzni tehniki pokrijejo velik del slovenskega ozemlja, v kombinaciji s kabelskimi sistemi pa pokrivajo skoraj celotno slovensko nacionalno občinstvo, so samo štirje: prva dva nacionalna programa RTV Slovenija, SLO 1 in SLO 2, ter komercialna programa POP TV in Kanal A. S precej manjšim prizemeljskim pokrivanjem, a kljub temu s ciljno usmerjenostjo k nacionalnemu občinstvu, jim sledi še program TV 3.

V letu 2007 je bilo za analogno televizijo v različnih postopkih izdanih 46 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, od tega javnemu zavodu RTV Slovenija, brez postopka javnega razpisa ter za različne televizijske programe, 10 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Po postopku javnega razpisa pa je dve odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo pridobil izdajatelj Prva TV, d. o. o., za program TV 3. Kljub temu lahko ugotovimo, da v letu 2007 v primerjavi s prejšnjim letom ni prišlo do bistvenih sprememb pokritosti prebivalstva z nacionalnimi TV programi v prizemeljski analogni radiodifuzni tehniki. Veljavnih je 512 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo.

Televizijske programe, ki naslavlja občinstva posameznih lokalnih ali regionalnih okolij, lahko glede na doseženo pokrivanje v prizemeljski analogni radiodifuzni tehniki razdelimo v tri približno enako velike skupine:

- do 1% prebivalstva RS pokrivajo 4 TV programi,
- od 1-3% prebivalstva RS pokriva 5 TV programov,

— od 6-13% prebivalstva RS pokriva 5 TV programov.

Še 42 televizijskih programov je vidnih samo v kabelskih sistemih in njihovo število zmerno narašča. Večino med njimi tvorijo programi, ki jih izdajajo posamezni kabelski operaterji in jih razširjajo samo znotraj svojih kabelskih sistemov. Kabelski programi, kot so npr. MTV Adria, Net TV, Info TV, TV Paprika, Sportklub, TV Petelin ali Čarli TV, ki ne razpolagajo s pravico do uporabe frekvenc, a naslavljaajo širše občinstvo in so vključeni v programske pakete večjih kabelskih operaterjev, po dosegu in gledanosti večinoma presegajo lokalne in regionalne televizijske programe, ki se razširjajo tudi v prizemeljski radiodifuzni tehniki, kar pa ne zmanjšuje pomena slednjih za posamezna lokalna/regionalna območja.

Agencija ocenjuje, da je od prizemeljskega sprejema televizijskih programov odvisnih manj kot 40 odstotkov gospodinjstev v Republiki Sloveniji in pričakovati je, da se bo ta delež ob vse bolj očitnem trendu rasti internetne televizije (IPTV), pa tudi zaradi pojava ponudbe satelitske televizije (DTH, direct-to-home) za slovenski trg, še zmanjševal. Satelitska televizija lahko v Sloveniji postane konkurenčna platforma, ki bo med drugim konkurirala tudi uvajanju prizemeljske digitalne televizije, saj se ciljni publikli teh dveh platform v določeni meri prekrivata. Ciljni odjemalci storitev satelitske TV so namreč zlasti na podeželju in v primestnih območjih, predvsem tam, kjer nimajo dostopa do omrežij kabelske ali internetne televizije.

8.3.1.3 Programi posebnega pomena

V letu 2007 je Agencija obravnavala osem vlog za pridobitev statusa programa posebnega pomena, od tega sta bili dve vlogi iz leta 2006. Agencija je rešila vlogi iz leta 2006, v naslednje leto pa prenesla dve vlogi iz leta 2007.

Med vlogama za status lokalnega televizijskega programa posebnega pomena, ki ju je agencija prenesla iz leta 2006, je bila ena vloga izdajatelja Moj TV d. o. o., ki je vlogo umaknil, druga pa je bila vloga izdajatelja Javni zavod za KTV in informiranje, ki vloge v danem roku ni dopolnil, zato jo je agencija s sklepom zavrgla.

V letu 2007 je Agencija obravnavala vlogo in dodelila status lokalnega radijskega programa posebnega pomena Radiu Goldi-Savinjski val d.o.o., vlogo podjetja NT&RC d.o.o. za regionalni program posebnega pomena Radio Celje pa bo agencija rešila v letu 2008.

Agencija je od izdajatelja regionalnega programa posebnega pomena Radio Murski val prejela vlogo za prenos imetnika odločbe za status na drugega imetnika odločbe, ki ji je ugodila in izdala odločbo o prenosu imetnika odločbe za status na novega izdajatelja. V tem primeru je šlo za prenos radijske dejavnosti prejšnjega izdajatelja programa Radio Murski val na drugo podjetje. Nov imetnik odločbe za status je zaposlil vse zaposlene, ki so se v prejšnjem podjetju ukvarjali samo z ustvarjanjem programa Radio Murski val; do vsebinskih sprememb radijskega programa ni prišlo.

Agencija je v letu 2007 obravnavala še dve novi vlogi za status lokalnega televizijskega programa MOJ TV, izdajatelja MOJ TV d.o.o. Prve vloge izdajatelj ni dopolnil, zato jo je agencija s sklepom zavrgla, druga pa bila ob koncu 2007 še v obravnavi.

V letu 2007 je Agencija zaključila 17 strokovnih nadzorov nad programskimi zahtevami in omejitvami, ki veljajo za programe s statusom posebnega pomena. Dvema radijskima programoma s statusom posebnega pomena je agencija status odvzela. Radiu Celje za neizpolnjevanje 30-odstotnega deleža regionalnih programskih vsebin v dnevnem oddajnem času ter manjkajoče kulturno-umetniških vsebin v dnevnem oddajnem času, Radiu mariborski radio Študent-MARŠ pa zaradi neizpolnjevanja osnovnega pogoja za status študentskega radijskega programa, da mora biti izdajatelj študentskega programa študentska organizacija. Študentska organizacija univerze v Mariboru kot samoupravna skupnost študentov je z dnem 20.3.2007 izstopila iz Zavoda Mariborski radio Študent – Marš kot

soustanoviteljica, zato glavni pogoj za status študentskega programa posebnega pomena ni bil več izpolnjen.

Od 64 televizijskih programov je imelo konec leta 2007 status programa posebnega pomena 13 programov (brez programov RTV Slovenija), kar pomeni nekaj več kot 20% vseh televizijskih. Šest programov je imelo lokalni, štiri regionalni, trije pa nepridobitni status televizijskega programa posebnega pomena. 18 od vseh 98 radijskih programov je konec leta 2007 imelo status programa posebnega pomena (brez programov RTV Slovenija), kar predstavlja nekaj več kot 18% vseh radijskih programov. Od tega jih je imelo sedem lokalni, devet regionalni ter dva nepridobitni status radijskega programa posebnega pomena.

Radijski program Radio Celje je izgubil status regionalnega radijskega programa posebnega pomena v začetku leta 2007, kasneje je vlogo za pridobitev statusa ponovno oddal, a do konca leta postopek še ni bil zaključen. Status nepridobitnega televizijskega programa posebnega pomena je v letu 2007 pridobil program STUDIO AS - lokalni TV program, katerega vlogo je delno reševala Agencija (analiza programa), odločbo o dodelitvi statusa pa je izdalo Ministrstvo za kulturo.

Tabela: Seznam radijskih in televizijskih programov s statusom programa posebnega pomena

	Ime programa	Status	Odločba izdana
1.	Radio Robin	lokalni	11.12.2003
2.	Radio Murski val	regionalni	11.12.2003
3.	Radio Kum	regionalni	11.12.2003
4.	Radio Kranj	regionalni	11.12.2003
5.	Radio Triglav	regionalni	11.12.2003
6.	RTS	regionalni	11.12.2003
7.	Radio Sora	regionalni	11.12.2003
8.	Vaš kanal	regionalni	26.01.2004
9.	ATV Signal	lokalni	26.01.2004
10.	GTV	lokalni	22.06.2004
11.	Radio Ptuj	regionalni	20.05.2004
12.	TV Primorka	lokalni	20.05.2004
13.	Radio Odmev	lokalni	21.05.2004
14.	Radio Alpski val	lokalni	20.05.2004
15.	Vaša televizija -VTV	regionalni	20.05.2004
16.	Koroški radio	regionalni	20.05.2004
17.	Radio Slov. gorice	regionalni	17.06.2004
18.	Radio Gorenc	lokalni / nepridobitni	17.06.2004/ 12.07.2006
19.	Radio Univox	lokalni	17.06.2004
20.	Kanal 10	lokalni	17.06.2004

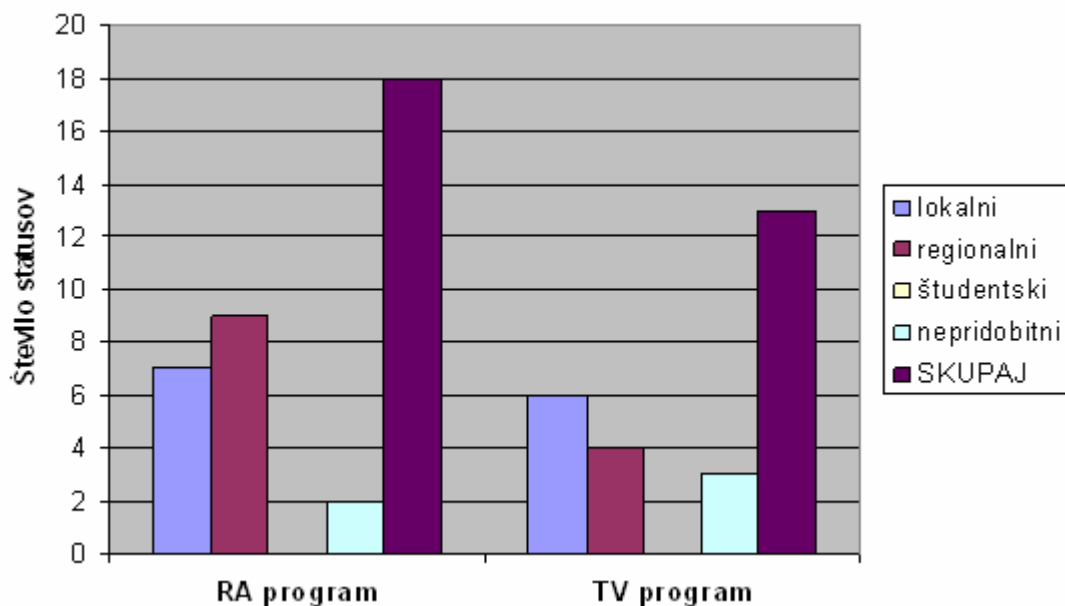
	Ime programa	Status	Odločba izdana
21.	Štajerski val	regionalni	15.07.2004
22.	Radio Ognjišče	nepridobitni	22.10.2004
23.	Televizija Celje	lokalni	06.01.2005
24.	Radio Velenje	lokalni	01.08.2005
25.	Media TV	lokalni	01.12.2005
26.	i-TV	nepridobitni	29.12.2005
27.	Čarli TV	nepridobitni	23.12.2005
28.	TV Pika	regionalni	25.08.2006
29.	STUIDO AS-lokalni TV program	nepridobitni	18.4.2007
30.	Radio Goldi-Savinjski val	lokalni	13.07.2007

Tabela: Radijski in televizijski programi glede na vrsto pridobljenega statusa

Vrsta statusa	RA program	TV program
lokalni	7	6
regionalni	9	4
študentski	0	0
nepridobitni	2	3
SKUPAJ	18	13

Grafični prikaz deležev programov posebnega pomena med vsemi Ra/TV programi ter razmerja med posameznimi vrstami statusa posebnega pomena (prikaz ne vsebuje podatkov o radijskih in TV programih RTV Slovenija, ki imajo status posebnega pomena že na podlagi samega Zakona o medijih ter v skladu z Zakonom o RTV Slovenija):

Graf št. 35.: Razmerje statusov radijskih in televizijskih programov



8.3.2 Mednarodna koordinacija radijskih frekvenc

Agencija je na področju mednarodne koordinacije frekvenc izvajala naslednje aktivnosti.

Na podlagi mednarodne pogodbe za FM zvokovno radiodifuzijo Geneva 84 je Agencija prejela in obravnavala 11 avstrijskih, 40 hrvaških, 12 madžarskih ter pet drugih zahtevkov. Sosednjim administracijam pa je Agencija v koordinacijo posredovala kar 118 slovenskih koordinacijskih zahtevkov.

Na podlagi mednarodnih pogodb za televizijo Chester 97 in Geneva 06 je Agencija prejela in obravnavala 41 hrvaških in 55 madžarskih zahtevkov. Sosednjim administracijam pa je Agencija v koordinacijo posredovala 46 slovenskih koordinacijskih zahtevkov.

Vse uspešno mednarodno koordinirane slovenske radijske postaje je Agencija vpisala v ustrezne registre pri ITU, in sicer je bilo izvedenih 286 vpisov oziroma modifikacij po sporazumu Geneva 84.

Agencija je preverjala tudi vpise radijskih postaj drugih držav v registre mednarodnih organizacij in sicer po sporazumu Geneva 84 je bilo obdelanih 398 vpisov, po sporazumu GE75 en vpis in po sporazumu Maastricht 02 / Wiesbaden 95 123 vpisov.

8.3.3 Upravljanje radiokomunikacijskega spektra

Na področju upravljanja radiokomunikacijskega spektra sta bili v letu 2007 obravnavani 1502 upravni zadevi.

V letu 2007 je agencija v zvezi z upravnimi zadevami izdala 1654 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc in sicer:

- 1226 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc v fiksni, satelitski in mobilni storitvi
- 83 dovoljenj za postaje na zrakoplovih
- 45 dovoljenj za postaje na plovilih.

Poleg tega pa še:

- 197 CEPT dovoljenj za radioamaterje in
- 938 potrdil v zvezi z čl. 6.4 RTTE direktive (uporaba opreme za uporabo radijskih frekvenc na področju Republike Slovenije).

Agencija je aktivno sodelovala tudi pri delu HCM regionalne skupine (bivši Dunajski sporazum) in pripravi frekvenčnih list za radijske frekvence v mobilni in fiksni storitvi.

Spremljali smo razvoj dogodkov in razvoj tehnologije na naslednjih področjih:

- Nove možnosti pri fiksnih in mobilnih storitvah
- WAPECS: razvoj naslednjih generacij dostopovnih sistemov
- FWA s poudarkom na WiMax tehnologiji (3,5 GHz frekvenčno področje)
- Mobilne satelitske storitve in širitev s CGC (komplementarna zemeljska komponenta)
- Naprave kratkega dosega
- Uporaba pasu 5,8 GHz (BWA, ITS, SRD, ...)
- Digitalni PMR/PAMR.

8.4 Trg poštних storitev

8.4.1 Stanje na poštne trgu v letu 2007

Na dan 31. 12. 2007 je bilo v uradni evidenci Agencije 11 izvajalcev poštne storitve⁹.

Dovoljenje za izvajanje univerzalne poštne storitve, z ekskluzivno pravico izvajanja rezerviranih poštne storitve ima do 30. 05. 2008 Pošta Slovenije d. o. o.

8.4.2 Javno poštne omrežje

Na dan 31. 12. 2007 je imela Pošta Slovenije 540 stalnih kontaktnih točk, eno sezonsko pošto, tri pogodbene pošte, 10 premičnih pošt, dva izpostavljena okenca in dva poštne logistična centra, kar predstavlja enako število kontaktnih točk kot v letu 2006. Razdelitev kontaktnih točk po poslovnih enotah Pošte Slovenije je razvidna iz spodnje tabele.

Tabela: razdelitev kontaktnih točk po poslovnih enotah Pošte Slovenije

	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	Skupaj
Stalne dostavne pošte	68	42	44	100	10 7	35	40	59	495
Stalne okenske pošte	4	2	8	17	6	2	0	6	45
Stalne sezonske pošte	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Stalne pogodbene pošte	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Začasne pogodbene pošte	0	2	0	1	0	0	0	0	3
Premične pošte	0	0	0	3	1	0	3	3	10
Izpostavljena okenca	0	0	0	2	0	0	0	0	2
Poštne logistični centri	0	0	0	1	1	0	0	0	2
Skupaj									558

Gostota poštne omrežja ter primerjava demografskih in geografskih podatkov med Slovenijo in državami članicami EU je razvidna iz naslednje tabele.

⁹ Uradna evidenca Agencije se nahaja na spletni strani: http://www.apek.si/sl/postne_storitve_register

Tabela: Gostota poštnega omrežja v EU

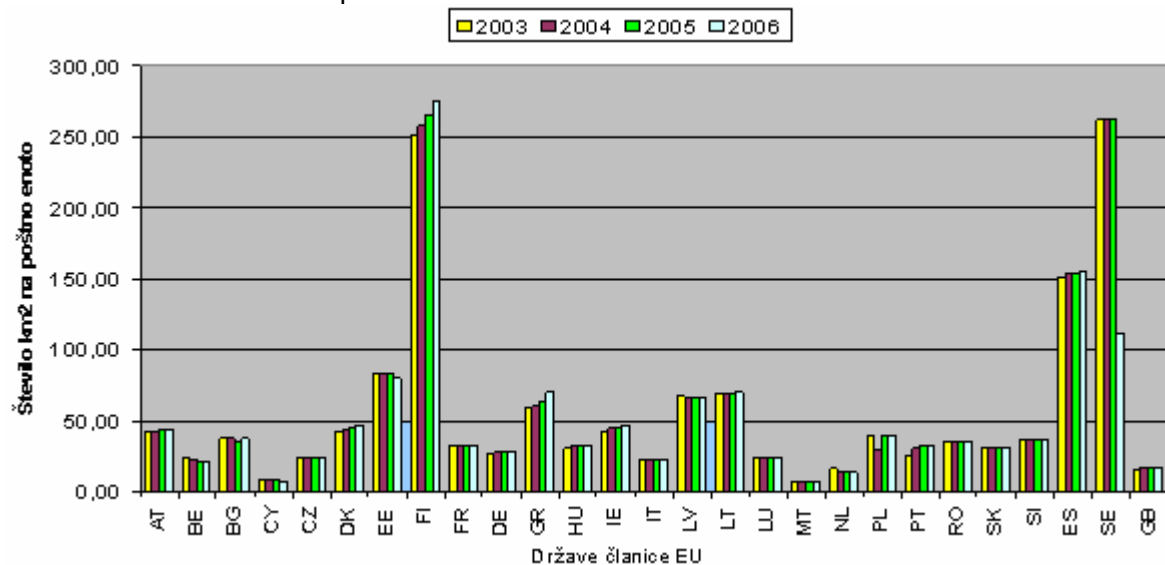
Države članice EU	Površina v km ²	Preb. v 1000	Število poštne enote	Število km ² /poštno enoto	Število preb./poštno enoto
Avstrija	83.859	8.327	1.942	43,18	4.287,85
Belgija	30.528	10.430	1.409	21,67	7.402,42
Bolgarija	110.912	7.693	2.986	37,14	2.576,36
Ciper	9.251	846	1.444	6,41	585,87
Češka Republika	78.866	10.189	3.401	23,19	2.995,88
Danska	43.049	5.430	913	47,15	5.947,43
Estonija	45.100	1.340	564	79,96	2.375,89
Finska	338.145	5.261	1.232	274,47	4.270,29
Francija	551.500	61.330	17.041	32,36	3.598,97
Nemčija	357.022	82.641	12.500	28,56	6.611,28
Grčija	131.957	11.123	1.892	69,74	5.878,96
Madžarska	93.032	10.058	2.860	32,53	3.516,78
Irska	70.273	4.221	1.532	45,87	2.755,23
Italija	301.318	58.779	13.852	21,75	4.243,36
Latvija	64.600	2.289	984	65,65	2.326,22
Litva	65.200	3.408	934	69,81	3.648,83
Luksemburg	2.586	461	108	23,94	4.268,52
Malta	316	405	52	6,08	7.788,46
Nizozemska	41.526	16.379	3.150	13,18	5.199,68
Poljska	323.250	38.140	8.383	38,56	4.549,84
Portugalska	91.982	10.579	2.855	32,22	3.705,43
Romunija	238.391	21.532	6.809	35,01	3.162,29
Slovaška	49.012	5.388	1.590	30,83	3.388,68
Slovenija	20.256	2.001	558	36,30	3.586,02
Španija	505.992	43.887	3.261	155,16	13.458,14
Švedska	449.964	9.078	4.022	111,88	2.257,09
Velika Britanija	242.900	60.512	14.219	17,08	4.255,71
Povprečje EU	160.770	18.212	4.092	51,84	4.394,13

Vir: UPU Postal Statistics 2006

Gostota poštnega omrežja se meri s številom km² na posamezno poštno enoto in pove, kolikšen del teritorija posamezne države pokriva ena poštna enota. Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da je v državah članicah EU to območje povprečno veliko skoraj 52 km², v Sloveniji pa 36,30 km². Dobre rezultate pa kaže tudi povprečno število prebivalcev na posamezno poštno enoto.

Gostota poštnega omrežja oziroma število km² na poštno enoto v državah članicah EU v obdobju od leta 2003 do leta 2006 je prikazana v naslednji sliki.

Graf št. 36: Število km² na poštno enoto v EU

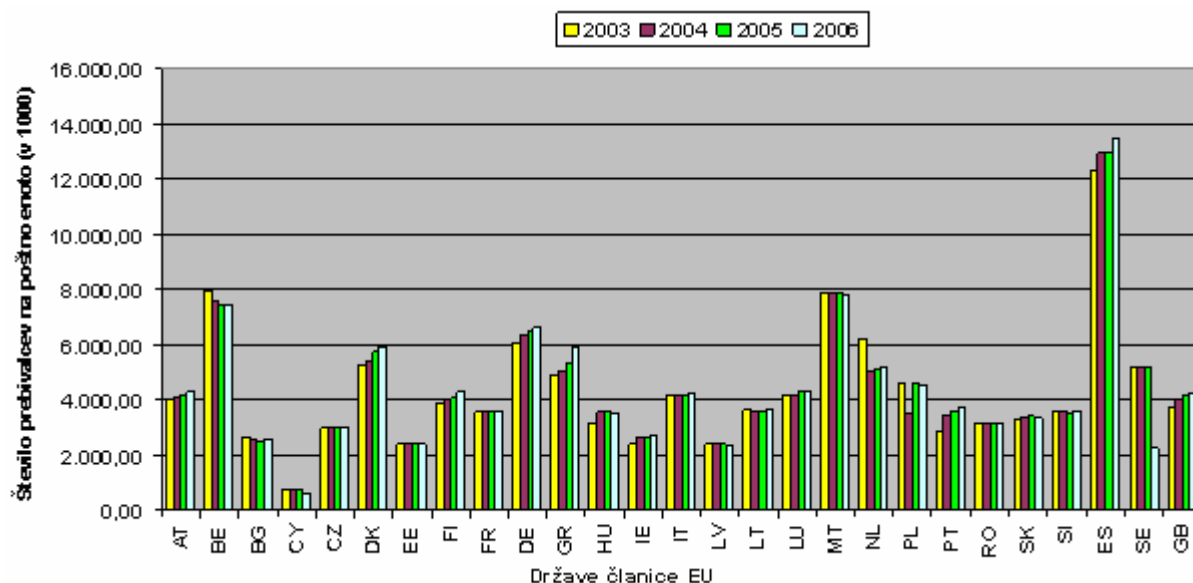


Vir: UPU Postal Statistics 2006

Pri primerjavi gostote poštne omrežja v državah članicah EU v obdobju od leta 2003 do 2006 je opaziti za približno 2% manjšo gostoto v letu 2005, v primerjavi s prejšnjima dvema letoma, ko je bila le-ta skoraj enaka. Nižanje gostote poštne omrežja je najbolj opazno na Finskem in v Grčiji. V letu 2006 je opaziti porast gostote poštne omrežja za skoraj 10%, kar je posledica upoštevanja gostote poštne omrežja novih članic EU Bolgarije in Romunije ter izjemnega povečanja gostote na Švedskem.

Število prebivalcev na poštno enoto v državah članicah EU v obdobju od leta 2003 do leta 2006 je prikazana v spodnji sliki.

Graf št. 37: Število prebivalcev na poštno enoto (v 1000) v EU



Vir: UPU Postal Statistics 2006

Število prebivalcev na poštno enoto se je v obdobju od leta 2003 do leta 2006 povečevalo in zmanjševalo za približno enak odstotek kot gostota poštne omrežja.

8.4.3 Ocena stanja glede na prejšnja leta

8.4.3.1 Izvajanje univerzalne poštne storitve

Pri izvajanju univerzalne poštne storitve gre za izvajanje storitve v javnem interesu, ki ga v skladu z Zakonom o poštah zagotavlja Republika Slovenija in izvaja Pošta Slovenije. Pristojnosti Agencije so predvsem spremljanje kakovosti in načina izvajanja univerzalne poštne storitve ter sprejemanje ustreznih ukrepov v primeru neizvajanja poštne storitve na način in pod pogoji, ki jih določa zakonodaja. V skladu s tem je Agencija v letu 2007 pozornost namenila kakovosti univerzalne poštne storitve in sicer problematiki vročanja preko izpostavljenih predalčnikov, vse večjemu številu spremenjenih delovnih časov pošt in časov praznjenja poštne nabiralnikov, upoštevanju predpisanih rokov prenosa poštne pošiljke korespondence, pravilnemu načinu vodenja pritožbenih postopkov in zadovoljstvu uporabnikov s poštne storitvami.

8.4.3.2 Merjenje rokov prenosa poštne pošiljke

Kakovost prenosa v Sloveniji ureja Pravilnik o kakovosti in načinu izvajanja univerzalne poštne storitve, ki določa, *da mora biti v notranjem poštne prometu vsaj 95% poštne pošiljke korespondence prenesenih v enem delovnem dnevu (D+1) in vsaj 99,5% poštne pošiljke korespondence v dveh delovnih dneh (D+2).*

Quotas GmbH je kot neodvisni izvajalec merjenja rokov prenosa poštne pošiljke Pošte Slovenije pričel z merjenjem kakovosti prenosa poštne pošiljke korespondence s 1.1.2006. Maja 2007 sta Agencija in SIQ izvedla presojo rezultatov merjenja in uporabljene metodologije. Revidirani rezultati merjenja rokov prenosa posamičnih poštne pošiljke korespondence v Sloveniji so tako bili v letu 2006:

D+1 = 88,0%

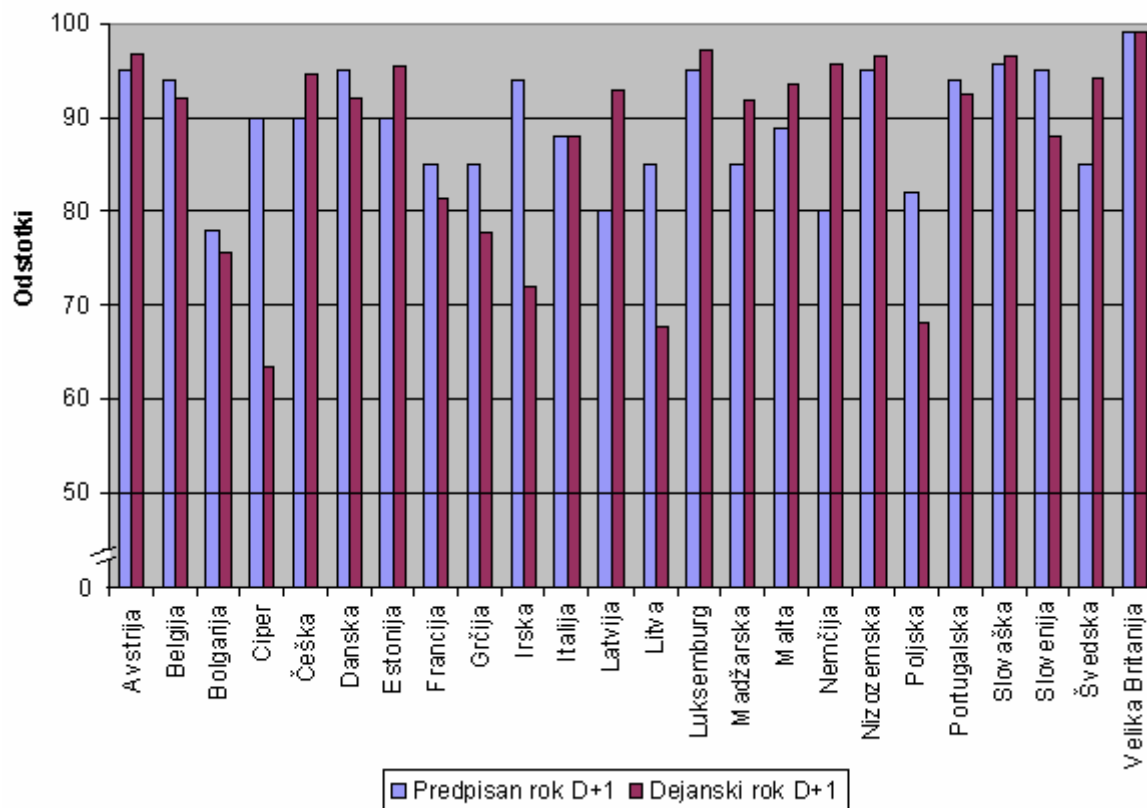
D+2 = 98,4%

Kakovost je bistveni element univerzalne poštne storitve, zato je zaradi nedoseganja predpisanega roka prenosa Agencija postopala v skladu s svojimi pristojnostmi in Pošta Slovenije izdala obvestilo o prekršku. Agencija je pozvala Pošto Slovenije, da predstavi izvedene in načrtovane ukrepe za izboljšanje kakovosti prenosa in ob tem podala tudi svoje predloge.

Podatki o dejanskih rokih prenosa (D+1) v I. 2006 kažejo, da se Slovenija med 25. državami članicami¹⁰ uvršča na 18. mesto. Predpisani in dejanski roki prenosa za D+1 v državah članicah EU so predstavljeni v naslednji sliki.

¹⁰ V Španiji ne merijo prenosa v času D+1, v Romuniji pa so šele pričeli z merjenjem kakovosti prenosa.

Graf št. 38: Predpisani in dejanski roki prenosa v času D+1 v 25. državah članicah EU v I. 2006



Vir: Podatki s strani regulatornih organov in evidence Agencije

Agencija je pripravila vrsto internih dokumentov na temo kakovosti prenosa poštinih pošilk, roke prenosa v državah članicah EU v I. 2006¹¹ pa objavila na svoji spletni strani.

Na povabilo PostEurop-a se je Agencija v Skopju udeležila delavnice na temo »Real Mail Studies«¹² in sestanka delovne skupine »Quality of Service Working Group«.

8.4.3.3 Izpostavljeni predalčniki

Agencija je tudi v letu 2007 vztrajala pri postopnem zmanjševanju števila izpostavljenih predalčnikov, rezultat se kaže v približno 5% zmanjšanju glede na leto 2006.

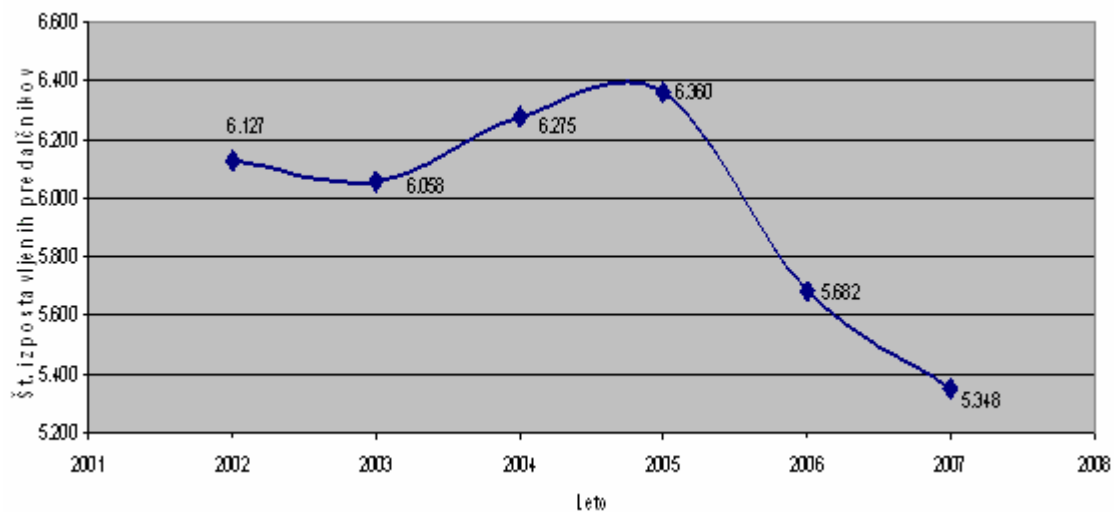
Na podlagi odločb Agencije v postopkih presoje upravičenosti vročanja preko izpostavljenega predalčnika je Pošta v letu 2007 ukinila 67 izpostavljenih predalčnikov, skupno število ukinjenih izpostavljenih predalčnikov je tako v letu 2007 znašalo 330, nameščenih pa jih je bilo 41.

Iz spodnje slike je razvidno upadanje števila izpostavljenih predalčnikov vse od leta 2005, ko je Agencija pričela s svojimi aktivnostmi presojanja upravičenosti vročanja preko izpostavljenih predalčnikov ter aktivnimi pogovori s Pošto Slovenije glede postopnih ukinitvev izpostavljenih predalčnikov tam, kjer dostop ni nevaren za vročevalčevo življenje.

Graf št. 39: Število nameščenih izpostavljenih predalčnikov v obdobju od I. 2002 do I. 2007

¹¹ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije: http://www.apek.si/si/kakovost_postnih_storitev

¹² Raziskava dejanskega poštnege prometa - zahteva standarda EN 13850.



Vir: Letna poročila Pošte Slovenije in evidence Agencije

8.4.3.4 Analiza trga poštnih storitev

Agencija je v letu 2007 izvedla analizo trga poštnih storitev v letu 2006¹³ in obenem pridobljene podatke primerjala z rezultati raziskave v letih 2004 in 2005. Analiza je bila izvedena na podlagi podatkov, ki jih je Agencija s pomočjo vprašalnikov pridobila od enajstih izvajalcev poštnih storitev z ugotovitvenim sklepom Agencije, leta 2006 vodenih v uradni evidenci izvajalcev poštnih storitev ter javno dostopnih podatkov.

Sklopi vprašanj, skozi katere je poskušala celovito in sistematično prikazati ter preučiti trg poštnih storitev, so bili podatki o zaposlenih osebah, omrežju, finančnih rezultatih, številu pošiljk, tokovih prenosa poštnih pošiljk, pritožbah in kakovosti poštnih pošiljk.

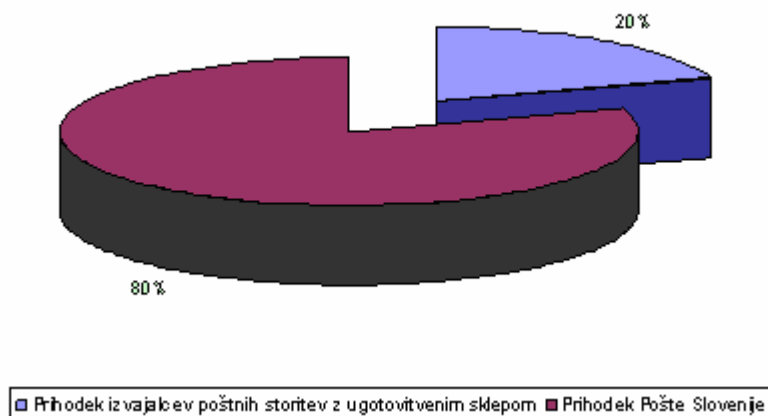
Agencija je povabila vse sodelujoče izvajalce poštnih storitev in jim analizo tudi predstavila.

Po prihodku je Pošta Slovenije največji izvajalec poštnih storitev v Sloveniji, saj izvaja tudi univerzalno pošto storitev. Na naslednji sliki je tako razviden delež prihodka Pošte Slovenije in skupen delež prihodka vseh ostalih izvajalcev poštnih storitev pri izvajanju izključno poštnih storitev. V nadaljevanju pa sledi slika, ki kaže primerjavo prihodka izvajalcev poštnih storitev brez Pošte Slovenije.

¹³ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije:

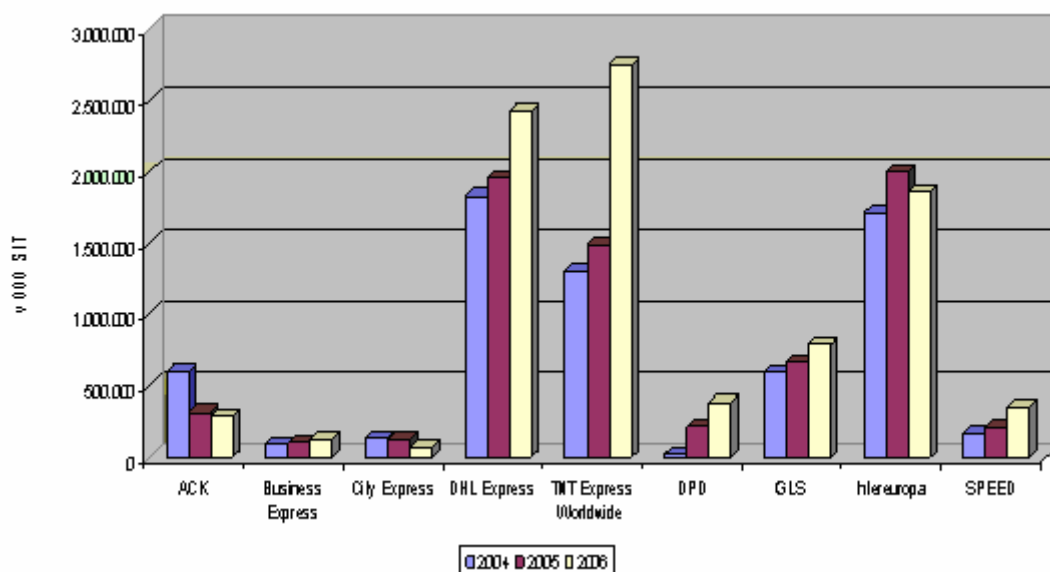
http://www.apek.si/sl/datoteke/File/2007/posta/analiza_trga_poslnih_storitev_v_rs_v_letu_2006_.doc

Graf št. 40: Delež prihodka Pošte Slovenije in ostalih izvajalcev poštних storitev



Vir: APEK

Graf št. 41: Prihodki izvajalcev poštних storitev z ugotovitvenim sklepom od I. 2004 do I. 2006



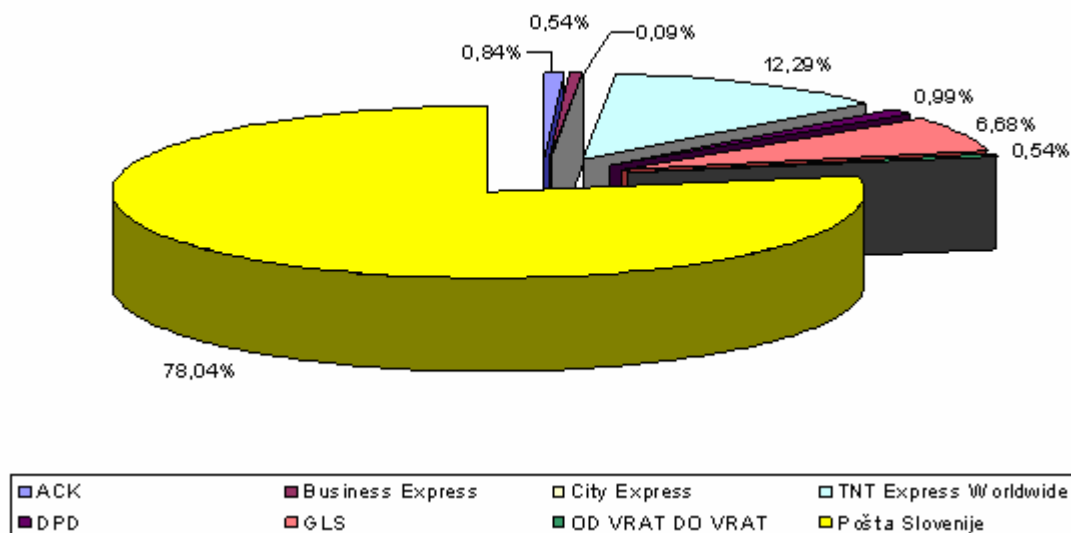
Vir: APEK

Pošta Slovenije pri svojem delu uporablja drugačna delovna sredstva, pa tudi njen obseg poštних storitev je bistveno drugačen od ostalih izvajalcev poštних storitev s pridobljenim ugotovitvenim sklepom, zato je Agencija pridobljene rezultate prikazala v analizi ločeno. Edina mogoča primerjava je bila izvedena pri storitvi »poslovni paket« in »hitra pošta« Pošte Slovenije in KEP¹⁴ storitvami prenosa paketov in dokumentov ostalih izvajalcev poštних storitev z ugotovitvenim sklepom.

Pri prenosu paketov z dodano vrednostjo v notranjem poštнем prometu (naslednja slika) je imela v letu 2006 Pošta Slovenije 78% delež, v primerjavi z letom 2005 se ji je zmanjšal za 2,5%. Sledilo je podjetje TNT Express Worldwide s 12,3% ter GLS s 6,7%.

¹⁴ KEP storitve vključujejo kurirske, ekspresne in paketne storitve. Poštna pošiljka mora biti zavarovana za primer izgube, izropanja, kraje ali poškodbe, uporabnik poštних storitev pa prejme dokazilo o poslani oziroma vročeni poštni pošiljki.

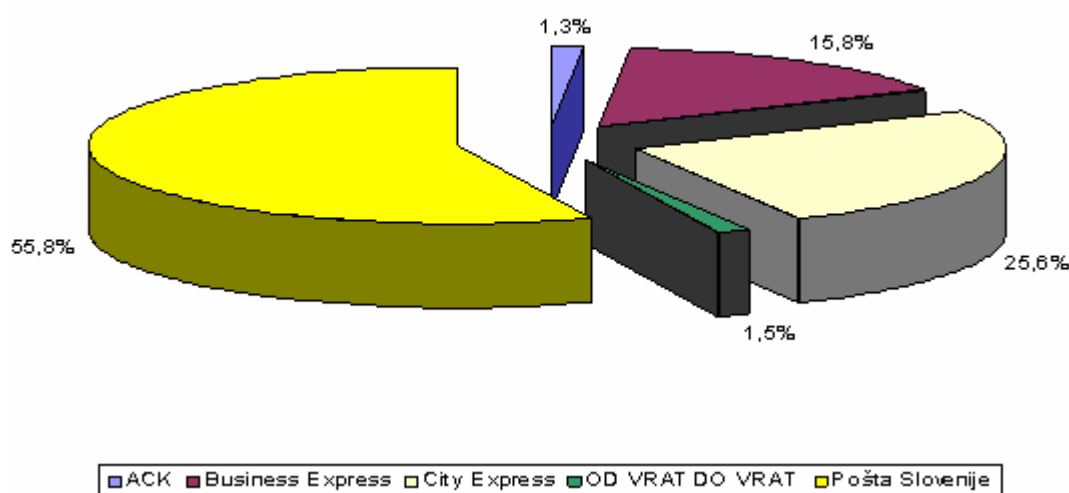
Graf št. 42: Primerjava »poslovni paket« in KEP – paketi – notranji poštni promet



Vir: APEK - Analiza trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2006

Storitev Pošte Slovenije »hitra pošta« je bilo mogoče primerjati še s storitvijo KEP prenosa dokumentov ostalih izvajalcev poštnih storitev v notranjem poštnem prometu. Iz naslednje slike je razvidno, da je imela na tem segmentu trga poštnih storitev Pošta Slovenije 55,8 % delež, dokaj visok delež pa je imelo tudi podjetje City Express (25,6 %) in Business Express (15,8 %).

Graf št. 43: Primerjava »hitra pošta« in KEP – dokumenti – notranji poštni promet



Vir: APEK - Analiza trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2006

Rezultati analize trga poštних storitev v letu 2006 so glede na raziskavo iz leta 2005 generalno pokazali:

- popolno odzivnost vseh izvajalcev poštних storitev na zastavljena vprašanja,
- zmerno rast prihodkov iz naslova izvajanja poštних storitev,
- stalno rast zaposlovanja v poštni dejavnosti,
- zmanjšanje razlike v deležih prihodkov izvajalcev poštних storitev z ugotovitvenim sklepom glede na prihodek Pošte Slovenije,
- premik k izvajanju storitev v mednarodnem poštnem prometu,
- občutno porast prenesenih pošilk izvajalcev poštних storitev z ugotovitvenim sklepom,
- zmanjšanje števila prenesenih vrednostnih in navadnih pisem Pošte Slovenije ter hkrati porast v številu prenesenih ostalih vrst pošilk v okviru izvajanja univerzalne storitve,
- porast števila drugih prenesenih pošilk Pošte Slovenije,
- ustaljene tokove prenosa poštних pošilk,
- zmanjšanje deleža pritožb zoper Pošto Slovenije glede na skupno število pritožb in
- dobro kakovost opravljenih poštних storitev.

8.4.3.5 Raziskava o zadovoljstvu uporabnikov s poštними storitvami – splošna in poslovna javnost

Agencija je v sodelovanju z agencijo Ninamedia d. o. o. izvedla raziskavo o zadovoljstvu uporabnikov s poštными storitvami. Raziskava je bila izvedena s pomočjo telefonskih intervjujev z anketiranci s področja splošne javnosti¹⁵ (700 oseb) in poslovne javnosti¹⁶ (300 podjetij). Vzorec je zajel celotno področje Slovenije.

Namen raziskav je bil ugotoviti:

- obseg uporabe poštних storitev,
- zadovoljstvo s kakovostjo poštних storitev in
- osveščenost uporabnikov o ponudnikih poštних storitev.

8.4.3.5.1 8.4.3.5.1 Splošna javnost

Raziskava, ki se je nanašala na splošno javnost, je pokazala, da največ anketiranih obišče pošto enoto dva do tri krat mesečno, dobra tretjina pa jih uporablja poštne nabiralnike manj kot enkrat mesečno, pri tem se večini zdi ustrezna tako oddaljenost do poštne enote kot tudi do najbližjega poštne nabiralnika.

Najpomembnejši dejavnik kakovosti poštних storitev in hkrati razlog za obisk izbrane poštne enote je lokacija, najbolj uporabljena storitev pa plačilni promet. Večini se zdi nujno, da je rok prenosa pisma en dan, cena za to storitev se jim zdi ustrezna.

Prejemanje nenaslovljenih oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil moti skoraj polovico anketiranih, a jih pri tem zgolj dobra desetina uporablja APEK nalepko. Storitve drugega izvajalca poštних storitev razen Pošte Slovenije uporabljajo zelo redko, največkrat v primeru potrebe po hitrem prenosu pošilk.

¹⁵ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije:

http://www.apek.si/sl/datoteke/File/2007/posta/raziskava_o_zadovoljstvu_uporabnikov_s_postnimi_storitvami-splosna_javnost.pdf

¹⁶ Dokument se nahaja na spletni strani Agencije:

http://www.apek.si/sl/datoteke/File/2007/posta/raziskava_o_zadovoljstvu_uporabnikov_s_postnimi_storitvami-poslovna_javnost.pdf

8.4.3.5.2 8.4.3.5.2 Poslovna javnost

Pri poslovnih subjektih je raziskava pokazala, da večina pravnih oseb pošiljke oddaja v prostorih pošt, najpogostejši način sprejema je preko poštnega predala.

Za razliko od fizičnih oseb, se večini pravnih oseb sobotna dostava pošilk ne zdi smiselna.

Pravnim osebam predstavlja najpomembnejši dejavnik kakovosti poštne storitve zanesljiv prenos, izredno pomemben se jim zdi rok prenosa, saj večina meni, da bi morala pošiljka vedno prispeti naslednji delovni dan.

Večina jih zaupa Pošti Slovenije in je zadovoljna z njenimi storitvami. V primeru zamenjave obstoječega izvajalca poštних storitev bi odločilno vlogo imela cena in kakovost, vendar je poleg tradicionalne vezanosti na Pošto Slovenije ovira za zamenjavo izvajalca tudi pomanjkanje informacij o alternativni.

Zamenjava tradicionalnih poštних storitev z uporabo interneta in elektronske pošte je dokaj opazna.

8.4.3.6 Nova poštna direktiva

V letu 2007 so v okviru Skupnosti potekale zakonodajne aktivnosti v zvezi s predlogom nove Poštne Direktive. Ob koncu leta je bil tekst predloga s strani Sveta ministrov potrjen in sprejeto je bilo skupno stališče, potrjeno s strani pristojnega odbora Evropskega Parlamenta. To pomeni, da je mogoče pričakovati, da bo nova Poštna Direktiva sprejeta na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta, ki bo potekalo ob koncu meseca januarja 2008.

Sprejem nove Poštne Direktive predstavlja zadnji zakonodajni korak na poti k popolni liberalizaciji trga poštних storitev, s čimer naj bi bil vzpostavljen enotni evropski trg. Določeno nevarnost pri vzpostavitvi slednjega predstavlja neenotna implementacija s strani držav članic, zaradi široko dopuščene načela subsidiarnosti in kompromisne rešitve dveh datumov popolne liberalizacije (1. 1. 2011 in 1. 1. 2013).

Ne glede na navedeno pa je potrebno poudariti, da je temeljni cilj zakonodajnega okvirja še vedno zagotavljanje univerzalne poštne storitve, pod strogo določenimi pogoji visoke kakovosti in dostopnosti za vse prebivalce enotnega trga.

Agencija bo na podlagi sprejetega predloga še naprej aktivno sodelovala v delu Odbora za Poštno Direktivo, z namenom pridobivanja pomembnih informacij v zvezi s samo implementacijo novega zakonodajnega okvirja ter še naprej aktivno sodelovala pri delu tistih odborov CERP-a, ki se ukvarjajo z nekaterimi najbolj perečimi vprašanji, na katera predlog ni podal jasnega odgovora.

Ljubljana, 28. februar 2008



Tomaž Simonič
DIREKTOR